

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félfévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ „OMGE.” KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1904 november 14-én d. u. 4 órakor. Az Orsz. Törzskönyvelő Bizottság ülése.
15-én d. u. 4 órakor. Állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály ülése.
29-én d. u. 4 órakor. Földmiv. és növénytermesztési szakosztály ülése.

Meghívó

az Országos Törzskönyvelő Bizottság
1904. november hó 14-én, hétfőn d. u. 4 órakor a „Köztelek”-en tartandó ülésére.

Az ülés tárgyai:

Uj tenyészállatok felvétele.
Folyó ügyek.

Kostyán Ferencz s. k.
elnök.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
állattenyésztési és állategészségügyi
szakosztálya 1904. évi november hó 15-én
(kedden) d. u. 4 órakor a „Köztelek”-en tar-
tandó ülésére.

Tárgyak:

1. Szakosztály megalakítása, elnök és két alelnök választása, bizottságok megalakítása.
2. Földmiv. és állategészségügyi miniszter leirata a tenyészkerületi beosztástól eltérő tenyészirány engedélyezésére vonatkozó kérvények tervbe-vett felülbírálati eljárás tárgyában.
3. Javaslat a szarvasmarha-tenyészkerü-
letek rendezése tárgyában.

Forster Géza s. k.,
igazgató.

A szakosztályi üléseken az OMGE. tagjai részt vehetnek.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
földmiv. és növénytermesztési szakosztálya
1904. évi november hó 29-én (kedden) d. u.
4 órakor a „Köztelek”-en tartandó ülésére.

Főtárgyak:

1. Szakosztály megalakítása, elnök s két alelnök választása, bizottságok megalakítása.
2. „Mi a tanulság az idei szárazságból.”
Előadó: Cserhádi Sándor.
3. Javaslat gőzkeszövetkezetek létesíté-
sének előmozdítása tárgyában.

Forster Géza s. k.
igazgató.

A szakosztályi üléseken az OMGE. tagjai részt vehetnek.

Pályázati hirdetés.

A néhai Csáky Petronella grófnő által magyarországi gazdasági tanintézeteken tanuló vagyontalan ifjak részére tett alapítvány kama-
taiból négy egyenként 800 koronás ösztöndíjra a jövő 1904—1905. tanévre ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen ösztöndíjakra első sorban a teljesen árva, ilyenek hiányában pedig oly szegénysorsu hallgatók pályázhatnak, akiknek atyjuk nem él.

A pályázni szándékozók kellően felszerelt kérvényeiket a m. kir. földmiv. és állategészségügyi miniszterhez czimezve folyó évi november hó 20-ig bezárólag a magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia vagy a debreczeni, kassai, keszthelyi és kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságánál nyújthatják be.

Jelzett határidőn túl benyújtott kérvények figyelembe vételre nem fognak.

Budapest, 1904. évi október hava.

M. kir. földmiv. és állategészségügyi miniszter.

Visszaélések szállítási igazolványokkal.

Tudvalevőleg a kereskedelemügyi miniszter ur Ónagyméltósága egyesületünk kezdeményezésére a gazdák részére szállítandó különböző abraktakarmányokra szállítási díjkezdményt engedélyezett, amelyeket nagymérvben vesznek igénybe gazdáink. Amire bizonyára senki sem gondolt, hogy t. i. ezen igazolványok kiállításánál visszaélések is követtesenek el, arról sajnosan kellett meggyőződést szereznünk a m. kir. államvasutak igazgatóságának egyik legutóbb kézhezvett átiratából. Ezen átiratában a m. kir. államvasutak igazgatósága a következőket hozza tudomásunkra:

A Vasvármegyei Gazdasági Egyesület által Fischer József vámoscsaládi bérlő részére f. évi február hóban kiállított 7. sz. igazolvány alapján, valamint Takács Ferencz urai-ujfalusi földmives részére f. évi február hó 25-ikén kiállított 10. sz. igazolvány alapján Körmendről Vámos-Család állomásra a díjkezdmény igénybevétele mellett szállított két kocsirakomány buzakorba Rosenthal testvérek urai-ujfalusi kereskedő-czég által lett kiváltva és elfuvarozva.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” által Lorsch Hermann szilasházi bérlő részére folyó évi február hó 24-én kiállított 726. és ugyanazon bérlő részére folyó évi április hó 12-én kiállított 1249. számú igazolvány alapján Budapest dunaparti teherpályaudvarról Pinczehely állomásra szállított két kocsirakomány buzakorpa Mandl Zsiga, Mandl József és Holczer Lajos pinczehelyi, illetve görbői kereskedők által lett kiváltva és üzlet-helyiségükbe elfuvarozva.

Fenthivatkozott 150.807/C—1. számú átiratában a m. kir. államvasutak igazgatósága tudatja, hogy miután az említett három eset-

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. sz.

Gabona osztály. Vetőmag osztály. Gép osztály.
Erőtakarmány osztály. Gazdasági anyag osztály. Biztosítási osztály.
Tenyészállat osztály. Borgazdasági osztály. Díjzabási osztály.

Alaptőke: 531,200 kor. Tartalék: 220,000 kor. Forgalmi
visszatérítési alap: 81,409 korona. Tagok száma: 1034.

Prospectust ingyen és bérmentve küldünk!

Az 1904. évi őszi és téli

anyag- és gép-árjegyzékünk

megjelent és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

= Egyéb idény-árjegyzékeink a következők: =

Tavaszi és őszi mag-árjegyzék. — Tavaszi anyag- és gép-árjegyzék. —
Tavaszi szőlő- és kertmiv. és állategészségügyi árjegyzék. — Szüreti és borgazdasági
árjegyzék. — Aratási és cséplési árjegyzék.

A szövetségbe való belépés áldozattal nem jár.
Saját érdekünket mozdítjuk azzal elő. Nyomatványokatszivesen küldünk.

ben a díjkezdésménnyel való visszaélés ténye megállapított, az illetőket miniszteri jóváhagyással a kedvezmény élvezetéből egyszersmindenkorra kizárta s felhívja egyúttal egyesületünket, hogy a megnevezettek részére ennél fogva igazolványok a jövőre ki nem állíthatók. Tudatja egyúttal a vasutigazgatóság, hogy a szállítási igazolványok kiállítását a legszigorúban ellenőrzi, s minden visszaélést egyesületünk tudomására fog hozni. Miután azonban az ily visszaélések azt eredményezhetik, hogy a kereskedelemügyi miniszter e kedvezményt teljesen vissza is vonhatja, amiből kár háramlanék a gazdák összességére, ennél fogva egyesületünk igazgató-választmányja legutóbbi ülésében elhatározta, hogy az államvasutak igazgatósága által tudomásunkra hozott visszaélési esetek a „Köztelek” útján nyilvánosságra hozassanak.

Igazgató.

Az „OMGE.” igazgató-választmányának, ugys mint a „Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége” végrehajtó-bizottságának ülése.

(1904. november 7.)

Jelen voltak: *Desseffy Aurél* gróf elnöklete alatt *Bernát István*, *Blaskovits Ferencz*, *Bolla Mihály*, *Buday Barna*, *Cserháti Sándor*, *Darányi Gyula dr.*, *Darányi Ignác dr.*, *Domahidy Sándor*, *Druckner Jenő dr.*, *Farkas Ábrahám*, *Gruner Lipót*, *Hanzély Gyula*, *Horváth Jenő*, *Kodolányi Antal*, *Koppély Géza*, *Kovitsánszky János*, *Kostyán Ferencz*, *Lázár Pál*, *Laehne Hugó*, *Máday Izidor*, *Mérey Lajos*, *Miklós Ödön*, *Nick Ede*, *Perczel Ferencz*, *Paikert Alajos*, *Pirkner János*, *Propper Samu*, *Poszvák Nándor*, *de Pottere Brunó*, *Renner Gusztáv*, *Rodiczky Jenő dr.*, *Sághy Gyula*, *Spohner Andor*, *Szevera Károly*, *Szentiványi Zoltán*, *Tahy István*, *Velcey József*, *Zongor János* igazgató-választmányi, illetve végrehajtó-bizottsági tagok, a tisztviselőkar részéről: *Forster Géza* igazgató, *Rubinek Gyula* ügyvezető titkár, *Szilassy Zoltán* szerkesztőtitkár, *Jeszszky Pál* titkár, *Kürchner Lajos* pénztárnok, *Árkövy Richárd dr.* segédtitkár, *Matlaskovszki Tádé* segédszerkesztő.

➤ TÁRCZA. ➤

Az agrogeológia fontosságáról.

Az emberiség ős idő óta, amint kisebb-nagyobb nemzetekké alakult, a földdel foglalkozni kezdett. Csakhamar látták, hogy első sorban a talaj, annak fekvése és minősége az amitől jövőjük, jólétük és boldogságuk függ. Öröktől fogva, amióta csak az ember létezik, életének alapját a talaj képezte, képezi és képezni fogja. Reménytelenül sokáig itt bizonygatni, hogy az a vékonyka, magában véve tehetetlen, de azért milliókat érő földréteg, amely az egész élő világnak anyja, megérdemli hogy neki ezt a rövid kis időt szenteljék.

Ugy is iparkodni fogok, hogy a mennyire csak lehet, mogyoróhéjba foglaljam össze a mondanivalókat; engedelmet kérek azonban azonnal e czikk elején, ha talán egyik-másik nézete szerint kissé hosszúnak látszanék, tekintetbe venni méltóztassék, hogy a tudományok mennyire tág mezéjén tapogató a szegény talajunk tudományos alapja.

Bárminő ős idő óta veszi igénybe a mezőgazda a talaj csodás termőerejét, mégis oly fiatal annak tudományos alapon való foglalkozása.

A híres görög Theophrastus és a római Cató hívták föl először a gazdák figyelmét a

Desseffy Aurél gróf elnök üdvözlővén a megjelenteket, a végrehajtó-bizottság ülését megnyitja.

Árkövy Richárd dr. segédtitkár bemutatja a múlt ülésről felvett, az elnök és két hitelesítő által aláírt jegyzőkönyvet, mely a „Köztelek” lapban egész terjedelmében közzé volt téve s a szövetségi tagoknak is megküldetett.

Tudomásul szolgál.

Jegyzőkönyvhitelesítők.

A mai ülésről felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére a végrehajtó-bizottság az elnök ajánlatára *Szentiványi Zoltán* és *Máday Izidor* tagokat kéri fel.

Gazdasági egyesületek és vármegyék állásfoglalása a bevándorlás kérdésében.

Árkövy Richárd dr. segédtitkár: Egyesületünk a tavasz folyamán foglalkozott a bevándorlás kérdésével s fölterjesztést intézett a belügyminiszterhez, kérve, hogy a bevándorlási törvényt mielőbb léptesse életbe s ezáltal gátat vessen a Galicziából Magyarország felé irányuló bevándorlásnak. Eme feliratunkat megküldtük pártolási végett a törvényhatóságoknak és gazdasági egyesületeknek. Ezek közül Szilágy, Pest, Szabolcs, Esztergom és Temes vármegyék törvényhatóságai hasonló értelemben irtak fel a belügyminiszterhez, azonkívül Arad, Temes és Pozsony vármegyék gazdasági egyesületei szintén egyesületünk álláspontjára helyezkedtek és feliratot intéztek a kormányhoz.

Desseffy Aurél gróf elnök: Ezt a jelentést örvendetes tudomásul vehetjük. Sajnos azonban az, hogy ezideig még semmi sem történt a kormányzat részéről ebben az ügyben.

A társesegysületek szövetségi tagdíjainak felemelése.

Árkövy Richárd dr. segédtitkár: A szövetségi tagdíjak felemelése azon esetben, ha a szövetség igazán eredményes tevékenységet akar kifejezni a jövőben, elkerülhetetlenné fog válni azért, mert jelenleg a szövetség oly szerény anyagi eszközök felett rendelkezik, hogy majdnem munkaképtelen s csak a legszükségesebb teendők ellátására szorítkozik. Hogy a szövetség mily anyagi helyzetben van, arra nézve utal szóló arra, hogy a szövetség összes évi jövedelme, beleszámítva az OMGE. 3000 koronás évi hozzájárulását is, összesen csak 10,240 korona, míg a vidéki gazd. egyesületek

évi jövedelme átlag 10—12 ezer korona között ingadozik. A szövetség a vidéki gazdasági egyesületek hozzájárulásából összesen 7240 korona jövedelemmel rendelkezik.

Ily körülmények között, midőn egy kis vidéki gazd. egyesületnek is több, vagy legalább annyi jövedelme van, mint a központnak, ennek munkája jelentékenyen meg van bénítva; pedig kívánatos volna, hogy a központ oly titkárral rendelkezzen, aki kizárólag szövetségi ügyekkel foglalkozik s állandó személyes érintkezést tart fenn a vidéki egyletekkel s azok vezetőivel.

Kívánatos volna ezenkívül, hogy egy külön közlöny adassék ki a „Köztelek” melléklete gyanánt két hetenként, melyben a vidéki gazdasági egyesületek mozgalmairól, beléletről s azoknak főképpen a szövetségi téren kifejtett működéséről részletes jelentések tétessenek közzé.

Ezáltal állandóan nyilvántarthatnók a gazdasági egyesületek működését.

Most a „Köztelek” lap „Gazdasági egyesületek mozgalmá” című rovatában közöltetnek az egyesületek gyűléseiről és jelentékenyebb értekezleteiről szóló jelentések; e rovat azonban csekély terjedelmű s az egyletektől nem érkezvén rendszeresen a jelentések, e rovat ezen oknál s terjedelme szűk voltánál fogva sem nyújt oly tájékoztatást, amilyen kívánatos volna.

A szövetség feladata volna továbbá a vidéken gazdaggyűléseket gyakrabban és nagyobb arányban rendezni, a szövetség anyagi ereje azonban nem engedi meg azt sem, hogy titkársját többször utaztassa ezen ülések előkészítése végett.

Eppen ezért föltétlenül szükséges volna, hogy a gazd. egyesületek nagyobb mérvben járuljanak hozzá a központ dotálásához, hogy ez a mostani lehetetlen állapot megszüntetessék.

Ha a reform keresztülvihető s a szövetségi tagok bizonyos áldozatot hoznak a központ javára, ezt szóló akként kontemplálja, hogy az egyesületek jövedelmeik arányában bizonyos fizetési osztályba soroztassanak és pedig azok az egyesületek, melyek évi jövedelme 1000 koronától 10,000 koronáig 100 koronát, a 10—15,000 koronánál 200 koronát, a 15—20,000 koronánál 250 koronát, a 20—25,000 koronánál 300 koronát s a 25,000 koronán felüli jövedelemmel bíró egyesületek 500 koronát fizetnének be évenként hozzájárulás címén a szövetség pénztárába.

szántásra és trágyázásra. Továbbá Kr. sz. után a XIV., XV. században, amidőn a kémia csecsemőkorát élte, kezdték vizsgálni a tudósok a növények életét, kutatva, hogy honnan is veszi a növény a szükséges táplálékát. Erre aztán egyik elmélet a másikat követte. Még 1820. évben is gordiusi csomónak tartották az állati trágyának a növényéletre való hatását. Tulajdonképpen a talajismét egyek csak Liebig elméletével hozzák kapcsolatba. Ha azonban igazságosak akarunk lenni, még Liebig korszakát sem vehetjük a tudományos talajismeret születési évének.

Nehéz, sőt egyike a legnehezebb dolognak az, hogy valaki a talajnak igazi tudományos ismertetésével valamennyi érdeklődőt kielégítsen.

Aminő egyszerűnek látszik az a göröngy, amelyet az egyik jobbra, a másik balra rug, olyan komplikált annak keletkezése és olyan fontos annak létezése, hogy tiszta felvilágosítást ezidőszert se az egyikre, se a másikra megadni alig vagyunk képesek. És mi is képezi annak nehéz magyarázatát?

Erre rövid felelet az: hogy az illető talaj mig azzá lesz, ami, hosszú és igen sok lánczolatossá változások ment keresztül, aminek egyenkint egyes sorozata is magában véve egy teljes tanulmányt igényel, mielőtt ennek részletezésébe mennék át, jöjjünk tisztába mindeneke előtt azzal a szócskával, amiről itt szólunk. Mit értünk a talaj alatt?

A talaj alatt szárazföldünk azon legfelső

földrétegét értjük, amely vagy alatta lévő kőzetből mállott el, avagy bizonyos denudációs erő útján rakódott le. Ez lehet vagy már oly állapotban, amely a növényélet lakóhelyét és táplálóját képezheti, avagy még nem. Az előbbi felső vagy termőtalajnak nevezzük, az utóbbit pedig alsó talajnak, nyers vagy szűzföldnek. Amiből pedig talaj keletkezett (akár felső, akár alsó talajt értve), azt kőzetnek szokás nevezni.

Látjuk már itt, hogy a kőzet és a talaj között minő szoros összefüggés van. Aminő a rokonság a kőzet és a talaj között, épp ily karöltve társul egymással a kőzettel és a talajjal foglalkozó tudomány, vagyis a földtan (geológia) és a talajtannak (pedológia).

Tagadhatatlan dolog azonban, hogy ugy a földtannak, valamint a talajtannak nélkülözhetetlen segédtudományai: a kőzettan (petrografia) és a vegytan (kémia). Ismerve ezt pediglen már régebben, a vele foglalkozó szakemberek hol kőzettanra, hol vegytanra fektették a súlyt annak tudományos alapja megállapításánál. Sajnos azonban, egyik sem ért vele tökéletes eredményt, mert a tudományos kutatások a gyakorlatban sokszor csüörtököt mondtak.

A legújabb időben, a múlt század hetvenes éveiben tértek csak át a talaj vizsgálataira a geológiai alapra és ez látszik ezidőszert a legtökéletesebb alapnak, amelyre oly tudományos talajisme fektetendő, amely az eddigieknél a gyakorlat terén a legtökéletesebb és

Ekként lehetne elérni képest s lehetne valószínűsítése, m

Ha a ahhoz, hogy senek, akkor utján megke tagdíjfelemel tagdíjat a sz A beérkezett elé terjeszte afelett, hogy tagdíjak felea a szövetség korlátok köze delme 10,240 emelésével készíteni s a következő té Szövetségi ti

Gyakornok fi Gyorsíró fizet Szolga fizeté egyen Nyugdíjalaph Házber, világ szerek, világ Évkönyv és Szövetségi kö Vegyések

Kéri a aziránt, hogy tagdíj felemel Desseffy most csak e hogy a köz anyagi eszkö működést, a vajjon a vé dést vita tá fordul ez üg

Miklós azt, hogy a erőre szert t nagyobb szerű egyesülete né a szövetségi abnormis idő nél nemcsak idén rendese

a legigazságo mezőgazdasá agrogeológiár Az agro mány, amely giát, mint a összes segéd

A mon lesz, ami, s kereszttül. M lehet pedig, szerű (pl. k összetett. Az mezőgazdasá megkülönböz kvarc nélküli A kőzet ké (sediment) va ha valamely szerkezetét szokás nevez mely kőzet tö

Minden kezelésbe lép szerint lassá indul. A má erő, amely h és a viz k aprózni. A n lag ható erő, a víz és ped

Ekként összesen 5360 kor. szaporulatot lehetne elérni a szövetség eddigi jövedelméhez képest s lehetőségessé válnék azon czélok megvalósítása, melyeket szóló fentebb vázolt.

Ha a végrehajtó bizottság hozzájárulna ahhoz, hogy a szövetségi tagdíjak felemeltesenek, akkor a gazdasági egyesületeket körlevél útján megkeresnök aziránt, hogy képesek-e a tagdíjfelemelést elfogadni s ezen magasabb tagdíjat a szövetség rendelkezésére bocsájtani. A beérkezett válaszokat a szövetségi nagygyűlés elé terjesztenök s ez volna hivatva dönteni afelett, hogy a tagdíjak behajtassanak-e. Ha a tagdíjak felemelése nem volna keresztülvihető, a szövetség kénytelen volna a jelenlegi anyagi korlátok között működni továbbra is s jövedelme 10,240 korona volna. A tagdíjak felemelésével kedvezőbb költségvetést lehetne készíteni s akkor a jövő évi költségvetésben a következő tételek szereplnének:

Szövetségi titkár fizetése	4000	korona
" lakbére	1200	"
Gyakornok fizetése	1200	"
Gyorsíró fizetése	1200	"
Szolga fizetése s lakbére	920	"
" egyenruhája	200	"
Nyugdíjalaphoz hozzájárulás	280	"
Házbér, világítás, fűtés, irodaszerek	3000	"
Évkönyv és nyomdaköltség	1500	"
Szövetségi közlöny	2000	"
Vegyesek	200	"
Összesen	15600	korona.

Kéri a végrehajtó bizottságot, határozzon aziránt, hogy az egyesületek fölhevassanak-e a tagdíj felemelése iránt véleményadásra vagy sem.

Desseoffy Aurél gróf elnök szerint itt most csak elvi kérdéssről van szó. Tény az, hogy a központ mai szervezetében a csekély anyagi eszközök mellett nem fejthet ki oly működést, amint az kívánatos volna. Fölveti, vajjon a végrehajtó bizottság kívánja-e a kérdést vita tárgyává tenni, vagy pedig átíratással fordul ez ügyben a gazdasági egyesületekhez?

Miklós Ödön bármennyire méltányolja is azt, hogy a szövetség igyekszik nagyobb anyagi erőre szert tenni, melynek fölhasználása révén nagyobb szerű munkásságot kíván kifejtetni, szóló egyesülete nevében nem járulhat ahhoz, hogy a szövetségi tagdíjak felemeltesenek. Az idején abnormis időjárás folytán a szóló egyesületnél nemcsak a tagdíjak nem folynak be az idején rendszeren, de a tagok száma is apad. Arra

sincs kilátás, hogy a multban nagyobb mértékben élvezett állami dotációkban részesüljön, mert ezek is megnyirbáltatnak. A fölvetett kérdésnek napirendről való levételét hozza javaslatba.

Kodolányi Antal: Bár hozzájárul előtte szóló javaslatához, mégis koncedálja azt, hogy valamit kell tenni, mert a központ meg van bénítva működésében. Azt indítványozza, hogy az elnökség gondoskodjék a módról, hogy miként lehetne a szövetség jövedelmét gyarapítani, legyen az akár a kormány hozzájárulása, akár valami más módozat. Elismeri egyébként, hogy a vidéki gazdasági egyesületekre sem lehet nagyobb terhet áthárítani. Az OMGE-nek is csak 3800 tagja van, ezen országban, amely kizárólag földmivelő államnak mondható, legalább 30 ezer tagjának kellene lennie az országos testületnek, s nem ily alacsony fokozat maradnia anyagi tekintetben nem foglalkozási ágak testületeivel szemben, melyek milliókba kerülő palotákat tudnak építeni.

Laehne Hugó: Teljes mértékben osztja a Borsodmegyei Gazd. Egyesületi elnök azon indítványát, hogy az előterjesztés vétessék le a napirendről. Felhívja a végrehajtó bizottság figyelmét azon körülményre, hogy a mostani kormányzati aera alatt a gazdasági egyesületek mindenféle dotációja annyira lejjebb szállították, hogy ez a gazdatársadalmi akció visszafejlődésére fog vezetni, ha továbbra is így marad.

Rubinek Gyula, a Szövetség titkárja: Kétségtelen az, hogy a Szövetség megalakításával a vidéki gazdasági egyesületek működése is jelentékenyen fejlődött s ez első sorban a Szövetség megalakításának köszönhető. A Szövetség 7 év előtti megalakulásakor a rendelkezésére bocsájtott anyagi eszközökkel elegendő működést fejthetett ki, de ma megváltozott a helyzet, mert a vidéki egyetlek működése mind élénkebb lesz, egyre több egyesület kezd működést kifejtetni, s ennek okszerű következménye az, hogy a szövetség feladatai is ezzel párhuzamosan fölhalmozódtak. Míg tehát az eddigi anyagi eszközök elegendők voltak, addig a jövőben előre látható, hogy mindig ugyanazon limitált költségvetés keretében mozogva, ez hanyatlást fog előidézní, s minél élénkebb lesz a vidéki egyesületek működése, annál kevésbé tud velük lépést tartani a szövetség. Azt javasolták, hogy a szövetség a kormány hozzájárulását vegye igénybe? Ez megtörtént a multban is s a jelenlevő volt földmivelésügyi

miniszter ur volt az első, aki a szövetség anyagi segélyezését kezdeményezte. (*Éljenzés.*) Az álláspont az kell, hogy legyen, miszerint a szövetségnek legalább az adminisztratív kiadásait az illetékes tényezőknek kell előteremteni, mert a kormánysegély labilis, ez egyik évben megvan, a másik évben esetleg nem adatik meg, erre tehát a szövetség működését alapítani nem lehet. Ha államsegély adatik, ez föl lesz használva a szövetség működésének hathatósabbá tételére. Igaz, hogy a helyzet olyan s belátható időközönként olyan lesz éppen a gazdaközönségnek meglehetősen gyenge támogatása folytán, hogy a vidéki gazdasági egyesületek nem lesznek azon helyzetben, hogy a szövetségi hozzájárulást emeljék, hiszen tudjuk a multban is, hogy mily nehéz volt a hozzájárulást keresztülvinni. Szóló nem fogadná el a felszólalók és Miklós Ödön javaslatát azért, hogy egyszer világosan konstatáltassék, hogy a gazdasági egyesületek nem hajlandók, de nem is képesek a szövetségi tagdíj felemeléséhez hozzájárulni s ezen egybegyűjtött adatok alapján sikerül talán a szövetségnek egy más alapot teremteni a megélhetéshez, talán sikerül a mezőgazdasági érdekképviselet törvényhozási uton való szervezésének egy lökést adni s talán sikerül ennek hiányában a földmivelésügyi kormánytól egy állandó és biztos évi segélyt kieszközölni a szövetség részére, de évről-évre kérelmezendő segélyekre a szövetség működését alapítani nem lehet. Méltóztassék ahhoz hozzájárulni, hogy ez a körlevél mégis kimenjen, lehet, hogy egyes gazdasági egyesületek a hozzájárulást fel fogják emelni, hiszen az egybeállított statisztikai kimutatások is igazolják, hogy egyes egyesületek nagyobb hozzájárulással is támogathatnák a szövetséget, mint eddig.

Spöhrer Andor: Teljes rokonszenvvel fogadja az előterjesztést, de azon nézetben van, hogy a jelenlegi időpontban időszertűlenül jött, mert a viszonyok olyanok, hogy az egyesületek nincsenek azon helyzetben, hogy nagyobb tagdíjjal járuljanak hozzá a szövetségi működéshez. Szóló nem járul *Miklós Ödön* indítványához, ki a kérdést a napirendről kívánja levételni, hanem szóló csak elhalasztani kívánja az ügy megoldását.

A végrehajtó bizottság a fölvetett kérdés újabb tárgyalását a jövőre halasztja.

A G. E. O. Sz. 1905. évi költségvetése.

Árkövy Richárd dr. előterjeszti ezután a

a legigazságosabb. Ezt a tudományágot pedig mezőgazdasági, talajtani földtannak, vagyis agrogeológiának nevezzük.

Az agrogeológia tehát oly tág terű tudomány, amely magában foglalja egy a geológiát, mint a pedológiát, nemkülönben ezeknek összes segéd tudományait is.

A mondottak alapján a talaj mig azzá lesz, ami, sok lánczolatatos változáson megy keresztül. Minden talaj kőzetből lett. A kőzet lehet pedig, annak összetétele szerint, egyszerű (pl. kvarczt, mészkő, dolomit) vagy összetett. Az összetett kőzetnél pedig, annak mezőgazdasági fontosságára való tekintettel, megkülönböztethetünk földpátos, kvarcos és kvarcnélküli és földpátmentes kőzeteket. A kőzet képződésre nézve lehet: üledékes (sediment) vagy tüzeredésű (eruptív). Továbbá ha valamelyik kőzet úgy összetételét, mint szerkezetét megváltoztatta, metamorfkőzetnek szokás nevezni. Fontos továbbá az is, hogy valamely kőzet tömeges-e, vagy réteges, illetve palás.

Minden kőzet, amint az a levegővel érintkezésbe lép, annak szerkezete és összetétele szerint lassabban vagy gyorsabban mállásnak indul. A mállásnak első tényezője a mechanikai erő, amely hőmérsékleti változásokkal, a levegő és a víz közreműködésével kezd a kőzetet aprózni. A második főtényezője pedig kémiai ható erő, amelynél a főszerepet ismét csak a víz és pedig annak oldó hatása játsza. Azután

a szerves lények közreműködése segíti nagyban a kőzet elmállását.

Mindenekelőtt a kőzetek petrográfiai összetételük szerint változnak a mállási processzusok és végül a talaj összetétele. Az elmállt kőzet minőségéhez járul tovább, hogy az illető ép kőzet milyen geológiai koru stratigrafiai elhelyezésű, nemkülönben milyen domborzati viszonyok között fordul az elő.

Alig fordul továbbá oly talaj, amelyet a levegőben szállingózó por, eredeti mállott minőségében meg nem változtatna. A levegőben állandóan lévő por minősége és mennyisége szerint változik az eredeti kőzet mállott rétege.

A mállás kezdő stádiumára befolyásolnak továbbá nagyban azon zuzmók és alsóbbrendű kisebb egyébb növények, amelyek a kőzeten legeslegelőször élni kezdenek. Aszerint, hogy milyen növények és mennyi él a kőzeten, változik annak a mállás kezdete.

Állatország egyes nemei is hozzájárulnak a mállási munkálatokhoz és befolyással bírnak az elmállt anyag minőségére.

Már széjjel omlott, nyers talajt képező produktumot, termőtalajjává való átalakításánál pedig első és legnagyobb szerepet játszanak azon sok apró élő lények, kis baktériumok, amelyek a humusz közbenjártaival a nitrogénvegyületeket fokozzák és a talajt fokozatosan termőbbé teszik.

Az emberi kézzől sem szabad azonban

megfelekedni, amely szintén időről-időre változtatja a talaj minőségét, aszerint, hogyan miveli azt meg.

Végül nem szabad itt megfelekedni még arról sem, hogy klimatológiai viszonyok szerint is az egész mállási processzus változik.

Ha most még a denudáció félelmeit figyeljük meg, az még komplikáltabbá teszi a talaj tanulmányozását. Az előbbieket ismertetése alapján a kőzetek elmállott félelmei sokszor az eső-, folyóvíz és szelek mozgó erejénél fogva tovább vitetnek, egymással összekeverednek, miközben úgy kémiailag, mint fizikailag megváltoznak. A hegyoldalokon és egyes völgyekben koluviális talajokat képeznek, másutt terraszokat alkotnak, vagy mélyedéseket töltenek ki.

Azután, hogy az ilyen talaj mily körülmények között keletkezett, áradmányos területen lassan folyó, vagy álló vízből ülepedett-e le, vagy öntéstalajt képezett-e, vagy árvizes területek szélein rakodott-e le, szintén a körülményekhez képest változik annak minősége.

Változik végül a másodlagos területen fekvő felső talaj aszerint is, hogy az minő altalajjal bír. Az alsó talaj minőségétől függ tudniillik az is, hogy a felső talajban lévő sók miképp teszik meg a vándorutjukat; aszerint változik tudniillik a felső talaj termőképessége.

Az alsó talaj minősége befolyásolja továbbá a felső talaj összes fizikai tulajdonságait.

szövetség 1905. évi költségvetését, melyet a végrehajtó bizottság elfogad.

A szövetségi nagygyűlés idejének kitűzése.

A végrehajtó bizottság a folyó évi nagygyűlést december hó 9-én pénteken d. e. 10 órára tűzte ki.

A gabonapiaczi hirszolgalat ügye.

Árkövy Richárd dr. előterjeszti jelentését a gabonapiaczi hirszolgalat ügyében. Bejelenti, hogy a tanács a hirszolgalat költségeire a földmívelésügyi minisztertől 6000 korona segélyt, az adatoknak a Köztelek-ben való közzététele céljára pedig 2000 korona segélyt kérelmezett.

A végrehajtó bizottság a tanács intézkedését jóváhagyólag tudomásul vette.

Visszaélések a takarmányszállítási kedvezményen.

Jeszenszky Pál előadó: Egyesületünk kezdeményezésére a kereskedelemügyi miniszter szállítási díjkedvezményeket engedélyez a gazdák számára, melyek a gazdák összességének igen jelentősek anyagi szempontból.

Ezeket mostanában igen nagy mértékben veszik igénybe és sok ezerre menő ily igazolványokat állítunk ki. Ezen igazolványokkal a folyó évben — sajnos — visszaéléseket követtek el s az államvasutak igazgatósága átiratilag arról értesít, hogy a Vasmezei Gazdasági Egyesület és az OMGE. által néhány tagnak kiállított igazolvánnyal visszaélés követtetett el, amennyiben az illető gazdák részére szállított takarmányt takarmánykereskedők váltották ki és szállították raktáraikba, mely okból az államvasutak igazgatósága intézkedett, hogy a megnevezett gazdák részére egyszersmindkorra megvonja a kedvezményes szállítást.

Ha az ily visszaélések gyakrabban előfordulnának, akkor a dolog odafeljöhöhetné, hogy a kereskedelemügyi miniszter esetleg megvonja a szállítási díjkedvezményt, ami a gazdák összességére kárral járna, ennél fogva az egyesületi tanács szükségesnek tartja, hogy a visszaélést elkövetettek neve a Köztelek-ben közzététessék. (Helyeslés.)

Az államvasutak igazgatóságának hozzánk intézett átiratában felsorolt azon gazdák között — kik visszaéléseket követtek el — van egy, aki úgy látszik nem visszaélést, hanem csak jóhiszemű tévedést követett el. Az illető ügyét a Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület vizsgálata tárgyává tette s konstatálta, hogy

áttanulmányozván így az illető talajt, tudniillik, hogy az mily közetből keletkezett, a közet mily származású, kora és petrográfiai összetételű, mily körülmények között van és milyen változásokon ment keresztül, míg az termőtalajjává lett, következik a geográfiai és térszíni viszonyainak áttanulmányozása. Kapcsolatosan ezekkel az illető vidék vízi viszonyait is tanulmány tárgyává teszi a vizsgáló szakember. A vízi (hidrográfiai) viszonyainak áttanulmányozása azért történik, részint hogy a mezőgazdasági szempontból a talajvíz mélysége, annak keringése megállapítható és közgazdasági szempontból az ivóvíz kérdése is egyuttal tisztázható.

Az eredeti közet tanulmányozásával jár pedig az egész vidék keletkezésének, szerkezetének, geológiai viszonyainak az átkutatása, ami ismét a vidék iparilag felhasználható közetei kitüntetésénél is nélkülözhetetlen.

Mindezek után következik magának a talajnak petrográfiai, fizikai és kémiai elemzése.

A petrográfiai vizsgálatoknál főszólag fektetendő a talaj homokszemcséinek meghatározására és pedig különösen szilicátok és karbonátok százalékban való kitüntetésére. Nagyon fontos a talaj petrográfiai vizsgálatainál az, hogy mennyi földpát-szemcse fordul benne elő. A fizikai elemzésnél súly fektetendő a talaj iszapolási eredményére, abszorpczió képességének, morzsáltsága állapotának és kötöttségi együtthatóinak

az illető tényleg csak jóhiszemű tévedést követett el. Ez az ügy a kereskedelemügyi miniszterium részéről is újabb vizsgálat tárgyát képezi, de még nincs befejezve. Proponálja szóló, hogy addig, míg e vizsgálat eredményéről értesítést nem kapunk a kereskedelemügyi miniszteriumtól, addig az illető neve ne publikáltassék, ellenben a többiek nevét a Köztelek-ben közzétenni javasolja. (Helyeslés.)

Miklós Ödön sajnálattal értesül az előadó jelentéséből, hogy a gazdák körében akadnak olyanok, akik visszaélésekre használják fel az adott kedvezményt. Ily visszaélések megtorlandók annyival inkább, mert különben kárba vesz mindazoknak az igyekezete és törekvése, kik önzetlenül fáradoznak azon, hogy a gazdák közönségnek előnyöket szerezzenek.

Perczel Ferencz javaslatba hozza, hogy intézzen előterjesztést az egyesület a kereskedelemügyi miniszterhez aziránt, hogy a gazdasági egyesületek által a szövetségek részére kiállított kedvezményes szállítási igazolványok teljes érvényűeknek ismertessenek el.

Dessewffy Aurél elnök megnyugtatója felszólalót, hogy ez irányban az egyesület már előterjesztést intézett; kimondja határozatként, hogy a visszaélést elkövetett gazdák nevei — annak kivételével, kinek ügyét újabb vizsgálat alá vette a kereskedelemügyi kormány — a „Köztelek”-ben közzététessék.

Erdőtisztek honossága.

Árkövy Richárd dr.: Egyesületünk átirat az Országos Erdészeti Egyesülethez és kérte, hogy mivel a gazdatiszti törvény nem rendelkezik aziránt, hogy idegen honos erdőtiszteket ne lehessen magyarországi erdőbirtokokon alkalmazni, intézzen ez ügyben előterjesztést a földmívelési miniszterhez. Azok a külföldi honosok ugyanis, akik nagy erdőbirtokokat vásároltak, birtokaikon idegen erdőtiszteket is alkalmazhatnak. A gazdatiszti törvény vonatkozó rendelkezései tehát az erdőtisztekre is kiterjesztendőek volnának.

Az Országos Erdészeti Egyesület átiratunkra azt a megnyugtató választ adta, hogy bár az erdőtisztek honosságának kérdését az erdőtörvény közvetlenül ugyan nem rendezi, mégis ki van zárva, hogy a kötött birtokokon nem magyar állampolgár erdőtiszti állást töltsön be, mert az erdőtörvény elrendeli, hogy a kötött birtokokon alkalmazottak a hatóságok előtt esküt tartsanak tenni s ezen eskületétele után közbiztonsági közegeknek tekintendők, ily közeg azonban

a meghatározása és a talajnak a lég, a víz és a kő iránti magatartásának a megállapítására. A kémiai elemzésnél, eltekintve a rendes részletes analízist, főszólag fektetendő a káros sók kitüntetésére és a növényeknek szükséges tápanyagok, ugymint főleg a nitrogén, foszfor, káli, mész és vas meghatározására.

Igy áttanulmányozván a vidéket, mindenféle szempontból és a helyszínen gyűjtött földalajtípusokat a laboratóriumban feldolgozván, következik egy agrogeológus végső munkájának az elkészítése, tudniillik az agrogeológiai térkép összeállítása és a hozzávaló magyarázó-nak a megírása.

Egy agrogeológiai térkép követelményeit röviden a következőkben állíthatjuk össze:

1. hogy a vidék felső talajnevei a térképen egymástól könnyen megkülönböztethetők legyenek;

2. hogy az alsó talajnevek kijelölése, a szükséghez képest, szintén a térképen ki legyenek tüntetve;

3. hogy a vidéknek a geológiai viszonyai a talajnevek kitüntetésével együtt történjenek;

4. hogy a vidék térszíni és hidrográfiai viszonyai szembetűnően legyenek kitüntetve;

5. hogy a felső talaj vastagságát a térképről le lehessen olvasni;

6. hogy a térkép megfelelő szín és magyarázó kulccsal, továbbá geológiai és talajszelvényekkel legyen ellátva.

csak magyar állampolgár lehet. S mivel a kötött birtokok 66%-át teszik az összes erdősegeknek, legfeljebb 1/3 részen lehetne idegeket alkalmazni. E harmadrész tulajdonosai pedig jobbra magyarok lévén, külön törvényes intézkedés nélkül is biztosítva van a magyar honosoknak erdőtiszti alkalmazása.

Tudomásul szolgál.

A marosvásárhelyi Székelytársaság javaslata.

Jeszenszky Pál titkár: A marosvásárhelyi Székelytársaság felterjesztést intézett a földmívelési miniszterhez, melyben kéri, hogy a gazdasági munkás- és cselédségélléptárnál iparosok és kereskedők is biztosíthatók legyenek, illetve, hogy az erről szóló törvény hatálya kiterjesztessék az ipari munkásokra és kereskedőkre is. Nevezett társaság kéri, hogy ezirányban egyesületünk is pártolólá irjon fel a kormányhoz. Szóló nézete szerint magában véve az az intenczió helyeselhető, hogy ezen munkások is részesüljenek a biztosítás jótéteményében, azonban a gazdasági munkás- és cselédségélléptár akként van szervezve, hogy tisztán gazdasági munkásoknál előforduló esélyeket vette csak számításba, s a díjtáblázatok ennek figyelembevételével készültek, úgy, hogy ki van zárva az, hogy az egészen más baleseti esélyvel bíró ipari munkások is felvéssenek. Bár egyesületünknek nem feladata, hogy ipari munkások érdekeit képviselje, mindazonáltal kívánatosnak kell hogy tartuk, hogy a kormány létrehozzon az ipari munkások számára is oly intézményt, mint a gazdasági munkások részére létesített munkásélléptárnál, egyesületünk azonban nincs hivatva ezt illetékes helyen javasolni.

Miután a marosvásárhelyi Székelytársaság javaslata kereszttülviteltlen, ennél fogva szóló nem javasolja annak pártolását. A végrehajtó bizottság a javaslatot elfogadja.

A Szabolcsmezei Gazd. Egyesület átirata.

Jeszenszky Pál előadó: Méltóztatnak ismerni azt a küzdelmet, melyet a gazdák a cukorgyárosokkal szemben évek hosszu sora óta folytatnak; megpróbáltunk mindent, hogy a gyárosok és gazdák közötti jogviszony társadalmi uton szerveztesse és megszüntettesse azokat a kellemetlenségek, melyeknek a gazdák kitéve vannak. Ez irányban annak idején felirt egyesületünk a földmívelésügyi miniszterhez is, aki értekezletre hívta össze az érdekelteket annak megbeszélése végett, hogy

A térkép könnyebb megértésére szolgál a hozzácsatolt magyarázó, amely az évi jelentések összefoglalását tartalmazza, amelyek a térkép területére vonatkoznak.

Darányi Ignác dr. volt földmívelésügyi m. kir. miniszter ur Ö. excellenciájának különös óhajára legujjabban minden agrogeológiai térképhez magyarázón kívül még egy geológiai tájékoztató is jár, amely csakis a térképen előforduló geológiai kifejezések megmagyarázását foglalja magában. A geológiai tájékoztató a gazdák közönség ama részének számára készül, amelyik a geológiával behatóbban nem foglalkozhatván, a térkép részletezéséül szolgáló egyes kifejezések jelentőségét nem igen ismeri.

Összefoglalván ekként az agrogeológia fontosságát, annak gyakorlati alkalmazása a mezőgazdaság munkakörébe vág; mert hogy helyenként milyen növények tenyészthetők és milyen művelési ágak szükségesek hozzá, továbbá a talajjavítás, öntözés, vízlecsapolás, székes talajok javítása, a futóhomok lekötése, a tözgetelepek kihasználása, a szőlőterületek betelepítése és más hasonló mikénti fogantatásai: a mezőgazdák feladatához tartozik. Az agrogeológia csak az utat jelöli ki, amelyen a kívánt cél elérhető.

A földbeclésnél az elmondottak alapján az illető vidék agrogeológiai viszonyai megismerése is igen fontos szerepet játszik.

Horusitzky Henrik.

miként volna tek. Vegyes tárgyalása vé sok merev n tak hajlandóságait. Egyes hogy törvény sok és term dolgoztuk a alapelveket, nyújtotta be törvényjavasl

Miután vannak hagy megvédeni, H dések megkö a Szabolcsm mozgalmat ir vezze a ter egyöntetüleg szerződjenek a természetők jenek. A Sz kéri, hogy eg ezen mozgalm a Szabolcsme zését a végre tudomásul s a Szabolcsva ezirányu felhivja fel a vi ugyanezen al

A végre hozzájárult.

A közgaz

Árkövy gazdasági sz országgal köt ződés tárgyab

Buday jeszti a közge szövetkezeti t iatokat lásd a mában.)

A végre szakosztály ja

Motorikus

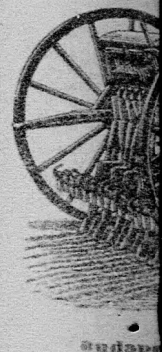
Árkövy közgazdasági a földmívelés hogy a mét ugyanolyan mint amilyen ben van. A értesítette e nem teljesith az országban

Tudoma

Műszak

Jeszensz szaki bizottsá eke kiprobák mótórikus szá (A javaslatok

Jutányos

miként volnának elháríthatók az érdekellettek. Vegyes bizottság is ült össze a kérdés tárgyalása végett, de megdőlt minden a gyárosok merev magatartásán, mert ezek nem voltak hajlandók elfogadni a termelők jogos kívánásait. Egyesületünk ekkor arra kérte a kormányt, hogy törvényhozási úton szabályozza a gyárosok és termelők közötti jogviszonyt, ki is dolgoztuk a törvényjavaslat alapjául szolgáló alapelveket, de a kormány mindezekig nem nyújtotta be még a többször sürgetett ezen törvényjavaslatot.

Miután a gazdák ma is teljesen magukra vannak hagyatva, csak úgy képesek érdekeiket megvédeni, ha szolidarisan járnak el a szerződések megkötésénél. Ebből az elvből kiindulva a Szabolcsmezei Gazdasági Egyesület most mozgalmat indított, melynek célja, hogy szervezze a termelőket olyképpen, hogy ezek egyöntetűleg megállapítandó szerződés alapján szerződjenek a szerencsi gyárral s felszólította a termelőket, hogy más alapon ne szerződjenek. A Szabolcsmezei Gazd. Egyesület azt kéri, hogy egyesületünk erkölcsileg támogassa ezen mozgalmat. Javaslatba hozza szóló, hogy a Szabolcsmezei Gazd. Egyesület kezdeményezését a végrehajtó bizottság helyeslőleg vegye tudomásul s a „Köztelek” lapban közzététessék a Szabolcsmezei Gazdasági Egyesület ezirányú felhívása, egyúttal pedig egyesületünk hívja fel a vidéki gazdasági egyesületeket, hogy ugyanezen alapon szervezkedjenek.

A végrehajtó bizottság előadó javaslatához hozzájárult.

A közgazdasági szakosztály javaslatai.

Árkövy Richárd dr. előterjeszti a közgazdasági szakosztály javaslatait az Olaszországgal kötött ideiglenes kereskedelmi szerződés tárgyában.

Buday Barna tiszteletbeli titkár előterjeszti a közgazdasági szakosztály javaslatait a szövetségi törvénytervezet tárgyában. (A javaslatokat lásd a „Köztelek” lap f. évi 86. számában.)

A végrehajtó bizottság a közgazdasági szakosztály javaslatait magáévá tette.

Motorikus üzemű talajművelő eszközök vámkezelése.

Árkövy Richárd dr. előterjeszti, hogy a közgazdasági szakosztály felterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez, melyben kérte, hogy a motorikus talajművelő eszközökre is ugyanolyan vámkezelést eszközöljön ki, mint amilyen a gözekék behozatalára érvényben van. A földművelésügyi miniszter most értesítette egyesületünket, hogy a kérelmet nem teljesítheti azért, mert ezen felszerelések az országban is előnyös árban beszerezhetők. Tudomásul szolgál.

Műszaki bizottság előterjesztései.

Jeszenszky Pál előadó előterjeszti a műszaki bizottság javaslatait az Ivanits-féle gözke kipróbálása és a jövő évben terbevetett motorikus szántóverseny rendezése tárgyában. (A javaslatokat lásd a „Köztelek” 88. számában.)

A választmány a műszaki bizottság előterjesztéséhez hozzájárult.

Dohánytermesztési bizottság előterjesztése.

Szilassy Zoltán előadó előterjeszti a dohánytermesztési bizottság javaslatait.

Az idei nagy szárazság következtében a dohányok fejlődése is nagymértékben hátramaradt, ennek folytán a dohánytermesztők ki vannak téve annak, hogy a beváltásnál, miután dohányjaik kisebb méretűek, rosszabb beváltási árakat fognak kapni. Ennek folytán több gazdasági egyesület: nevezetesen a Borsod- és Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegyei gazd. egyesületek és egyes dohánytermesztő gazdák is egyesületünkhez fordultak azzal a kérelemmel, hogy a pénzügyminiszternél járjon közbe, miszerint az idén a dohány mintacsomók összeállítását — tekintettel az abnormis évre — az idei termésnek megfelelő méltányossággal történjen. Ezenkívül a Borsodmezei Gazdasági Egyesület a pénzügyminiszterhez intézett felterjesztésében azt is kérte, hogy a beváltási árák módosításának, illetőleg felemelésének. A dohánytermesztési bizottság foglalkozván a kérdéssel s a fenforogó bajokat mérlegelvé, a pénzügyminiszterhez felterjesztést intézett s kérte, hogy a mintacsomók összeállítását az idei esztendőnek megfelelőleg rendelje el. Az árak felemelésére vonatkozó kívánalmat nem tartotta teljesíthetőnek azért, mert az árak Ausztriával egyetértőleg 3 évre állapították meg s azok megváltoztatása ugyssem vihető ki.

A pénzügyminiszter ma érkezett leiratában rámutat arra, hogy a dohánymintacsomók összeállítását az előző évek tényleges termésére való tekintettel szokott történni. A most felmerült aggályok eloszlátása végett azonban utasította a jövedéket, hogy azon vidékekre, hol az idei szárazság folytán a dohány fejlődésében visszamaradt, a központból küldjön ki szakközvegeket a mintacsomók megállapítására.

Miklós Ödön utal arra, hogy az idei termés mennyisége 40%-a is alig lesz a normális évek termésének. A dohányjövédéki ügyeknek a pénzügyminiszteriumból a földművelési tárca keretébe való átutalását az egyesület 1894-ben kérte a kormánytól s azóta ez ügyben semmi sem történt, pedig szerinte a bajok addig orvosolva nem lesznek, míg ez meg nem történik. Javaslatba hozza, hogy ezt a kérdést a tél folyamán tegye az egyesület szakszerű megvitatás tárgyává.

Cserháti Sándor helyesli azt, hogy az előtte szóló által fölvetett kérdés az egyesületben megbeszélés tárgyává tétessék.

Szilassy Zoltán nem akar a dolog érdemébe becsatlakozni, de Miklós Ödön azt állította, hogy az egyesületben 1894-ben tárgyalások folytak a dohányjövédéknek a földművelési miniszterium keretébe való átutalása ügyében s azóta semmi sem történt volna e téren, most tehát úgy tűnik fel a dolog, mintha az egyesület azóta e kérdéssel egyáltalában nem foglalkozott volna. Szóló a választmány emlékeztetésére hozza azt, hogy e kérdést legutóbb három évvel ezelőtt tárgyaltuk behatóan, minden részletére kiterjeszkedőleg s a pénzügyi, valamint a földművelésügyi miniszternek is pártolás végett

előterjesztettük. A pénzügyminisztertől 2 hónappal ezelőtt kapott az egyesület választ, melyben az emlékirat minden részletére kiterjeszkedik a miniszter. A bizottság legközelebbi ülésének napirendjére tüzte ki a miniszteri leirat tárgyalását.

A választmány a dohánytermesztési bizottság előterjesztését tudomásul vette.

Napirenden kívüli felszólalás.

Laehne Hugó a vidéki gazdasági egyesületeket közelről érintő kérdésekben szólal fel s tesz indítványt. Az utóbbi időben a földművelési kormány által az egyesületeknek egyes akciókra adni szokott segélyek tetemesen kevesbednek, úgy hogy ezáltal az egyesületek gazdátársadalmi akciója bénítatik. Konkrét eseteket sorol fel arra nézve, hogy az egyesületeknek a háziipar fejlesztésére, állatdíjazásokra, téli gazdasági tanfolyamokra, népies gazdasági tanfolyamokra engedélyezni szokott államsegélyek évről-évre csökkentetnek s különösen az évben csökkentettek feltűnően. Kéri az elnökséget, írjon fel a földművelésügyi miniszterhez, hogy az egyesületeknek ugyanolyan mértékben engedélyezze a gazdátársadalmi akciók céljaira a segélyeket, amint az eddig történt s különösen a háziipari tanfolyamok rendezését tegye lehetővé.

Sághy Gyula, Blaskovits Ferencz és de Pottere Brunó felszólalása után a választmány az indítvány értelmében felterjesztés intézését határozta el a földművelési miniszterhez.

Dessewffy Aurél elnök örömmel jelenti, hogy a kereskedelmi miniszter az egyesület felterjesztése folytán a budapesti tőzsdén 1905 január 1-től kezdődő érvényesítéssel életbe léptette a 100 kilogrammos jegyzést.

A választmány a miniszter intézkedését örömmel vette tudomásul.

Tudomásul vett tárgyak.

Az igazgató-választmány ezután az alábbi beérkezett tárgyakat vette tudomásul:

Földművelésügyi miniszter értesít, hogy a vásár- és helypénzügyekben a gazdasági egyesületeket és közgazdasági előadókat bizza meg a véleményezéssel.

Pénzügyminiszter a bányatörvényről szóló törvényjavaslat tervezetét küldi.

Földművelésügyi miniszter a mérsékelt áru marhasórol szóló 1904. évi XXIII. t. c. cikk végrehajtása tárgyában pénzügyminiszteri rendeletet küldi.

Oszták-Magyar Bank a Berettyó-Ujjfaluban felállított bank-mellékhelyiségekről értesít.

Szilágy vármegye értesít, hogy a bevándorlás kérdésében az egyesület által elfoglalt álláspontot támogatva felirt a belügyminiszterhez.

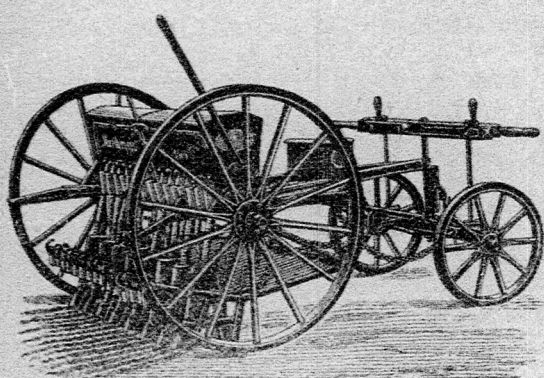
Földművelésügyi miniszter a „Magyar Pomologia” cz. mű I. és II. füzetét küldi.

Földm. miniszter „Amerikai szőlővesszők kémiai vizsgálata” és „Két új szőlőkárosító hazánkban” című kiadványait küldi.

Az OMGE. belügyei.

Napirend előtt **Miklós Ödön** konstatálja, hogy a választmány előtt fekvő Évkönyv híven visszatükrözteti az egyesület tevékenységét.

Jutányos árak! Kedvező feltételek!

Budapest, Gyártótelep: Váci-ut 18. sz.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

ajánlja legujabb

„MEZŐHEGYES” tolórendszerű sorvetőgépeit

és mindennemű egyéb gazdasági gépeket és eszközöket, kizárólag csak a legjobb minőségben.

Minden szót, minden tettet, ami ezen központból kiindul, úgy kell tekinteni, mint a magyar gazdaközönség általános érzett óhajának a megnyilvánulását. Az Évkönyvből olvassa szülő, hogy az 1903. évi működés folyamán az egyesület mily élénk mozgalmat indított meg a külfölddel kötendő kereskedelmi szerződések ügyében s igyekezett a kormány-nak irányt szabni arra nézve, hogy gazdasági érdekeink a kötendő szerződésekben megóvassanak. Sajnos, hogy a parlamenti állapotok kényszerhelyzetbe hozták az országot s ez a gazdák rovására megy, akik meg fogják adni az árát az elkésett tárgyalásoknak. Örömmel konstatálja a szülő, hogy az olasz kereskedelmi szerződés a gazdák nagy zömét kielégíti, de sokkal nehezebb helyzetben vagyunk Németországgal szemben, mely mielőtt a tárgyalásokat velünk megkezdte volna, megállapodásra jutott Olasz-, Oroszországgal és Svájc-országgal.

Már az 1902. évi állategészségügyi konvenczió tárgyalásánál is nehéz volt Németországgal az állatforgalmi viszonyokat rendeznünk s az akkor melegen üdvözölt megállapodásoknak nem tudtuk kellő hasznát venni, de legalább volt megállapodásunk s meglehetősen fogalom fejlődött ki Németország és Magyarország közt.

A mostani irány, amely a németeknél lábra kapott, határozottan a német gazdasági erők megerősödését mutatván, nagy csapást mér reánk az állatforgalom korlátozása és az árpavámok felemelése által. Azt tartja szülő, hogy a mostani tárgyalásoknak impulzust adandó, helyénvaló volna, hogyha az egyesület feliratot intézne a kormányhoz s rámutatna arra, hogy a Németországgal kötendő tarifális szerződésnek létrejövetele majdnem lehetetlenné válik, hogyha megfelelő állategészségügyi konvenczió létrehozható nem lesz.

Nehéz a kérdés azért, mert kevés rekompensatív tételünk van, ami van, az sem alkalmazható eredményesen. Itt a tárgyalások nehézsége. Még kiemelendő volna, hogy ha már mi ily helyzetbe jutottunk, akkor a mi tárgyalásainknál ne legyünk kiszolgáltatva a keleti államok oly előnyeinek, amelyek a mi rovásunkra adnának előnyöket és duplán szenvednénk. Azon tételeket, melyek ezen szerződésben létrejönnek, minimál tételeknek kell tekinteni, melyeknél lejjebb a kormány a keleti államokkal szemben ne menjen; ahogy velünk bánnak nyugaton, úgy bánjunk mi is a kelettel. Ez a tárgyalás a legnehezebb, nehezebb mint hiszszük, éppen azért a gazdaközönség nevében az utolsó órában megnyilvánuló óhajunkat kifejezésre kell juttatnunk a kormány előtt. (Helyeslés.)

Desseffy Aurél elnök: Ha méltóztatnak hozzájárulni, kimondom határozatként, hogy sürgős fölterjesztést fogunk ez ügyben a kormányhoz intézni, hogy ezen tárgyalásokat ne annyira politikai, mint gazdasági szempontból igyekezzék megoldani s különösen figyelemmel legyen árpa-, állat- és fatermelésünkre. Föliratunkban hangsúlyozzuk azt, hogy azok a tételek, melyek a kereskedelmi szerződésekben érvényesülnek, minimál tételeknek tekintessenek, melyeknél lejjebb a kormány a keleti államokkal kötendő szerződésekben ne menjen, mert ha előlünk elzárkóznak a nyugati államok,

ne ereszszük be mi sem a keleti államok termékeit.

Ezután következtek az OMGE. belügyei. *Jeszenszky Pál* titkár bemutatja a mult ülésről felvett, az elnök és kiküldött hitelesítő által aláírt jegyzőkönyvet, mely a „Köztelek” lapban is egész terjedelmében közzé volt téve. Tudomásul szolgál.

Jegyzőkönyvhitelesítők.

A mai ülésről fővoendő jegyzőkönyv hitelesítésére a választmány az elnök ajánlatára *Szentiványi Zoltán* és *Máday Izidor* tagokat kéri föl.

Uj tagok.

Titkár bejelenti, hogy *alapító tagokul* jelentkeztek: Magy. bortermelek és borker. szöv. 400 koronával, *Mailath Györgyné* fb. (Bakocza, Baranyam.) 400 koronával, *Vécsey Jozsefné* báróné 1000 koronával, *Nógrád vm. törvényhatósága* (sév. alispán) 400 koronával.

Évdijas tagokul jelentkeztek: *Róth Mór* fb. Tisza-Ujlak, *Tokaji László* titkár Kolozsvár, *Spett Vince* fb. Bpest, *Meister David* bérlő Sajó-Szöged, *Neuschlosz Samu* gazda Nagy-Ar, *Meister Adolf* bérlő T.-Dada, *Schneider Károly* dr. fb. Kula, *Harkányi Béla* br. fb. Bpest, Magy. gazd. czirokterm. szöv. Bpest, képv. *Sebestyén Gáspár* igazgató, *Kálazdy Ferencz* fb. Porrog, *Majzler Zsigmond* bérlő Tokaj, *Bartal Béla* fb. Fadd, *Döry Hugó* fb. Dombóvár, *Horovitz Lipót* fb. Folya, *Ranschburg Emil* bérlő Gyöngy, *Nagy György* fb. Lepsény, *Schaffner Ármin* fb. Bpest, *Zichy Miklós* gr. fb. Kom.-Szt-Péter, *Kliinger Zsigmond* dr. orvos Bpest, *Pollák Lajos* fb. Baja, *Stern Sándor* földbérlő Szigetvár.

Az ujonnan jelentkezettek a választmány a tagok sorába felvenni határozza.

Elhunyt tagok.

A mult választmányi ülés óta a tagok sorából elhaltak: *Gyene Károly* fb. Poresalma, *Almásy István* fb. Tiribis, *Haudek Ágost* dr. jószágkorm. Zala-Apáti, *Vincinti Károly* lovag fb. Nagy-Enyed, *Becker János* fb. Budapest, *Steindl Kálmán* fb. Győr, *Antos Béla* fb. Abony, *Hegedüs József* v. t., igazgató Budapest, *Andreae Emil* birt. Pölöske.

A mai taglétszám: 360 alapító, 3498 évdijas, 22 tiszteletbeli tag. *Összesen 3880 tag.*

A választmány a tagok elhunytá felett részvétét fejezi ki. *Hegedüs József* választmányi tag elhunytá felett, kinek elhunytá nagy vesztesség gazdasági ügyeinkre s ki mint a választmány tagja, évek hosszú során át tevékeny részt vett az egyesület működésében, jegyzőkönyvileg fejezi ki részvétét.

Részvételt vette tudomásul a választmány a kegydíjat élvezett özv. *Girókuthy Ferencz* né elhunytát is.

Az egyesületi Évkönyv bemutatása.

Titkár bemutatja az egyesületi titkár által szerkesztett 1903/1904. évi egyesületi működéséről szóló jelentést. A választmány az Évkönyv kinyomatását és a tagok részére való megküldését elhatározza.

Az 1905. évi költségvetés.

Titkár bemutatja az egyesület 1905. évi költségvetését, melyet a választmány előző ülésében már elfogadott. A választmány azonban időközben oly értelmű határozatot hozott, amely szerint az egyesület számadási éve június 30-án zárassék le, emel fogva nehogy a folyó évi közgyűlésnek két költségvetést kellessen előterjeszteni, t. i. egyet 1905 június 30-ig terjedőleg, egy másikat 1905 július 1-től 1906 június 30-ig szólót, — a tanács nevében azt javasolja, hogy az 1905. évre megállapított költségvetés 1906 június 30-ikáig terjessék ki, illetve 1906 január 1-től 1906 június 30-ig a kiadások alapjául az 1905. évi költségvetés szolgáljon.

A választmány ez értelemben fogja a költségvetést az idei közgyűlés elé terjeszteni.

A folyó évi közgyűlés napjának és tárgysorozatának megállapítása.

Az egyesületi tanács javaslatára a választmány az évi közgyűlést december hó 8-án délelőtt 10 órára tűzi ki s megállapítja annak tárgysorozatát. (A közgyűlés tárgysorozatát a „Köztelek” legközelebbi számában közöljük.)

Titkárok beválasztása a választmány hivatalos tagjaival.

Desseffy Aurél gróf elnök: az alapszabályok értelmében azok a titkárok, akik 10 évnél tovább allanak az egyesület szolgálatában s az egyesület körül érdemeket szereztek, az igazgató-választmány által a választmány hivatalos tagjaivá választhatók meg.

Az egyesület tanácsa, arra való tekintettel, hogy *Szilassy Zoltán* és *Jeszenszky Pál* titkárok már több mint 10 éve vannak az egyesület kötelékében s titkári minőségükben érdemeket szereztek az egyesület körül, javaslatba hozza, hogy nevezett titkárok érdemeik elismeréséül az igazgató-választmány hivatalos tagjaivá beválasztassanak.

A tanács ezen javaslatát szóló a maga részéről melegen ajánlja elfogadásra. (Helyeslés.) Elnök határozatilag kimondja, hogy *Szilassy Zoltán* és *Jeszenszky Pál* titkárokat a választmány az alapszabályok erre vonatkozó intézkedései értelmében a választmány hivatalos tagjaivá megválasztotta.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete igazgatóságába a választmány az egyesület részéről *Bujanovics Sándor* alelnököt és *Forster Géza* igazgatót delegálja.

A „Székely Társaságok” szövetségének választmányába felkérés folytán hivatalos tagokul *Forster Géza* igazgatót és *Rubinek Gyula* ügyvezető titkárt küldi ki a választmány.

Az igazgató választmány a tanács javaslatára a keréltzeti tanintézeti évi 400 koronás ösztöndíjat két esztendőre *Simon József* II-od éves hallgatónak ítélte oda.

Kivándorlási hajók magyar élelmiszerekkel való ellátása.

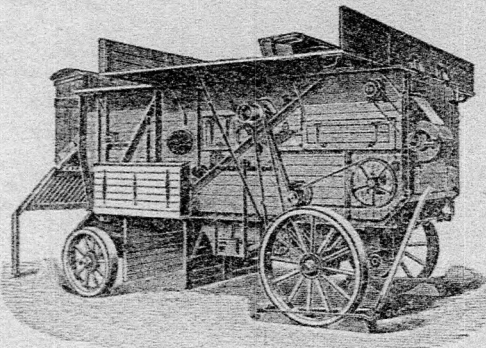
Ez ügyben *Szilassy Zoltán* szerkesztőtitkár tett a választmánynak előterjesztést.

Midőn a mult évben a kormány a kivándorlási törvény végrehajtási rendeletét kiadta, egyuttal egy külföldi társulattal szerződött az

iránt, hogy kivá-
többi Fiumén k-
Ugyanez alkalo-
mozgalmat indít-
kivándorlási hajó-
horvát tengerpar-
magyar élelmisz-
egy részvénytár-
véve. A társasá-
következtében a
Leresztülvitelére
lődő Magyar G-
veketetét bizta-
tette a szükség-
hajók ma má-
élelmiszerekkel
az egész magyar
elnök és földmi-
lődéssel viseltet-
iránt s a föld-
egyesületünkkel
melyet e tárgy-
melyben kijelöl-
megerősödését
hogy éőállásh-
olesó raktárhely-
iránt s a kereske-
enjtart s által-
éges lépéseket
piacz biztosítás-
akció eddigi
egy évvel ezelő-
sítva van s me-
a társadalom. a
akaratu támoga-
mények értékes
lehet fejleszteni
vételtét.
Az igazga-
mel vette tudor-
Több tárg-
berekészítette.

Czukorr

Talán az
répatermesztés
renden a surló-
sok között. A
egymással s e
azon czélből, f-
védjék, illetve
kai szemben e-
delem kevés e-
hogy maga a f-
vette az ügyet.
sajnos, megtö-
keblü magatart-
A dolog
fognak arra, h-
miniszter há-
gyárosok és
akként, hogy
kezzenek bará-
tással megáll-

== A világhírű eredeti angol ROBEY gyártmányu ==

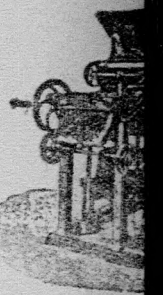
cséplőkészletek

a legkiválóbb

benzin-motor-locomobilok

verőléczes dobbal ellátott vasrámás cséplőgépekkel párosítva

SZÜCS ÖDÖN-nél Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 66.

GRAEP

legényesebbeket szerződés által biztosítani. Ugy véljük, hogy a követelmények között nincs egy sem, melyet ne teljesen méltányosnak lehetne tekinteni s amelyek megadására ezideig a gyárak még sem voltak hajlandók.

Vajjon a szabolcsmegyei gazdák képesek lesznek-e a gyárosokkal szemben érvényt szerezni jogos követelményeiknek, az attól függ, milyen szilárdan fognak kitartani akciójukban. Mi hinni szeretjük, hogy a megkezdett szervezkedési mozgalom nem fog szalmalángnak bizonyulni, s a termelők érdekeinek megvédését fogja eredményezni.

Az OMGE. legutóbbi igazgató-választmányi ülése örömmel értesült a szabolcsmegyei gazdák szervezkedéséről s ennek legmesszebbmenő erkölcsi támogatását határozta el. Együttel elhatározta, hogy a cukorrépatermesztéssel foglalkozó vármegyék gazdasági egyesületeinek figyelmét felhívja e mozgalomra, azzal, hogy ők is hasonló akciókat indítsanak s a szerződések egyöntetű alapon való megkötése érdekében szervezkedjenek.

A magunk részéről melegen üdvözljük a Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület által megindított mozgalmat. Reméljük, hogy az sikeres lesz, de egyúttal azon reményünknek és várakozásunknak is adunk kifejezést, hogy az összes gazdasági egyesületek követni fogják a példát, s ily módon a cukorgyárosokat kényszeríteni azon jogos követelések megadására, melyeket önszántukból mindezekig megadni vonakodtak.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

A fejőstehenek állítása az istállóban.

Egyeseknek azon véleményét, hogy a fejőstehenek az istállóban mindig a szerint állítsanak, hogy a bőven tejelők kerüljenek pl. az első csoportba, azok, amelyek közepesen tejelnek a második és azok, amelyek kevés tejet adnak, ismét egy másik, a harmadik csoportba, nem helyeslem azért, mert nagyobb tehenészetben az ilyen állandó cserélések nagy galibát okoznak.

Az már csak eléggé be van bizonyítva, hogy a tehené akkor adja legjobban le a tejet, ha azt mindig ugyanazon egyén feji, mert a tehené megszokja a kezét, a fejős pedig megismeri a tehené tulajdonságát, legyűn tehát azon (amennyire az ugyanis elkerülhetlen cselédváltozás megengedi), hogy egy tehenet mindig egy és ugyanaz a fejős feje; ami a fejésre áll, t. i. a kölcsönös megszokás és megismerés, ugyanaz áll az ápolásra nézve is.

Akárhogy is. tanulják a tehenek egymást — a kifutókban és a legelőkön — megismerni

és megszokni, mégis visszaveretik a gyengébb a jászoltól még olyankor is, ha állandóan egy helyen van, hát még ha mindig más és más szomszédok mellé kerül.

Közismert dolog az is, hogy sokat szenved és törődik a jászág addig, amíg helyét megtanulja ismerni, hogyan lesz ez tehát akkor, ha a folytonos cserélés végett a jászág sohasem fogja helyét ismerni, hanem az azt mindig erővel kell egyik helyről a másikra — az istállóban egyik végéből a másikba — hozni.

Annak ugyan, hogy a tehené mindig egy és ugyanazon tehenész által fejessék és ápoltsák, eleget lehet tenni azért, hogy a tehenész ott keresi azt fel, ahol éppen van, csak hogy az ilyen dolog azután mennyi bajjal jár, az már más kérdés; a visszaveréstől már kevésbé lehet az egyes teheneket megóvni és a hely keresés közbeni törődést pedig egyáltalában nem lehet akadályozni; ezen visszasságok miatt a jászág pedig annyit szenved, hogy azt takarmánnyal pótolni bajos, vagyis — ha egyáltalában lehetséges — nagyon költséges.

Ami azon érvelést illeti, hogy a teheneket csakis csoportosítások alkalmával lehet az állapotuknak éppen megfelelően takarmányozni, ebben van valami; de ha különben egyforma takarmányt etetünk és csak az abrakban van az eltérés, azt pedig nem az össztakarmányban adjuk, hanem minden tehenének külön mérjük és keverjük az adagjába, akkor nincs értelme a cserélés és csoportosításnak, mert a keverést helyenként is eszközölhetjük, — ami ugyan ismét egy kis bajjal jár — de ha már ugyis bajos, mért vásároljuk akkor éppen (legalább az én nézetem szerint) a rosszabb eljárást, t. i. az állandó cserélést.

Legjobb őket nagyság szerint, ezeket is természet szerint egymás mellé beosztani és állandóan egy helyben hagyni, így azután átad az ember egy tehenésznek 15—16 darab tehenet, amelyet az ápolni és fejni tartozik és ha valami hiba előadja magát, megtalálja az ember azt könnyen és tudja ki felelős érte.

Aufsatz Jakob.

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

Viszonylagos takarmányérték.

Az idén sok gazda került abba a sanyaru helyzetbe, hogy szükségletének fődőzésére takarmányt kell vásárolnia, ha ugyan van miből. Vásárolni sok mindenféle takarmányt vásárolhat, de az jobbára csak a szénahiány pótlására irányulhat, mert hiszen a széna takarmányozásunk bázisa és az idén — sok minden más mellett — elsősorban a szénatermés hiányát nyögi a gazdatársadalom. Nagy kérdés tehát, milyen takarmányféleséget vásároljon a gazda, mennyit fizethet érte és melyeknek használata lesz legrentabilisabb széna- és egyéb takarmányhiányának pótlására?

E kérdés megoldása nem könnyű dolog. Fölülletes tudással ugyan könnyen keresztül esünk rajta. Am aki alaposan számít, az ösmeri e számítás nehézségeit és ha nincs benne kiváló

gyakorlata, sok fejtörést okoz neki, míg a hozzávetőleges adatok alapján összeállított zürzavaros számításból a megközelítőleg helyes eredményeket kikombinálja. A kiváló gyakorlatu, avagy csak alaposságra törekvő számító azonban a mi gazdatársadalmunkban ritka madár. A tulnyomó rész egyszerűen képtelen a helyes kombinációra és ebbeli tudásának hiányát sokszor keservesen megszenved. Az ily gyengén számító gazdaközönség rendelkezésére kívánom bocsátani azon számítási formulát, amelyet több évtizedes praxisomban sikerrel alkalmaztam és amelynek elbírálására a szakértőket tisztelettel kérem.

A hazai mezőgazdaságban leginkább használt takarmányféleségek közül a szénát, burgonyát, répát, kukoricát és a szalmát kívánom itt tekintetbe venni. Mindezek összehasonlító tápértéke a takarmányozástan szabályai szerint pontosan megállapíthatók a tápegységek szerint. Mivel pedig mindezeknek ma piaci árak is van, viszonylagos pénzértékük is kiszámítható. Csakhogy ez aztán oly bonyolódott számítás, amibe takarmányozási rovatunk érdemes vezetőjén kívül e széles Magyarországon édes-keves gazda ért és így nem is élhet vele. Am üzleti szempontból nem is tökéletes, mert itt nem az a lényeges, hogy mi az egyes takarmányok abszolút és relatív tápértéke, hanem az, miként bírja azokat saját különleges viszonyai között értékesíteni?

Számításom kiinduló pontja, hogy széna és más értékes takarmányeműek hiányát a gazdaközönség tulnyomó része elsősorban szalmakészletének föltakarmányozásával kívánja pótolni, sőt szükség esetén e célra még a szalmáját is felhasználja. Amde hazai takarmányozásunkban a szalma rendszerint ugyanis maximális mennyiségben szerepel, úgy, hogy a szalmaadagolást már csak megfelelő mennyiségű gumós és abraktakarmányok hozzáadásával lehet fokozni. Az a kérdés tehát elsősorban, hogy melyik takarmánnyal mennyi szalmát lehet széna pótlására felhasználni, úgy, hogy a keveréktakarmány egyenlő tápértékű legyen a hasonló mennyiségű szárazanyagot tartalmazó szénával. Erre nézve gyakorlati számításaim alapján a következő tételeket állapítottam meg:

1. 300 kg. széna egyenértékű 200 kg. szalma és 100 kg. tengeridarával;
2. 200 kg. széna egyenértékű 120 kg. szalma és 400 kg. burgonyával;
3. 200 kg. széna egyenértékű 110 kg. szalma és 600 kg. répával.

E tételek föltétlen helyességét annál kevésbé állítom, hogy azokat a szénaértékelmélet alapján állítottam egybe. A tápanyagelmélet mulathat föl némi eltéréseket a tápanyag egyenértékben, de hogy a gyakorlatban e számítás beválik, azt bizvást állíthatom.

Ez adatok alapján most már, ha ösmerem a széna és a szalma piaci vagy természéti árát, könnyű szerrel megállapíthatom a többi takarmányok maximális értékesítési árát, illetőleg azoknak a szénához mért viszonylagos értékét.

A jobb minőségű széna beszerzési ára ma nálunk 8—10 korona 100 kilónként; a szalmáé vidékenként szerfölött változó, de

mondjuk, ha széna, továbbá maximális számom a követ

a) Te szalmaár mé ebből levonv 100 kg. teng 4 koro — (2 × 4) = A teng

16 K., a ma b) B szalmaár m — 2·40 = 1

4 koro = 11·20 : 4 = c) Tak szalmaár m — 2·20 = 13 4 koro = 11·60 : 6

Látniva nás széna árák szerint 2·80—3·40 koronás répá hetem. Mivel ad libitum vá veszik meg pedig 3·40 k tekesíthetem kukoriczabev burgonyát p tengerit vás

Ami m korpa, répas karmánybesz a bennök fo ján állapítór és gyári abr a cukorrépa tékét a ta hasonlítom.

Takarm egy rendkiv fölösleg érté ben, amidőn hez felhasznál Mondjuk ugy tengerit és e takarmány-tő nyitva ekkor métermázsájá hetem:

3 q. s levonva 1 q 2 q. szalmát 9 Amenny 4·50 koroná a fuvarozási áron szerzh

Jelen képletet közr egyszerűségi szerrel szám tási hiba csusz urakat, hogy

≡ Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ≡

az országszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” és terménytisztító gépek.

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszerint 15-féle nagyságban különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelölő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról 2378 sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Gyári raktár: Budapest, VI., Váci-körút 61. Sürgön cím: Kalmár-rostagyár.

mondjuk, hogy mmászája 2—4 K. 8 koronás széna, továbbá 2 koronás minimális és 4 K.-ás maximális szalmaárakat véve alapul, számításom a következő:

a) *Tengeri értékesítési ára* 2 koronás szalmaár mellett: 3 q. széna ára 8 K. = 24 K., ebből levonva 2 q. szalma árát 2 K. = 4 K., 100 kg. tengeridara 20 koronával értékesül.

4 koronás szalmaár mellett pedig $(3 \times 8) - (2 \times 4) = 24 - 8 = 16$ koronával.

A tengeri minimális értékesítési ára tehát 16 K., a maximális 20 K.

b) *Burgonya értékesítési ára* 2 koronás szalmaár mellett: $(2 \times 8) - (1 \times 2) = 16 - 2 = 14$ K. — $1 \times 2 = 2$ K. — $1 \times 2 = 2$ K. — $1 \times 2 = 2$ K. — $1 \times 2 = 2$ K.

4 koronás szalmaár mellett 16 — 4 = 12 K. — $1 \times 2 = 2$ K. — $1 \times 2 = 2$ K. — $1 \times 2 = 2$ K.

c) *Takarmányrépa értékesítési ára* 2 K.-ás szalmaár mellett: $(2 \times 8) - (1 \times 2) = 16 - 2 = 14$ K. — $1 \times 2 = 2$ K. — $1 \times 2 = 2$ K. — $1 \times 2 = 2$ K.

4 koronás szalmaár mellett 16 — 4 = 12 K. — $1 \times 2 = 2$ K. — $1 \times 2 = 2$ K. — $1 \times 2 = 2$ K.

Látványos e számításból, hogy a 8 koronás széna métermázsáját különböző szalmaárak szerint 16—20 koronás tengeridarával, 2—80—3—40 koronás burgonyával és 1—93—2—30 koronás répával még jövedelmezőleg helyettesíthetem. Mivel pedig ma 15 koronáért kukoriczát ad libitum vásárolhatok, répatermésemet aligha veszik meg 2 koronáért, 1. rendű burgonyámat pedig 3—40 koronánál jóval magasabb áron értékesíthetem: tiszta sor, hogy a szénahiányt kukoriczabevásárlással fogom fűdözni, az 1. r. burgonyát pedig eladom és helyette szintén tengerit vásárlók.

Ami most már a többi szemes abrak, korpa, répaszelet és egyéb gyári hulladék takarmánybeszerzését illeti, azok értékesítési árát, a bennök foglalt emészthető tápegységek alapján állapítom meg olyformán, hogy a szemes és gyári abraktakarmányok értékét a tengeri, a cukorrépa és vizenyős gyári hulladékok értékét a takarmányrépa értékesítési árához hasonlítom.

Takarmányértékkiszámítási módozatomnak egy rendkívül érdekes változata, a szalma-főleg értékesítésének kiszámítása oly esetekben, amidőn ösmernjük a szalmafélék keveréséhez felhasználandó takarmányféléségek értékét. Mondjuk ugyanis, hogy 15 koronáért szerezhettek tengerit és egyéb azzal egyenlő értékű abrak-takarmány-tömegeket, 8 koronás szénához arányítva ekkor az 1. sz. képlet szerint a szalma métermázsáját a következő áron értékesíthetem:

3 q. széna a 8 K. = 24 kor. árából levonva 1 q. tengeri árát = 15 koronát, a 2 q. szalmát 9, 1 q. szalmát tehát 4—50 koronával.

Amennyiben tehát szalmaféléslegem van, 4—50 koronáért adhatom el helyben, illetőleg a fuvarozási stb. költség leszámitásával ily áron szerezhetek be szalmaszük-életemet.

Jelen írásom ezéja egyszerű számítási képletek közrebeszítése volt, amelyekkel éppen egyszerűségükkel fogva bármelyik gazda könnyűszerrel számíthasson. Ha e képletekbe számítási hiba csuszott volna be, kérem az arra hivatott urakat, hogy azokat helyesbíteni sziveskedjenek.

Matlaskovszki Tüdé.

Burgonyabesavanyítás.

Együttal válasz R. S. ur következő kérdésére:

Háromezer holdas gazdaságomban az idei répatermést, mint minden évben, gödörbe vágtam és a burgundi répaszeleteket rétegesen törekkel vegyítve elföldelem és az így nyert, kissé füllesztett takarmánnyal szarvasmarhát hizlalok. Az idén rendelkezésemre áll kb. 1500 mm. burgonya és az az eszmém támadt, hogy bizonyos rész, talán egy harmadrész burgonyát a burgundi répa közé szeleteltetek és így vegyítve a gödörbe elföldelem.

Ezt még a mi vidékünkön nem csinálták, nem tudom másfelé próbálták-e, kérem tehát, kegyeskedjék velem becses véleményét tudatni: 1. Czelészere-e burgonyát burgundi répával szeletelve törekkel rétegesen gödörbe elföldelni hízalási célra? 2. Ha czelészere, milyen arányban legyen a burgonya és répa? 3. Melyik a burgonya elkészítésének legczelészerűbb módja söre hizlalási célra?

Ez különösen két esetben ajánlatos, ugyanint először akkor, ha sok burgonya teremven, a jövő tavasszal s nyáron is óhajtjuk etetni s másodsor, ha a burgonya romlékony, például ha megfagyott vagy ha esős nyarak után erősen rothad. A világon sehol sem természetesen s talán sehol sem savanyítanak be annyi burgonyát, mint Németországban, — de nem bizonyos egyöntetű módszer szerint, hanem többféleképp. Már a vermet illetőleg azon eltérésre akadunk, hogy némelyek csak kifalazott, mások pedig asott vermet használnak hozzá, s utóbbiak közül némelyek teljesen kibélelik azt, ami deszkák, műtrágyaszákok vagy polyvával történik, mások pedig csak a fenékre tesznek polyvát, amit azonban soha sem mulasztanak el; továbbá a verem méretei is nagyon változók, mert a legnagyobb vermek meghaladják szélesség és mélységben a 4 métert, a legkisebbek pedig alig 1—5 m. szélesek s 1 m. mélyek; a verem hossza 10—20 m. között változik. A besavanyítás maga a következő főbb eltéréseket mutatja; 1. A burgonyát párolva (gőzölve) teszik a verembe, de ennek hátránya a szaporítatlan munka minélfogva főleg csak az gyakorolható, aki vagy csak kevés burgonyát savanyít be, vagy akinek olyan vagy legaább hasonló párlója van, mint aminőt a „Köztelek” 72. száma írt le; 2. A burgonya nyersen, de felaprózva kerül a verembe, s itt némelyek polyvát rétegeznek közéje, mások nem, a polyvával való rétegezést főleg akkor tartván szükségesnek, ha nagyon sok levét tartalmazó burgonyafajtát természetnek, mert ha polyva nélkül savanyítják azt be, akkor az alsó rétegek folyton vízben usznak; 3. A burgonyának $\frac{1}{4}$ része párolva s $\frac{3}{4}$ része nyersen, de felaprózva jut a verembe. Ezen esetben ugy váltakoznak a rétegek, hogy a nyers rétegek háromszor oly vastagok, mint a pároltak, de legalul s legfelül okvetlenül párolt burgonyának kell lenni. A nyers burgonya felaprózása vagy répavágóval, vagy csak a verembeli tiprás alkalmával asóval vagy S késsel történik; 4. Ehhez hasonló eljárás az, midőn párolt burgonya helyett cukorgyári répaszeletet használnak, sőt itt nem is aprózzák a nyers burgonyát, hanem egészben rétegezik a szelettel, azonban úgy, hogy a bur-

gonyarétegek csak kétszer oly vastagok, mint a szeletrétegek. Legalul s legfelül természetesen itt is lágy anyagnak, vagyis szeletnek kell lenni; 5. Közel áll a két utóbbi eljárashoz az, midőn zöldtakarmánnyal, főleg répalevéllel rétegezik a burgonyát, amit egy német gazda következőképp gyakorol. A 3 m. széles, 1 m. mély és 20 m. hosszú árokverem fenekére 20 cm. vastagon polyvát téve, ezután répalevél s burgonya váltakozik 20 cm. vastagságu rétegekben. A burgonya egészben kerülven a verembe, asóval s S késekkel addig lesz vagdalva, míg az illető réteg legfelső burgonyái 4 részre vannak szétmetszve. Végre a legfelső réteg is répalevélből állván, polyva kerül reá, s most beföldelik a takarmányt.

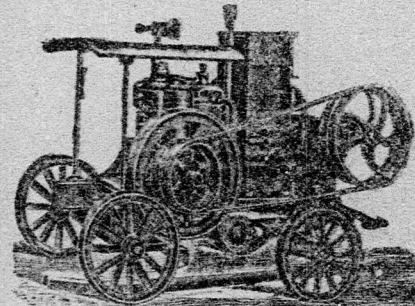
Ezen besavanyítási eljárásokat még a következőkkel toldjuk meg: Némelyek megmossák a besavanyítandó burgonyát, mások pedig rostán folytatják végig, hogy nagyjában megszabadítsák a földtől. A legelőbben sőt hintenek az egyes burgonyarétegekre, legfeljebb 1% sőt használva, de egyesek — bár jönnek mondják azt — nem tartják okvetlenül szükségesnek. A beföldelés előtt valamennyien polyvát tesznek a takarmányra, vagy csak azok mellőzik azt, akik műtrágyaszákot teríthetnek reá, mely két eljárásnak azonban csak a tisztaság a célja. Némelyek csak szinig töltik meg a vermet, mások $\frac{1}{2}$ m.-nyire a verem fölé is rakják a takarmányt, utóbbi esetben kétféleképp járva el, amennyiben egyesek elgömbölyítik a föld fölötti részt, mások pedig földészere késszel és simára paskolják a lejtőket. Végre a beföldelést illetőleg azt a nézetet vallják, hogy a felaprózott burgonyának elégséges, ha $\frac{1}{2}$ m. vastag földtakarót kap, míg ellenben az egészben besavanyított burgonyát vastagabban kell beföldelni, hogy nagyobb nyomást szenvedjen. Az egész (aprított) burgonya besavanyítását követők különös előnyt látnak abban, hogy a levéből alig szivárognak ki valami, míg ellenben a fölaprózva besavanyítottnál állandóan lében usznak az alsó rétegek.

Ezekből azt látjuk, hogy a burgonyát sokféleképp — tehát takarmányrépával keverve is — besavanyíthatjuk, s csak az a fő, hogy 1. minél kevesebb levegőt hagyjunk közötté, s 2. hogy a nagyon vizes burgonyánál gondoskodjunk arról, hogy a vermet lé ne töltse meg. A kérdéses esetben azonban, midőn répával keverve savanyítják be a burgonyát, ugy gondoskodnak a lé csökkentéséről, hogy polyvát rétegeznek a takarmány közé, ami helyesíthető is. Magától érthető, hogy a vegyes besavanyításnál tetszés szerinti arányban keverhetjük a burgonyát répával, s így főleg csak a rendelkezésre álló burgonya-s répamennyiség szabja azt meg. Söre- (sőt sertés-) hizlalásra a besavanyított burgonya épp oly jó, mint a másik; de míg a besavanyított burgonya minden előkészítés nélkül aránylag nagy mennyiségben etethető, addig a friss burgonya csak párolva vagy főzve alkalmazható nagy mennyiségben, mert máskülönbben kólikát okoz. De ez még nem bizonyít a mellett, hogy csak besavanyítás által konzerváljuk a takarmányburgonyát, mert a besavanyítás nagy erjedési veszteséggel járván, főleg csak a bevezető sorokban említett esetekben ajánlatos. Csékkó.

Oberurseli Mótorgyár Részvénytársaság, Oberursel

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Iroda és raktár: Bécs, VII., Lindengasse 33.

LEGOLCSÓBB
HAJTOERO

a „GNOM” BENZIN-PETROLIN-MOTOR.

3000-nél több üzembn. Könnyen kezelhető. Villanyos gyújtással. Oki. gépész felesleges.

KÖLTSÉGVETÉS, TERVEK ÉS EGYÉB FELVILÁGOSÍTÁS INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

„Gnom” mótorgyöny.

Magyar levelezés.

Magyar levelezés.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Ifj. Sporzon Pál.

Mészhomok-tégla- és cserépgyártás, másként műkögyár.

Ott, ahol jó agyag áll rendelkezésre, legyen bármennyi homok is, az agyagtégla és cserép égetése mindig előnyösebb, jövedelmezőbb lesz, mint a mészhomok-tégla és cserépgyártás még akkor is, ha a fát és szenet venni, hozatni kell.

Kivétel lehetne csak olyan vidék, ahol mészbánya, kőszénbánya és homokbánya együtt van, sem a mész, sem a szén fuvarozása számottevő költséget nem okoz.

Ha van ilyen vidék valahol az országban, ott előnyösebb lenne a mészhomoktégla-gyártás, de mihelyt a szenet, meszet vasuton kell hozatni, viszont anyag van, olyan vidéken nagyon óvatosan kell a mészhomok-tégla-gyártáshoz nyulni.

Például ott, ahol a mész helyreállítva két korona, szén két korona métermázsánként, a mészhomok-tégla előállítás költsége 24 korona a kamat és amortizáció számításával és nem 14-16 korona.

Arra pedig senki ne számíton, hogy cséplőgép-lokomobilját használhassa ezen üzemhez, mert a mészhomok-tégla gyártásához 7-8 légkörnyomás és 24 m. fűtőfelület szükséges, ilyen pedig 8-10 lovas lokomobiljaink nem bírnak még akkor sem, ha egészen új lokomobilokat rendelnénk. A magyar állami 12 lovas lokomobilja és ettől felfelé felel-nének meg a műkögyárnak.

Olyan vidéken, ahol téglát gyártani agyagból nem lehet, a téglát drágán kell hozatni, mondjuk 36-40 koronáért ezrenként, viszont homok van elég és megfelelő homok, ott lehet a mészhomok-tégla-gyártással komolyan foglalkozni.

A mészhomok-cserép gyártás ma még nincs kellőképpen megoldva, mert a kézi veretű cserepek többé-kevésbé repednek, de bármily tökéletesek legyenek is, úgy a préselték is, tulneheznek, a vizet felszívják sőt átteresztik sokkal nagyobb mértékben, mint az égetett agyagcserepek.

Ezen cserepek zománczolása ma még csak a kísérletezés stádiumán áll és csak hírből tudjuk, esetleg látunk egy-két külföldi zománczolt cserepet. A zománcz-festék, a prések, festékeverő és készítő gépek mind külföldi szabadalmak, amelyeket patikadrágán kellene vennünk nem egészen bizonyos eredményre.

Ugy a többi műkögyárberendezés is ma még aránytalan áron kapható.

Ennyit kívántam egyelőre megjegyezni az újabb nagy garral hirdetett műkögyártásról, mint gazdasági mellékparágról.

Óvatosságra intem gazdatársaimat!

Csitáry Béla.

GAZDASÁGI ÉPÍTÉSZET.

Rovatvezető: Száhlender Gyula.

Takarmány- és trágyaszállító vágányok elhelyezése.

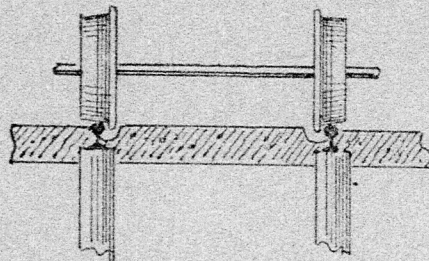
Együttal felelet G. G. ur következő kérdésére:

A tehénistálló járdájában, mely betonból készül, takarmányozás és trágyakihozás céljából 60 cm. nyomtávolságu mezei vasut 5 kg.-os vasból volna beépítendő. Kérek szives utbaigazítást és tájékoztató eljárást, miképpen foglalandók össze a sínparák és építendő be a betonba, hogy elhelyezésük a tisztaság szempontjának is megfelelően, vagyis hogy a beton

és vas között hézag és piszok befogadására ne maradjon hely és az építmény szilárd és tartós legyen.

A takarmány- és trágyahordó vasutak sín-szállait rendszerint keresztalpfákra szokás szerelni. Ez lesz mindig a legegyszerűbb, a legolcsóbb és a szabadban így a leghelyesebb eljárás is. Bent az istállóban azonban már nem oly megfelelő, mert ha a sínparák között téglával, betonnal, de bármi más anyaggal is burkolni akarjuk, a talpfa mindig utunkban van. A talpfák fölé a burkoló anyag természet-szerűleg csak vékony rétegben kerülhet, s így az el nem kerülhető rázkódtatások alatt a beton lepattog, a téglá, a kő meglazul.

Ilyen esetekben én a következőket szoktam alkalmazni. Beveretek 15-20 m. távolságra a sín-szállak helyére körülbelül 10 cm. átmérőjű keményfakarókat a 131. ábra módjára és ezekre szegeztem a sínkeket. A karó olyan hosszú legyen, hogy alsó csucsa a félg-meddig hordképes talajt elérje. A fél méter tehát a legtöbb helyt bőven elegendő, sőt még

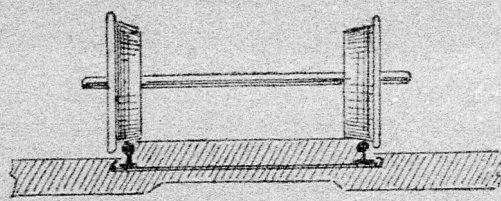

131. ábra. Takarmányozó vasut fakarókra helyezve.

ottan is, hol a vágány töltésre kerül, feltéve, hogy a földhordott földet előzőleg jól letiporták.

Ha a vágány kívül-belül betonba kerül, úgy még a karók is elmaradhatnak; mert a megkeményedett beton a sínkeket annyira megfogja, hogy azok az aránylagosan csak csekély megterheletés folytán helyükből el nem mozdulhatnak. Itten csakis arról kell gondoskodnunk, hogy a vágányt a betonozás alatt rögzítsük, amely célra a 132. ábrában látható s szintén csak minden másfél vagy két méterre beosztott lapos vaskapocs bizonyult a legjobbnak.

Az említett két ábra mindjárt a vágányköz kiburkolásának két lehetőségére is ad utmutatást. A 131. ábrán a kocsikerék pereme — a rendes vasutakhoz hasonlóan — belül szalad, számára tehát a burkolatban a sín-szállak mentén 2-3 cm. széles és ugyanolyan mély csatornát kell hagynunk. Sok gazda ennek nem barátja, s nem is ok nélkül; mert e csatornácska a vágányközök kitisztításának, kisöp-résének nagy akadálya, piszoknak, szemétnak a

132. ábra. Takarmányozó vasut betonra fektetve.

gyűlhelye. Ezért jobban szeretik a vágányközöt a 132. ábra módjára egészen kitölteni, mely esetben azonban a külső beton színe 2-3 cm.-rel lejjebb marad, hogy a kerék pereme kívül szaladhasson. Sz. Gy.

Új majortelepítés.

Felelet H. G. ur következő kérdésére:

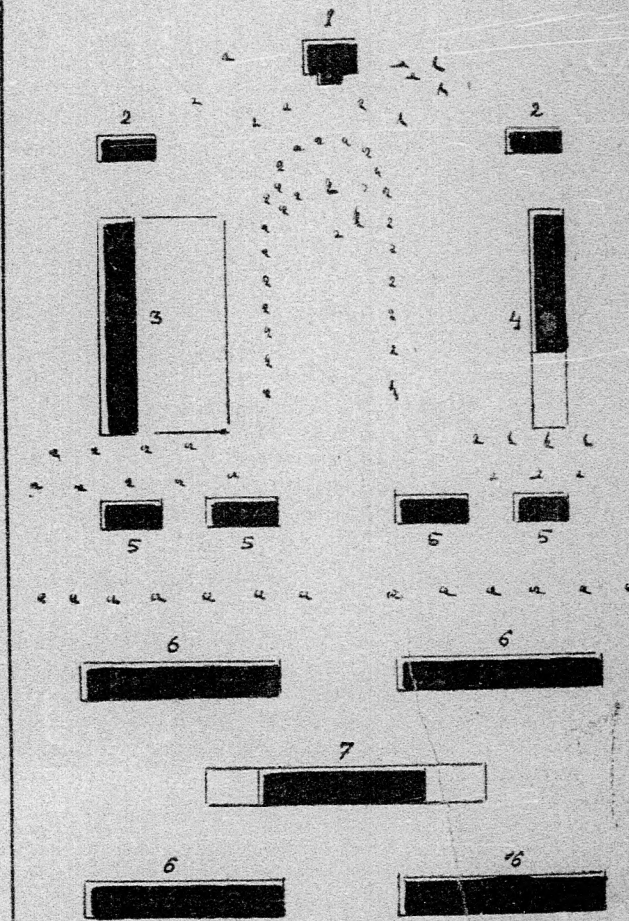
Tanyám e hó 25-én leégett s a tanyán minden rend és beosztás nélkül a következő épületek állottak: Egy négy szobát, előszobát, konyhát és kamarát tartalmazó tiszt lak; egy 60 méter hosszú istálló; egy 16 méter hosszú cselédistálló; 60 kat. hold dohánytermesztési engedélynek megfelelő 4 db-ból álló 500 folyó-méter hosszú dohánypajta; 42 méter hosszú

dohánysimitó ház; 24 m. hosszú faépület, abova a dohányosok a simitásra kitett dohányt felakasztották; egy 100 m. hosszú sertésfiataltó ketrec; egy gulya-akol; egy 40 méter hosszú szekér-szín; 5 oseléd- és dohányos-ház, egyenként 40 méter hosszú és 6 méter széles s egybe-egybe 3 pitvar és 6 szoba, abból 2 ház a 12 dohányosnak és 3 ház a 18 cselédnek; egy kovácsműhely; egy kut. Most ezeket az épületeket újra fel akarom építtetni, de kellő beosztás, rend és czélszerű berendezéssel. Igen kérem legyen szives e célra egy szak-szerű, megfelelő elhelyezési tervet közölni.

A felemlített épületeket mi a 133. ábra módjára csoportosítanók. Hangsúlyoznunk kell azonban, hogy miután egy felelet körében s minden helyi ismeret nélkül határozott szakvéleményt vagy pláne kész tervet adnunk lehetetlen, ebben csak egy sablonszerű elrendezést vázoltunk, mely azonban a körülményekhez képest esetleg alapos módosítást is szenvedhet.

Vázlatunk a majort 2 udvarra osztja. A felsőben látjuk az istállót (4) a hozzá toldott nyitott szinnel; a sertésfiataltót (3) előtte a bekerített sertésudvarral; a béresek s kondások lakását (2); az egész majort uraló tiszt lakó-házat (1); s végül a dohányosok lakását (5), melyek közül az egyik esetleg kovácsműhelyül is szolgálhat.

Ide kerül még a közös trágyatelep is, lehetőleg két részre osztva s úgy elhelyezve, hogy az istálló előtt még elég tér maradjon a szekerek, eszközök felállítására, illetve a ki-és befogásra is.

133. ábra. Új majortelepítés.

1. Tiszt lakóház. — 2. Cselédházak. — 3. Sertésfiataltó. — 4. Istálló. — 5. Dohányosok háza. — 6. Dohány-pajták. — 7. Simitó.

A 6-tal jelölt dohánypajták a köztük fekvő 7. számú simitóval együtt képezik a második udvart, mely az előbbtitől kellő távolságban fekszik s tűzveszélyességének csökkentésére még fasorral is lehet elválasztva.

Ha a major elhelyezésénél semmi meglévő épülethez, vagy talán kutakhoz sincsen kötve, akkor legczélszerűbb hosszten-gelyét úgy forgatni, hogy az uralkodó szél iránya a pajták hátulról s ferdén, azaz a bejegyzett nyíl irányában érje. Így a pajták is jó szellősek lesznek, de neg az udvar is védve van. Sz. Gy.

KÜLFÖLD.

Ausztria.

óriási tözegtelep nosításának ké a világ minden mérnöknek sikből olyan tüzet kísérlet tanyságszén pótlására.

A leMBERGETT továbbí kis közönséges nyer finomított hulladé litás költsége mé sőt a bécsi állat sérleti állomás mitásai szerint tözeg hő-értéke tett tözegé.

A feltaláló készítményeit igen kedvezően Eme kedv találó szabadalm jelentette.

A találmán következmények den vidéken tal moosarak lenn hatók, melyek a értékelenné tett kihasználásáról untalan felmerül egy hasonló el előállítható és pótolhatnók.

Francoziaor

Párisban. A nem nek 1903-ban Br szusa a legközele latos kiállítás he 1905. évi októbe az előkészítés m szági bizottságot

A Ricard B működő bizottsá

II. kongresszus gresszuson 6 osz lyal és pedig:

I. Tejtermé fejés stb. — 2. I

II. Tejgázd tej, eltartás, szál

3. Sajt. — 4. Me

III. Tej-egé ségügy a tej felc és csecsemő-tápl

IV. A tej kísérletek, elemzél, vajnál stb.).

V. Tejgázd daság fejlesztése — 2. Oktatás, sajtó a tej és tejtermé ságban.

A kongress lehetnek. Rendes tek, társaságok, kik és melyek r kárnál (61. Bou idejekorán bejele zetik. Résztvétel melyet az egyesü viselőjük után kü tagok viszont m lye, kik a kong

A S

Állami sz

Budape

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Ausztria. A tőzegértékesítés új módja. Az óriási tőzegtelepek bármilyen módon leendő hasznosításának kérdésével már régen foglalkoznak a világ minden országában. Ujabbán egy galicziai mérnöknek sikerült nafta hozzáadásával a tőzegtől olyan tüzelőanyagot előállítani, amely több kísérlet tanúsága szerint teljesen alkalmas a barnaszén pótlására.

A lemergi egyetem laboratóriumában végzett további kísérleteknél kitiűnt, hogy nafta helyett közönséges nyers olaj vagy még inkább az olajfinomítók hulladéka használható. Ezáltal az előállítás költsége még jelentékenyebben csökken, sőt a bécsi állami mezőgazdasági vegyészeti kísérleti állomás tőzegértékesítési osztályának számításai szerint az olajhulladékkal feldolgozott tőzeg hő-értéke nagyobb, mint a naftával készített tőzegé.

A feltaláló Berlinben is bemutatta tőzegkészítményeit egy szakértő-bizottság előtt, mely igen kedvezően nyilatkozott a találmányról.

Eme kedvező vélemények alapján a feltaláló szabadalmát az összes államokban bejelentette.

A találmány gazdasági értéke messzemenő következményekkel bírhat, mert nemcsak a minden vidéken található és kimeríthetetlen tőzegmocsarak lennének jövedelmezően kihasználhatók, melyek a földet és talajt majdnem teljesen értéktelenné tették, minthogy eddig jövedelmező kihasználásáról szó sem lehetett, hanem a minduntalan felmerülő szénkérdés is enyhíthetnék, ha egy hasonló értékű és legalább is könnyen előállítható és beszerezhető tüzelőanyaggal pótolhatnák.

Franciaország. Tejgazdasági kongresszus Párisban. A nemzetközi tejgazdasági szövetségnek 1903-ban Brüsszelben megtartott I. kongresszusára a legközelebbi kongresszus és ezzel kapcsolatos kiállítás helyéül Párisot, határidejűl pedig 1905. évi október hó 3-ik hetét állapította meg; az előkészítés munkálataival pedig a franciaországi bizottságot bízta meg.

A Ricard Henrik dr. szenátor elnöklése alatt működő bizottság nemrégiben megállapította a II. kongresszus belső tervét. Eszerint a kongresszuson 6 osztály fog működni 14 alosztályal és pedig:

I. Tejtermelés: 1. Tejfelék, takarmányozás, fejés stb. — 2. Istálló-egészségügy.

II. Tejgazdasági műszaki csoport: 1. Nyers tej, eltartás, szállítás, elárusítás stb. — 2. Vaj. — 3. Sajt. — 4. Melléktermékek.

III. Tej-egészségügy: 1. Általános egészségügy a tej feldolgozásánál. — 2. Jótékonyosság és csecsemő-táplálás.

IV. A tej vegyi állapota: 1. Tudományos kísérletek, elemzési módok. — 2. Hamisítások (tejnél, vajnál stb.).

V. Tejgazdasági törvényhozás és a tejgazdaság fejlesztése: 1. Törvényhozás és biztosítás. — 2. Oktatás, sajtó, irodalom. — 3. Szövetkezetek a tej és tejtermékek értékesítésére.

VI. Szállítás és kereskedelem általánoságban.

A kongresszusnak rendes és alapító tagjai lehetnek. Rendes tagok azon egyének, egyesületek, társaságok, tudományos és tanintézetek stb., kik és melyek részvételüket Troude J. vezértitkárnál (61. Boulevard Barbès, Paris XVIII.) idejekorán bejelentik és részvételi díjajukat befizetik. Részvételi díj személyenként 10 frank, melyet az egyesületek stb. minden egyes képviselőjük után külön tartoznak befizetni. Alapító tagok viszont mindazon egyesek és jogi személyek, kik a kongresszus költségeinek fedezésé-

hez legalább 150 frank befizetésével járulnak. Az alapító tagok névsora a rendes tagok névjegyzéke előtt fog közzétetni annak idején.

A kongresszus tagjai igazolványuk alapján az üléseken, kirándulásokon, diszgyűléseken, bankettekben stb. résztvehetnek, a nagyobb szállodákban, több párisi színházban stb. kedvezményeket élvezhetnek, a franciaországi vonatokon félárú menetdíj-kedvezményben részesülnek és végül a kongresszus előleges és főjelentéseit, valamint a kongresszusra vonatkozó egyéb kiadványokat díjmentesen kapják.

Kártékony rovarok tömeges irtása villamos készülékkel. Erdekes kísérletet ismertet egyik külföldi szaklapban Lokuzejewsky S. elektrotechnikus mérnök, az odesszai villamos állomás vezetője.

Ugyanis 1902-ben az odesszai pestis-járvány idejében egyik egészségügyi ülésben javasoltatott, hogy a patkányok villamos árammal pusztíttassanak ki és ez alkalommal hivatkozás történt arra, hogy az eddigi kísérleteknél az árammal elpusztított patkányok nyom nélkül eltűntek.

Ezen adat megállapítása céljából a nevezett mérnök az odesszai villamos állomásnál több kísérletet végeztetett.

A kísérletek egyikén az áramtól átjárt kísérleti állatba véletlenül egy lótetű (Gryllotalpa vulgaris) került, mely az áram behatása alatt azonnal elpusztult.

Ez a véletlen eset arra indította Lokuzejewskyt, hogy a villamos áramot a mezőgazdaságra kártékony rovarok kiirtásánál alkalmazza.

Az ez irányban tovább folytatott kísérletek során kitiűnt, hogy a dynamó-gépek árama, még az igen magas feszültségű is, erre a célra nem alkalmazható, minthogy egyrészt ugy a gépek beszerzésének, mint az állomások berendezésének, a vezetésnek stb. költségei nagyon is drágák lennének, másrészt viszont a dynamó-áramok csak gyenge hatással bírnak a rovarokra.

A kísérleteket ezután olyan szállítható villamos telepekkel folytatta, melyek az elsődleges áramot igen magas hatékonyságúvá alakítják át és ezek azután érvényesültek is a kártékony mezei rovarokkal szemben.

Több kísérlet után a Ruhmkorff-féle spirális elven alapuló induktorokból származó szagatott áramkörök bizonyultak legalkalmasabbnak erre a célra.

Az így nyert tapasztalatok alapján Lokuzejewsky végül egy újabb készüléket szerkesztett, melynek összeállítása a következő:

Maga a készülék 16 méteres átmérőjű vaskerekeken nyugvó állvány. A főtengely mozgás közben fogaskerek-áttétel segítségével egy kisebb dynamógépet hajt, mely a tengely egy-szeri forgása közben percenként 150–1500 fordulatot végez; a gép 65 Volt mellett 17-5 ampére-áramot hoz létre. Az így nyert áram, miután a Wenelt-féle áram-megszakítón áthaladt, az induktor tekercsének elsődleges fordulataiba jut és a másodlagos fordulathoz mintegy 350,000 Volt áramfeszültséget eredményez. Bizonyos kapcsolás mellett ezek az áramok 500 mm. szikrahosszat eredményezhetnek. Az induktor egyik sarkát a földdel hozták összeköttetésbe és pedig vagy a földdel szűrődő vagy abba behatoló érintkezési pont segítségével, míg a másik sarkok egy sor tetszés szerint súlyosítható vagy emelhető fémkefével áll kapcsolatban. A kocsi mozgás közben a most említett fémkefékből az átalakított áram szikraeszmők alakjában áramlik a földre, hol a közelben levő rovarokat elpusztítja. Az odesszai laboratóriumban végzett kísérletek szerint a tömeges irtás biztos hatása, mert

a rovarok az áram hatása alatt azonnal elpusztulnak.

Egyes esetekben mindenesetre megtörténik, hogy a rovarok bizonyos százaléka kis idő múlva újból magához tér ugyan, de emellett az is megállapított, hogy a villamos áram által sújtott állatok többé nem életképesek és rövid idő alatt teljesen elpusztulnak. Az ilyen állatok ölete csupán egyes szervek mozgásában jelentkezik, így pl. egyes rovarok csak a mellső, mások viszont csak a hátsó testrészeit tudják mozgatni, ismét mások csak hátrafelé tudnak mozogni és néhány perc letelte után ebbeli képességeiket is elvesztik.

Az elmondottak alapján ugylátszik, hogy a villamos áram a rovarok idegzetére hat. A kísérletek alkalmával a villamos áram behatása alá különféle hernyók kerültek, melyek az áram-átjárásakor azonnal megmerevedtek és az emellett jelentkező nedvek a rovar színét is megváltoztatták.

A kísérletek során Lokuzejewsky azt a megfigyelést tette, hogy a keményszárnyu rovarok érzékenyebbek voltak a villamos árammal szemben, mint a többiek, így pl. a (Anisophia austriaca) és a (Cleonus punctiventris) a villamos áramra hamarabb elpusztultak, mint a (Gryllotalpa vulgaris) és mások.

Lokuzejewsky azt hiszi, hogy az általa e célra szerkesztett készülék nem csupán a teljesen kifejlett mezei kártékony rovarok tömeges irtására volna használható, hanem igen jó szolgálatokat tehet bizonyos beállítás, pl. a földértékezésnek bizonyos mélységig a földre való beszurása segélyével a felső földrétegben levő peték és tojások megsemmisítésénél is.

A készülék legozerűbben szántás után használható, amikor a friss szántású felszinen előkerülő rovarok és peték biztosan kipusztíthatók.

Az egész szerkezet ára körülbelül 2500 rubel (mintegy 7500 korona) és csak kisebb változtatás szükséges ahhoz, hogy az említett hajtóerő (tengely-forgás) szesz-, vagy egyéb motorral vagy pedig akkumulátor-teleppel pótolható legyen.

Egyesült Államok. Kénezzett amerikai asztalgyümölcs a Németbirodalomban. Az élelmi és élvezeti cikkek vizsgálati állomása Krefeldben (Németbirodalom) az eladásra kerülő asztalgyümölcsök vizsgálatánál olyan eredményekre jutott, melyek az amerikai gyümölcsöt meglehetősen kétes színben tüntetik fel. Az intézet jelentése így hangzik: „Kizárólag amerikai eredetű 49 küldemény vizsgálatánál 37-et részben tulzott kénezzés miatt kifogásolni kellett. A porosz földmívelésügyi miniszter rendelkezéséhez képest az 1.25% kénezzetartalmu gyümölcs egyelőre nem kifogásolandó, de ezt a hatást a legtöbb esetben tullepik és akkor már az egészségre káros gyanánt visszutasítandó. Minthogy pedig a kénezzés éppenséggel nem a jobb eltartás céljából történik, hanem azért, hogy az illető gyümölcsnek szebb, tisztább és áttetszőbb külsőt adjon, továbbá mert ezt a gyümölcsöt éppen a gyermek- és a beteglelmezéshez előszeretettel használják, — különösen kívánatos, hogy az ilyen gyümölcs forgalma, illetőleg a kénezzett gyümölcs behozatala törvényes uton szabályoztassék, illetőleg teljesen eltiltassék.”

Ez a megállapított körülmény ismét újabb buzdításul szolgálhat hazai természetünknek, kik gyümölcseiket csakis a megfelelő természetes módon kezelve és szállítva lassan-lassan mégis csak nagyobb tért nyerhetnek a külföldi piacokon a fentiekhez hasonló módon természetellenesen kezelt gyümölcsökkel és az annyira veszélyesnek hirdetett amerikai versenyyel szemben.

A szárított sertéstrágya

a legkitűnőbb és legolcsóbb trágyanem.

Allami szőlészeti és gazdasági tanintézeti kísérleti telepeken rendkívül előnyösnek bizonyult. Számtalan nagybirtokon fényes eredménnyel bevezetve.

Árajánlással, felvilágosítással, elismerő nyilatkozatokkal készséggel szolgál:

Budapest-Kőbányai trágyaszárító-gyár, Budapest, IX. kerület, Ullői-ut 21. szám.

LEVÉLSZEKRÉNY

Kérdések.

731. kérdés. 14 holdról takarmányrépalevelet bevermeltem 1 1/2 öl széles és 1/2 öl mély gödrökbe, a répalevelet árpapolyvával vegyítve, 8 hüvelyk vastagra répalevelet, 3 hüvelyk vastagra a polyvát rétegeztem, 12 óra után 40 cm. vastagra beföldeltem. Kérdem jól jártam-e el? Jó takarmány lesz-e az? Mennyi a tápereje? Mikor kezdjem meg az etetést? Hogyha beáll a fagy, nem fog-e artani a marhának azon vizes, fagyos takarmány? Hogyha jól sikerült, milyennek kell lenni e takarmánynak? Mily takarmányt etessek még e vermelt takarmánnyal? Széna csak annyi van, amennyi a lovaimnak és a tavaszi szántásra kell? De van répa, árpadara, buzapolyva, árpa- és buzaszalma és bőven török buzakóró, mely az idén igen jó, a kórót megesszik az állatok, ugy, hogy semmi nem marad belőlük. Erdemes tehát szecskaztatni? Bir annyi táperelőnyvel a szecskazott kóró, hogy egy nagyobb szecska-
vágó gépnek az árát, meg a munkát kifizesse, még akkor is, hogy ha az állatok a török buzakórót ugalatlanul mind megesszik, ugy, hogy pazarlásba semmi se megy? Sch. M.

732. kérdés. 1. Bejelenthető-e még most is azon takarmány, tengeri, csalamádé és burgonyát ugalatlanul mind megesszik, ugy, hogy pazarlásba semmi se megy? Sch. M.

2. A gabonafélék terméskára szárazság folytán adóelengedés végett jelentve volt és ennek egy részét el is engedték. De az elengedett földadónak megfelelő községi pótdójt nem engedték el. Hova lehet eziránt föllebezni? F. Gy.

733. kérdés. 1. Hogyan lehet darált ocsu, korpa és melasszából eltartható Derby-melassze stb.-hez hasonló takarmányt készíteni?

2. Ha valamit bezsombolyázok, sóval erősen meg szoktam hinteni. Izletesebbé válik-e vele a takarmány? Nem-e szenved a só vegy-bomlást? R. I.

734. kérdés. Eladtam 4 db musia öreg ökröt f. hó 9-iki zsegedi országos vásáron, a vevő 5 nappal a vétel után engem arról értesített, hogy az egyik ökröt beteg, az állatorvos szerint „idült bélbajban” szenved. Mióta nála van az ökröt, nem eszik. Felszólít, hogy küldjek az ökröt és küldjem neki vissza az érte adott pénzüsszeget. Elküldtem tehát uradalmi állatorvosunkat oda, ki azt tapasztalta, hogy az ökröknek hülés következte a bélbaja van, de alapjában véve az ottani állatorvos által rosszul lett kezelve. Az ökröt harmadnapra elhullott. Most a vevő követeli a pénzüsszeget érte. Kérdem tehát, jogos-e a vevőnek a fentiek hű előadása után a követelése? H. G.

735. kérdés. Gazdaságomban 24 darab nagyobbbrézt 5 éves tarka tinót és néhány darab fehér jármosökröt akarok hizlalni. Rendelkezésemre áll kellő mennyiségben réti széna, lóher, polyva, répa, kukoricza, ehhez korpát, valamint árpa- és buzadarát akarok etetni. Mily mennyiséggel kezdem az adagolást, hogy ökreim lehetőleg 5 hónap alatt kihizzanak s vajjon a répát érdemes lenne-e megfőzetni, mennyire segitene ez előre a hizást? F. E.

736. kérdés. 1. Tojásra és husra való tekintettel melyik baromfi-, tyukfaját a leg-czélsezerübb tenyészteni hazai (zalai) viszonyainkban? Hol szerezhető be?

2. Husra melyik fajta réczét és melyik fajta pulykat legérdemesebb tenyészteni? Hol szerezhető be?

3. Járványos és különféle baromfibetegségek leírásában és leepdő gyógyítására melyik szakkönyvet tanulmányozzam? M. T.-né.

737. kérdés. Van 18 drb nyugati fajta 8 literes fejő-tehenem, 14 drb nyugati fajta 3-9 hónapos borjum; 36 drb most maláczozó anyagóhém, mongolicza-fajták.

Ezek eltartására rendelkezem 800 mm. burgundi répával, 150 mm. kerékrépával; 10-gendő öreg és sarjuszónával és szecskaznivaló szénnel. Mar most kérnem mekkora adagolás volna a leghelyesebb, ha ezen 10-eti etetést el akarom kezdeni november 15-én és vinni április 1-éig.

Továbbá az első éves csicsókát hogyan etessem disznóimmal leghelyesebben?

A kukoricacsutka megdarálá-ára az itteni malmok nincsenek berendezkedve? Hogyan állithatnék ebből etetni való darát? A kerékrépat hogyan etessem disznóimmal és teheneimmal leghelyesebben? P. J.

Feleletek.

Mérgező széna. (II. felelet a 683. sz. kérdésre.) A sásnak nincs mérgező hatása, de van puffasztó, felfúvó képessége, mint a lóhere vagy luczernának akkor, mikor gyengés és nedvűs; épujg képes a szarvasmarhat felfújni, mint a herések. Nevezett esetben nagy és hosszú szárazság után eső következett, a sás erős nedvűs hajtásnak indult, a legelső marha ezt mohón kapta, lehet ép harmatosan vagy vizesen, s talán éhen és rossz legelő folytán csak ott találtván ennivalót, a marha dobkórba esett, s a miatt hullott el belőle, amelyik nagyobb mérvben felfúvódott. Ha N. J. ur tehene ily helyen legelt, ugy az annak következménye, ha nem, ugy a lekaszált és kevésé kiszáritott sás tartalmazott még annyi nedvet, mely a dobkórt előidézte. Hogy egyik tehene elhullott troakázás daczára, azt ugy vélem konstatálni, hogy a troakázás elkészt, vagy nem sikerült. Ellene a dobkóri gyógykezelés sikerre vezet.

A kiszáritott széna- vagy sarjuszást minden aggodalom nélkül lehet etetni, ugy mint azt eddig is etette, attól már nem fog felfúvódni, illetve dobkórt kapni a szarvasmarha, mert a nedv, mely azt előidézte, kiszáradt, s legeltetni is lehet, ha kissé megvénült vagy edér megcsipte, mert a zöldásban csak a nedv ártalmas, de nem mérgező, mert ha az volna ugy száritott állapotban is megtartaná tulajdonságát. Én sok sás szénát etettem már megbaj nélkül, de a legelőn kapott dobkórt — mi a köznép „pókot kapott” elnevezéssel ismer — lapos, sás helyek legeltetése közben más években is tapasztaltam.

Meg kell még jegyeznem, hogy ily lapos helyeken termett széna etetésekor, nemkülönböleg legeltetésnél még gyakoribb eset a dut-rax betegség fellépése.

Schmolzer Nándor.

Besavanyított répalevel mint takarmány (Felelet a 731. sz. kérdésre.) A répalevel besavanyítását, ugy amint ön azt eszközölt nem érheti kifogás, ámbár közönségesen megszokás polyvát közéje rétegezni; ha tehát jelt a takarmány letiporva s beföldelve, akkor jó takarmányra számíthat. Táperértékét illető a következő átlagos adatokat bocsájítjuk elő: Ugyanis %-ban foglaltatik:

	friss levélben	besav. szénában	közöns. r. szénában
em. fehérje	1.8	2.0	5.4
zsír	0.2	0.7	1.0
szénhidrát	7.0	6.5	41.0
összesen	9.0	10.2	47.4

Ezen adatok szerint a besavanyított répalevel valamivel táplálób, mint a friss, mert a besavanyítottban jóval kevesebb a víz, de a széna táperértékének csak mintegy 22%-át éri el a besavanyított répalevel. E takarmány etetését bármikor megkezdhetjük, de ha a főerjedésnek (savanyodásnak) szabad lefolyást akarunk engedni, akkor csak 6-8 hét múlva. Ugyanis a besavanyított takarmánnyal ugy vagyunk, mint a fordóba rakott káposztával, mely bármikor fogyó, de míg a marha szívesen eszi az édes levelet is, addig mi csak a kelően meg-savanyított káposztát szeretjük; miután azonban a takarmánybesavanyításnak éppen az a célja, hogy későbbi időre konzerválja azt, annál fogva nem fogjuk a vermet ismét felnyitni, alig hogy a besavanyítást elvégeztük, ámbár a takarmány etethetősége legkevesebb sem gátolna abban. A fagy nem árt a veremből etetés végett kiszáradt takarmánynak, de nekünk mégis azon kell lennünk, hogy fagyott állapotban ne kapják az állatok. A jól sikerült besavanyított répának savanykás büzös a szaga, de a marha nem ellenzi azt, ami pedig az etetését illeti, az egy veendő, mint hogyha zöldtakarmányt adnánk az állatoknak. Miután azonban a közö-hagyású (100 kg.-os) marhára csak 10-15 kg. besavanyított répalevel számítható naponta, ami ugyanannyi zöldtakarmánynak felel meg, természetesen mást is kell még neki adni; de hogy mit, az a takarmányviszonyoktól függ, s mindenki maga mondhatja csak meg, hogy 10-15 kg. zöldtakarmányértékű anyaghoz mit etessen még. Tessenék itt is a káposztára gondolni, melyhez legyen az akár édesen, akár savanyuan el-szítve — egyaránt eszünk kenyeret, de húst is. Mi különben azért sem adhatunk az adagolást illetőleg bővebb tanácsot, mert levelében egy szóval sem említi, hogy minő állatai vannak, illetőleg csak egy szavából gyanítjuk azt, hogy jármosökrei mindenesetre lesznek. Ezek etetését illetőleg figyelmébe ajánljuk a 703. sz. feleletet. Ha állatai a szecskaztatlan tengeri-kórót teljesen megesszik, akkor nem érdemes azt szecskaznai, mert a szecskazás nem növeli a takarmány táperértékét, hanem csak takaréko-sabbá teszi az etetését, vagyis megakadályozza az állatokat abban, hogy sok izéket hagyjanak belőle. Cselkó István.

Adóelengedés. (Felelet a 732. sz. kérdésre.)

Ad 1. Az elemi csapások folytán bekövetkezett károk általában 8 nap alatt; tartós szárazság esetén pedig a termés letakarításának idejét megelőzőleg 15 nappal jelentendők be a községi előjárásnál, hogy a kárbecslés a helyszínen legyen felvehető. Az elkészett elemi kár-bejelentéseket hivatalból visszautasítják.

Ezen törvényes intézkedés nem módosított s így a bejelentés most már meg nem tehető.

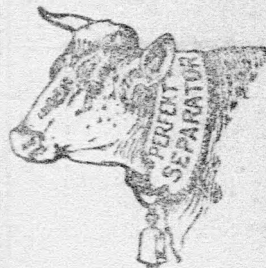
Ad 2. Az állami adó leírása esetén az utána kivett községi pótdó minden esetben, tehát akkor is leirandó, ha az állami adó elemi kár czimén engedtetett el. (Közig. bíróság 1898. évi 2078. sz. határozata.) A községi előjárás a leirt állami adónak megfelelő községi pótdó leírása iránt ezen határozatra való hivatkozással szóbelileg is felkérhető, megtagadás esetén a fellebbezés a megye törvényhatósági bizottságához intézendő. Hollady Nándor.

Melassz-
zás. (Felelet
azaz hideg u
szeval kétfél
dara, korpa
melasszekeve
talarmányt, n
(ja Herrnhut
gép, mely
E gép oly ké
egy asszony
kell hozzá, a
képessége ör
skala s egy
csap segélye
nála a melas
viszonyt, tov
a lehető leg
hozzáférhető
mert a benns
szállító ten
féle gép J. K
budapesti ak
sz.) is kapha
gánnyal is
780 márká
hozzá, kettő
hoz. Előbbiv
takarmány n
de munkaké
féle gépe s
tésére is alk
az 1902. év

A zson
takarmányt
híteni, ha a
ha növényi
ben az egész
megszózni, n
tegyebb, de
Vegyblomlás
az változatl
éppen csak

Szava
734. sz. ké
azon fordul
ugyan, idül
valóban ez
megfelelő o
szerü boncz
és csak ha
heti a vétel
tesen élhet
szakértői é
bizonyítéka
helytállók
elhullást o
vétel időpo

Marha
Ha tarka
hizlalni, ak
lálóanyagai
mányfélékb
hatásosabb
anyagai. A
golást ajár
60 kg. répi
6 kg. poly
dara s 2 k
anyagot, 2
kg. szénh
emészthető
szalastakar
ballaszt 8
mányt me
kell, míg a

„PERFECT“

separatorok,
tejszállító kamák,
tejhűtő készülékek,
vajkőpülő gépek,
vajgyuró gépek.

Teljes tejgazda-
ságok, berendezések
és eszközök.

PfANHAUSER ANTAL, Budapest, V., Báthory-u. 9

Melasszekeverék készítése és zombolyázás. (Felelet a 733. sz. kérdésre.) Házilag, azaz hideg uton s természetes sűrűségű melasszeval kétféle gép segélyével készíthetünk ocusdara, korpa s melasszeból a kereskedelmi melasszekeverékekhez hasonló s épp oly tartós takarmányt, nevezetesen 1. a Richard Wünsché (in Herrnhut in Sachsen-) fele melasszekeverő géppel, melynek ára 275 márka (330 korona). E gép oly könnyen jár, hogy a hajtásához csak egy asszony kell, de azonkívül egy ember is kell hozzá, aki a többi munkát végzi. Munkaképessége óránként 2 q. kész takarmány. Egy skála s egy mutatóval összeköttetésben álló csap segélyével tetszés szerint szabályozhatjuk nála a melassze s a többi takarmány közötti viszonyt, továbbá a gép szerkezete s kezelése a lehető legegyszerűbb, minden részéhez jól hozzáférhető s a tisztítása is igen könnyű, mert a benne levő melasszeszűrő s a keverő s szállító tengely kivethető belőle. 2. A Schrader-féle gép J. Kemna boroszlói gépgyárában, de a budapesti abraktakarmánygyárban (Üllői-ut 117. sz.) is kapható. Kézzel, de motorral vagy járgánnyal is hajtható s előbbinek 680, utóbbinak 780 márka az ára. Három férőmunkás kell hozzá, kettő aki hajtja s egy a többi munkához. Előbbivel 20—30, utóbbival 50 q. kész takarmány nyerhető naponta. Bár nehezen jár, de munkaképessége nagyobb, mint a Wünsché-féle gépé s azonkívül szecskamelassze készítésére is alkalmasabb, mint az. E gép ábráját az 1902. évf. 83. számában hoztuk.

A zombolyázandó vagy besavanyítandó takarmányt csak akkor ajánlatos sóval meghinteni, ha az nem egészen kifogástalan, például ha növényi betegségekben szenvedett, míg ellenben az egészséges takarmányt nem célszerű megsózni, mert a só ugysem teszi azt izletesebbé, de az erjedést lassítja s kószlelteti. Vegyőmlést azonban nem szenved a só, vagyis az változatlanul megmarad a takarmányban s éppen csak hogy feloldódik. *Cselkő.*

Szavatosság eladott ökrökről. (Felelet a 734. sz. kérdésre.) A kártérítési kötelezettség azon fordul meg, vajjon az illető ökrök csakugyan „idült béibajban” szenvedett-e és vajjon valóban ez okozta-e az elhullását. Ezt a vevő megfelelő objektív adatokkal, nevezetesen szak-szerű boncolási lelettel bebizonyítani tartozik és csak ha a bizonyítás neki sikerül, követelheti a vételár megtérítését. Az eladó természetesen élhet az ellenbizonyítás jogával, illetőleg szakértői elbírálás alá bocsáttathatja a vevő bizonyítékait abból a szempontból, vajjon azok helytállóak és valóban bizonyítják-e, hogy az elhullást olyan belső baj okozta, mely már a vétel időpontjában is megvolt az állatban.

Marhahizlalás. (Felelet a 735. sz. kérdésre.) Ha tarka tinóit 5 hónap alatt készre akarja hizlalni, akkor az a fő, hogy a takarmány táplálékanyagának nagyobb fele a nemszálás takarmányfélékben foglaltassék, mert azok sokkal hatásosabbak mint a szalastakarmány táplálékanyagai. A hizlalás kezdetén a következő adagolást ajánljuk 1000 kg. élősúlyra s naponta: 60 kg. répa, 6 kg. réti széna, 6 kg. vöröshere, 6 kg. polyva, 2 kg. tengerridara, 1 kg. buzadara s 2 kg. korpa tartalmaz 26-7 kg. szárazanyagot, 2-0 kg. fehérjét, 0-4 kg. zsírt és 15-4 kg. szénhidrátot, vagyis összesen 17-8 kg. emészthető szervesanyagot, melyből 7-7 kg. a szalastakarmányban fordul elő; emészthetlen ballaszt 8-9 kg. Később azonban a szalastakarmányt megkevesbítve, az abrakot szaporítani kell, míg a répa folyton ugyanaz maradhat.

A fehér mustra ökröket nem ajánlatos oly bőségesen hizlalni, mint a tarka tinókat, mert előbbieket nem lehet 5 hónap alatt készre hizlalni. Ezért a mustra ökröket vagy csak félig kibizalva kell majd eladnia, vagy ha 7—8 havi hizlalásukra szánja el magát, akkor adjon nekik ugyan annyirépat, de több szénát, s valamivel kevesebb abrakot, mint a tarka tinóknak. *Cselkő.*

Gazdasági baromfi beszerzés. (Felelet a 736. sz. kérdésre.) 1. Az ottani közönséges hazai, ugynevezett magyar, válogatott tojót, mely lehet fehér, kendermagos, sárga vagy fekete, de mindig az egész tenyésztendő állomány egy színű s lehetőleg egyforma és egy idős, amelyre aztán szín szerint a fehér orpingtont, a kendermagos plimutot, a sárga színű orpingtont és a fekete tollu langánt alkalmazza, annyi kakas képében, ahányszor tíz darab tyukja van. Az így nyert ivadékok aztán nagy testű, jól tojót, jól és gyorsan fejlődő lesz. Az ivadékokból azután a második tenyész-évből válogassa ki a legszebb egyenes tojókat s azokra új kakasok (telivérek) alkalmazandók, s az ezekből nyert ivadékok azután 2—3 évig ugyanazon tenyészési katas alkalmazható, de úgy a tojókat, mint a kakasokat mindig jól kell megválogatni.

2. A pekingi gácsért és a bronz pulykakakast és ezekhez megfelelő számú magyar fajta tojót.

3. A Hreblay Emil-féle könyveket, amelyek a „Baromftenyésztés” szerkesztőségében. Rákosligetén (munka ára csak 9 kor.) kaphatók s ugyanott megrendelhető a fenti szaklap, amelyből a beszerzési források megtudhatók. Mi itt egyes tenyésztőket nem ajánlhatunk. *bl.*

Fejőstehenek, borjak s kocák teletése. (Felelet a 737. sz. kérdésre.) Ha a naponta 8 l. tejet adó nyugati fajtájú tehének átlagos súlya 500 kg., akkor fejenként s naponta a következő adagolás felel meg nekik: 20 kg. takarmányrépa, 10 kg. széna és sarju s 2 kg. abrak. Ha kevesebb szénát, de némi szalmát is akar etetni, akkor természetesen több abrakot kell a tehéneknek adni. Abrakul főleg fehérjédús takarmányt, olajpogácsát, malatacsirát, korpát ajánlatos használni.

A 3—9 hónapos borjakkal minél több szénát, ellenben csak mérsékelt mennyiségű répat, s fejenként legalább $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ kg. abrakot ajánlatos etetni. A 3—4 hónapos borjut 125 kg. súlynak véve, az kaphat: 3 kg. szénát és sarjut, 3 kg. répat s $\frac{1}{2}$ kg. abrakot, míg ellenben a 9 hónapos, illetőleg a kb. 250 kg. súlyú borjuval pedig mintegy kétszer annyit, vagyis legalább 6 kg. szénát, 5—6 kg. répat s $\frac{3}{4}$ kg. abrakot célszerű etetni. Az abrakmennyiség különben igen függ a fajtától, mert pl. a szimenthali borjuval kétszer annyi abrakot is etetnek, mint pl. a borzderessel.

Ha a hasas mongolicza kocák átlagos súlyát 100 kg.-nak vesszük, akkor 5 kg. répa s $1\frac{1}{2}$ —2 kg. abrak felel meg nekik; de ha a kocák könnyebbek, akkor testsúlyuk arányában kevesebb takarmány is elég nekik. A répadagot nem ajánljuk hasas és szoptató kocáknál 100 kg. élősúly után 5 kg.-nál nagyobbra szabni, sőt a szoptató kocáknál inkább 4 kg.-ra célszerű azzal lemenni, mert máskülönben könnyen hasmenést kapnak a szopós malaczkok.

A kerekrepara vonatkozásig megjegyezzük, hogy abból csak félannyit ajánlatos a fejőstehéneknek adni, mint takarmányrépat s így annak etetése alkalmával vagy több szénát, vagy pedig több abrakot kell a tehénekre számítani. Ellenben a sertés ebből a répából is

kaphat 100 kg. élősúlyra 4—5 kg.-ot. Miután a kerekrepa nem tartós, már az ősszel s a tél elején kell azt feletetni. A csicsóka nyersen is, de főzve is etethető a disznóval s bár utóbbi jobb, de a csicsókánál nincs a főzésnek oly nagymérvű javító hatása, mint a burgonyánál, mert a csicsóka szénhidrátja, az mulin oldott állapotban van jelen, míg ellenben a burgonyakeményítő szilárd halmazállapotú. Miután a csicsóka tápiálóból a takarmányrépánál, kevesebb abrakkal szükséges azt megtoldani, mint a répat, azonban hasas és szoptató kocákkal a csicsókából sem ajánlatos 100 kg. élősúly után 4—5 kg.-nál többet naponta etetni. A kukoricacsutkát illetőleg ha nem akar valamely hazai gépgyár közvetítésével amerikai csővestengeridaralót hozatni s ha egyszerű segédeszközökkel sem aprózhatja azt nagyjában fel, akkor etesse úgy, hogy 1—2 napig sósvízben áztatja, vagy hogy répával, szecskával s abrakkal keverve fűleszti. Azon esetben pedig, ha jövőre ismét tanácsért fordulna hozzánk, arra kérjük, hogy tehenei fajtáját, s állatai valószínű élősúlyát is tudassa velünk. *Cselkő.*

Svájcz közgazdasága 1903—1904. évben.

(Leitgeb Imre, a m. kir. földművelésügyi miniszter müncheni szaktudósítójának jelentése.)

Vámügy, pénzügy, törvényhozás, mezőgazdaság és külkereskedelem.

Vámügy.

Svájcznak jelenleg legnagyobb kedvezményes egyezménye van: Angliával és az angol gyarmatokkal, Oroszországgal, Belgiummal, Németalfölddel és a Balkán államokkal; az 1856 márczius 6-án életbe lépett angol, az 1873 október 30-án életbe lépett orosz, az 1878 okt. 1-én életbe lépett németalföldi, valamint a keleti államokkal kötött vám szerződések egytől-egygy egy évi felmondással, illetve a felmondástól számított egy év után vesztek el érvényüket; ezen államokkal kötött szerződések mindezeit nem lettek felmondva Tarifális szerződést kötött Svájc Németszággal (1892 febr. 1.), Franciaországgal (1895 augusztus 15-én kötött újabb egyezmény), Olaszországgal (1892 június 19.), az osztrák-magyar monarchiával (1892 febr. 1.) és Spanyolországgal (1894 január 1.); mindenütt egy éves felmondás van kikötve.

Amint Svájc mostani vámpolitikájában a németek által inaugurált védvamos irányzat viszi a vezérfonalat, úgy a már folyamatban levő és később megindítandó svájci vámtárgyalások körül követendő eljárásnál irányadó az első, már befejezetté vált szerződés lesz; az egyes államokkal folytatott és a vámkedvezmények megadására, illetve megnyerésére irányuló tárgyalások bizonyára az első és már megkötött vámszerződés által kihasított mederben fognak befejeződik felé közeledni. Szóval Svájc jövőbeni vámpolitikájának sarkköve a svájci-olasz vámszerződés lesz.

Az 1892 április 12-én kötött olasz vámszerződést Svájc 1903 szeptember 17-én felmondotta, tehát a régi egyezmény 1904 szept. 17-én vesztí hatályát.

Mielőtt a velünk szemben követendő eljárásra nézve is irányadónak tekintett svájci-olasz tárgyalásokra kiterjeszkednénk, tekintsünk vissza röviden magára a svájci vámtarifára és a már régebben megindított, de több ízben megszakított svájci-német alkudozásokra is.

Az 1903 márcz. 15-én a nép által szentesített vámtörvény, a németek nyomdokain haladva fel-emelt vámtétellel sújtja az állati termékeket, az italokat, az élő állatokat, tehát első sorban ép azon árukat és cikkeket, melyeket, bár mi lennénk hivatva szállítani, különösen Olaszország impor-

Szivattyúk és Mérlegek különleges gyár **Garvens W.,**
WIEN, I., Wallfischgasse 14.

tál; másrészt az ipari termelés is nagy, talán még a mezőgazdasági árucikkeknél is nagyobb vámvédlemben részesült, a vámtételeknek 200 és 400% közt ingadozó felemelése azután inkább a német ipar érdekeit veszélyezteti. Mezőgazdasági vámvédelem különösen Németország ellen jellemzi a svájciak új vámpolitikáját.

A svájci ipar megerősítését célzó és elsősorban a németeket érintő, bátran mondhatjuk, védelmi vámtételek akciójába hozták a berlini császári kormányt; 1903 június 28-án Bülow, Beriben akkreditált cs. követ, kormánya megbízásából értesítette a köztársaság elnökségét a vámtárgyalások tervezett megindításáról. Az 1890-ben kötött szerződés 1903 január 1-étől kezdve barmikor továbbá a szén és vas, míg az állati termékeknek, a földtermelvényeknek bár elég tekintélyes készletei az összforgalomban inkább már csak második helyre szorulnak; ezzel szemben Svájc Németországnak exportái textilgyártmányokat, órákat és korlátoltabb értékben tehenészetű termékeket, állati termékeket és állati termékeket; kétségtelen, hogy az adott körülmények közt a vámszerződés megkötésének akadályait szolgáló vitás pontokat az iparcikkeknél, tehát nem a mezőgazdasági termékeknél kell keresni. A hazai svájci ipart, tehát az ország legemlékezőbb érdekeit védő tételek körül forog; Svájc fejlett iparát nem áldozhatja fel s nem teheti ki a külföldről jövő import beözönlésének, tehát évente körülbelül 200 millió frankot kitevő, Németországba irányított kivitelének szemmel tartása mellett sem fogja elfeledni, hogy évente a fenti export összegnek 100—120 millióval nagyobb a németeknek Svájcban elhelyezett exportja, azaz a tárgyalásoknál felmerült nehézségeknek eltávolítása bizonyos áldozatok kivan a két alkudozó felettől, melyeknek meghozatalánál azonban az inkább érintett német kereskedelemnek kell kormányának engedékenységére appellálni.

Ha a svájci német forgalomnál a gyártmányok és az ipari tevékenység körébe vágó áruk mértékének meg, addig a svájci olasz összeköttetésnél már a mezőgazdasági szférába tartozó cikkek lépnek előtérbe. Míg az első viszonyban az ipar az iparral, a gyártmány a gyártmányokkal, tehát hasonló érdekekkel küzdenek, addig az olasz és svájci külső kereskedelmi viszonyban az egyik állam fölényes párhuzamosan fedi a másik állam hiánját, az olasz mezőgazdaság kívánja fölényes árba hozatalát, a svájci fogyasztás pedig nem nélkülözheti az importot; a köztársaság vesz a királyság elad. Olaszország vágómarháját, borát, déli gyümölcsöt és olajat akarja Svájcban elhelyezni, már pedig földrajzi fekvésénél, zord éghajlatánál fogva Svájc határozottan reá van utalva az itten elősorolt áruk importjára. A hiányzó készletek beszerzésének szükségese, valamint az Olaszországba irányított kivitelnek évente körülbelül 50—52 millió frankot kitevő összege mindenestre engedékenységre fogja készíteni az agráriust játszó Svájcot; a svájci olasz vámtárgyalások egész menete, sőt gyorsan létrejött befejezése igazolja ezt.

Tekintettel a mezőgazdasági érdekekre, a köztársasági kormány a Németországba kiküldött és a vámszerződés megkötésére állandósított delegációnak nevsorát, az olasz szerződésre vonatkozólag még egy gazdasági szakértővel is kiegészítette, amennyiben a bizottságba például Lauer E. doktort, a „Bauernverband“ titkárát küldte ki; a bizottságnak elnökévé dr. Pönda, a római svájci követ és meghatalmazott miniszter lett.

A többször megszakított és ismételt felvett tárgyalásokat az évi július 13-án fejezték be és írták alá. Az új vámkorszak első szerző-

dése tehát Olaszország és Svájc között jött létre.

Kétségtelen, hogy az így megkötött egyezmény fogja Svájc többi vámszerződéseinek kiindulási pontját képezni; az olasznak nyújtott tarifális előnyök a svájci engedelmeknek bizonyára legmesszebb menő határpontját képezik, melyeknél nagyobbakat sem a német, sem a többi szerződő fél nem fog kivívhatni. Azon előnyök, melyeket a köztársaság a mezőgazdasági vámtételeknél adhat, ilyenformán már véglegesen le vannak zárva; a vámszerződések nagy és nehéz láncolatának első szemé tehát elkészült, természetes, hogy az egymással szoros összefüggésben levő többi vámszerződéseket nagyban fogja befolyásolni a már befejezett egészként fellépő, bár titokban tartott, olasz-svájci egyezmény. Monarchiánk ennek kihatását közvetlenül Sváccal, közvetve pedig Olaszországgal és Németországgal szemben fogja észrevenni.

Magáról a szerződésről a svájci távirati iroda folyó évi július 13-án a következőket közli: „A svájci olasz vámszerződés ma este (július 13-án) megkötött. A régi szerződés szeptember 17-én tui is érvényben marad. Az új szerződés csak december havában lesz a parlamenteknek megerősítésre bocsátva. A szöveg nem lesz nyilvánosságra hozva.“ A római „Agenzia Stefani“-féle ügynökség továbbá jelenti, hogy az új vámszerződés vámtételei csak 1905 július havában lépnek hatályba. Ezen felhivatalos közlés szerint a szerződő felek szabad kezet akarnak maguknak más államokkal szemben biztosítani s így szűkeleg az új egyezményt csak az év vége felé ismerhetjük meg.

Pénzügy.

Az elmúlt 1903-ik év közgazdaságilag elég kedvező volt, ezen tünet végig vonul az állami háztartás számadásaiban is; az összes állami bevétel 112,558,270 frankot tettek ki, ezzel szemben az összes kiadások 110,086,572 frankot, tehát bevételi többlettel maradt 2,471,697 frank. Holott a költségvetés 11,826,802 frank defizitot helyezett kiállításra. Ezen kedvező zárlat arra vezethető vissza, hogy az 1903 október 3-án elfogadott törvényt elrendelte a nyilvános elemi iskolák állami segélyben való részesítését, az így származó teherre szükséges 2,086,500 frank. évi segélyt azonban a kormány már az egész 1903-iki tanévre felvette, holott a kantonális hatóságok idevágó számadásait még nem terjesztették be, miáltal a szubvenzió sem volt kiutalt. Ha ezen felvett, de ki nem utalt összeget a kiutalt maradványból lejtjük, úgy a megmaradt fölösleg már csak egy pár százezer frankra zsugorodik össze. Az így származó elég tekintélyes megtakarítás azonban még nem indokolja meg a költségvetésileg kiállításba helyezett hiánynak eltűnését és a fölöslegeket kiutaltatandó átutazást, hiszen a két tétel együtt majdnem 15 millió frankkal szerepel; a jelzett megtakarítás, a bevételeknek várakozáson felüli emelkedése és a kiadásoknak nyolcz millió frankos visszaesése adja meg a kellő magyarázatot.

A bevételek a költségvetést felülmúrták a következő tételknél: az új 70 millió, 3%-os kölcsönből származó összegek nem lévén a három és fél százalékos, már felmondott adósságok törlesztésére, beváltására fordítva; kamatozólag lettek elhelyezve, ilyenformán a tételnél 691,000 frank jövedelmi többlet származott; a posta jövedelme 463,000 frank nem várt jövedelmi pluszt hozott; a katonai kincstár szintén 381,000 frankkal mint pluszzsal számolt be; végül a vámokból befolyó illetékek a várt 49 millió frank helyett 53,361,000 frankot szolgáltatottak be az állampénztárba.

A vámmal mutatkozó bevételi többletnél még külön ki kell emelni, hogy a legnagyobb emelkedés az élelmiszereknél állapítható meg; az 1,265,000 frankot kitevő emelkedés megegyezőhatalmú jelzi, hogy a fogyasztás évről-évre jobban növekszik, szóval a mezőgazdasági téren fölöslegeket produkáló államok előtt a svájci piacnak jelentősége folyton emelkedik.

A kiadások tételénél megállapítható 8 millió franknyi költségvetéssel szembeni megtakarítás az alábbi csoportokra oszlik fel: tökéletesítés és kamat 1,707,000 frank, belügyi kormányzat 2,416,000 frank, katonai kormányzat 1,193,000 frank, posta- és táviratkezelőség 2,407,000 frank, vámos kezelési osztálya 226,000 frank.

Az így nagyban vázolt bevételi emelkedések, a kiutalt megtakarítások nemcsak a

kormány elővigyázó és előrelátó költségvetésének realizálására vezethetők vissza, de magára a javult közgazdasági helyzetre is kedvező világot vetnek. Mint minden előretörő államra, úgy Svájcra is a jövő nehéz és nagy pénzügyi áldozatokat megkövetelő feladatokat ró, melyeknek csak a vámvételek emelkedésével és az adózási képesség fokozásával, tehát az ipar, mezőgazdaság és külkereskedelem fellendülésével tehet eleget.

Törvényhozás.

Az 1903—1904-iki időszakban a svájci törvényhozás két, minket közvetve és közvetlenül érintő törvényjavaslatot vett tárgyalás alá; az egyik a vadászati törvény, a másik az élelmiszereket ellenőrző törvényjavaslat.

A vad- és madárállomány védelmére hozott 1875-iki törvény nem felelt meg a hozzá fűzött várakozásoknak; az egyes kantonoknak megadott nagymérvű szabad rendelkezési jog a legnagyobb ellentéteket szülte, már magába a kantonális jogkörbe utalt büntetések különböző mértéke nagy zavaroknak a kuforrásává vált.

Az 1893-ban meghiusult módosítási kísérlet után, tavaly újra elővették a javaslatot, és azt hosszas és kimerítő tárgyalás után folyó évi június 24-én törvényerőre emelték. Az új törvény megnehezíti a vadászatot, megtiltja a vasárnapi vadászatot; szigorúan bünteti az orrvadászatot és az orrvadászok által elejtett vadnak megvételeit; sújtja a vadnak a tilalmazott területekről való kiesalogatását, megakadályozza a fűrjek elszállítását; eltiltja a robbanó lövegek és mérgek használatát stb. A tilalmi időszakra nézve a következő időpontokat állapítja meg: madarakra szeptember 1-től december 15-ig szabad vadászni, az általános vadászat azonban csak október 1-én kezdődik; zergékre, mormotákra, a hegyvidéken levő szarvasokra és őzre csak szeptember 1-től ugyanazon hónap 30-áig szabad vadászni; különben a nagy vad általános vadászati ideje szeptember 7-től decz. 15-ig tart.

Az új törvény a kantonoknak autonóm jogait, bizonyos korlátok közt, tiszteletben tartja, így a kantonok szabadon választhatják meg a kezelési rendszert, amennyiben vagy a területi (Revierysystem), vagy az engedélyezési (Patent-system) értékesítési módot választják, végül a befolyó jövedelmek is a házi, illetve a kantonális pénztárba folynak be.

A madarak védelmére a törvény a legmesszebb menő intézkedéseket tesz; a kártékony rovarokat pusztító madarak, pacsirták, fülemilék, rigók stb. nem lőhetők, nem foghatók. Különben a hálóval, enyvel, csalogatóval stb. való madárszat az egész országban el lett tiltva.

A törvény folyó év július 6-án lett nyilvánosságra hozva, a referendum határideje 1904 október 4-ére állapítottatott meg. Kétségtelen, hogy a népszavazás ezen törvényt el fogja fogadni.

Az élelmiszerek ellenőrzését célzó törvényjavaslat (Lebensmittelgesetz) már a múlt évben ki lett napirendre tűzve, a tárgyalások ez év folyamán is tovább haladtak, de befejezésükhez nem jutottak el. Minden valószínűség szerint a törvény csak a jövő év folyamán fog elkészülni.

A törvényjavaslatnak két czéja van: először a fogyasztókat a kizsákmányolástól megvédve, egészségekben akarja megoltalmazni, másodsor pedig a termelőt, mondjuk mezőgazdát, és a gyarost igyekszik megerősíteni a tisztességtelen versenyen alapuló konkurrenziaellen. A felügyelet, vizsgálat részben a kantonális hatóságra, részben a „Bund“, illetve az állam közegre lesz bízva.

Minket különösen az érdekel, hogy a határ- és belépő-állomások közgei, tehát a vámhivatalnokok is fel lesznek jogosítva a vizsgálatra, azaz az importált élelmiszerek a mainál szigorubb elbánásban fognak részesülni. A törvényjavaslat ilyenformán közvetlenül érdekelni fogja a mi monarchiánkat is.

A „Bund“ az egészségügyi hivatal mai szervezetét egy új osztállyal bővíti ki, mely osztály véleményez és tanácsol minden kétes esetben s majd a vámmügyi hatóságok felett is gyakorolja a felügyeletet. Másrészt az új törvény nagyobb hatáskört akar adni a vámmállomásokon levő állatorvosoknak.

A tervezet szerint az állatorvos által gyanusnak minősített szállítmány, a czimzett lakóhelye alapján, az illetékes kanton vegyi laboratóriumába küldetik; ezen eljárásnál azonban félős, hogy nem lévén a vámmállomáson laboratórium, a kantonba, vagy a központba való kül-

dés, megvizsgálás igénybe, majd az

Kantonális laboratóriumok fog igénybe venni azonban az állam maradó 60%-ot kellene fedezni.

Az új törvény 600—700,000 frank évi kiadást

Ép ezen a javaslat megszávalami nagy, de a nak tervezett szignak bizonyos m elég népszerűvé idei tárgyalások javaslatból minde

Teleki József

A királyi amely legfelsőbb hazai barom Józsefné grófn s szívünk öss csoljuk a nyil grófné közel soha el nem k lan utakon, s hogy biztosan nyésztesünket amelynek anya

Teleki gró

Baromfitenyész testület kiállít szerepét töltött hogy állandóan ködött. Így lát Budapest a rendezett nagy két évvel késő I. Országos Me tében rendezett rendszerü gaz mint a jury el

1901-ben sági Kiállítás kiállítás elnöke állítást ép oly jes sikerüvé idén csak a n kolczi országos fényes voltát eg

Ezenkívül tenyésztők Orsz s ezen minősé talmas társada lyes tényezővé ma az egyesü nagy részét ön ügyi kormány tenyésztési akc támasza.

A királyi oly lelkes vez detén ezen fé biakhoz bizony tartást fog me mely vezérlete a biztos sikerh

Vajha az lelkesedése és

dés, megvizsgálás és intézkedés, sok időt vevéni igénybe, majd az árunak megromlását idézi elő.

Kantonális vegyésznek alkalmazása, laboratóriumok felállítása bizonyára sok pénzt fog igénybe venni; az összes kiadások 40%-át azonban az állam venné magára, míg a fennmaradó 60%-ot már a kantonok pénztárainak kellene fedezni.

Az új törvény életbeléptetése legalább is 600-700,000 frank tökélet és évente 200-300,000 frank évi kiadást jelent.

Ép ezen újabb pénzügyi teher miatt a javaslat megszavazásának hajlandósága nem valami nagy, de a külföldről eredő szállományoknak tervezett szigorú ellenőrzése, tehát az importnak bizonyos mérvbeni megnehezítése, mégis elég népszerűvé teszik a dolgot; a tavalyi és idei tárgyalások valószínűvé teszik, hogy a javaslatból mindenesetre törvény lesz.

(Vége köv.)

Teleki Józsefné grófné kitüntetése.

A királyi fényes elismerés örömeiben, amely legfelsőbb elismerés az imént érte a hazai baromfitenyésztők vezérét: *Teleki Józsefné grófné*, mindnyájan osztozunk s szívünk őszinte jó kívánatait tolmácsoljuk a nyilvánosság előtt. A nemes grófné közel 10 év óta lankadatlanul s soha el nem kedvetlenedve halad járattalan utakon, s töri a nyomot előttünk, hogy biztosan előre lépkedve baromfitenyésztésünket oly fokra fejleszthessük, amelynek anyagi haszna kétségtelen.

Teleki grófné, mint az Országos Baromfitenyésztési Egyesület elnöke ezen testület kiállításain mindenkoron vezérszerepet töltött be, s azt lehet mondani, hogy állandóan, mint a jury elnöke működött. Így látjuk őt az 1897 év őszén *Budapest*en a fent nevezett egyesület által rendezett nagy és fényes kiállítás élén, két évvel később 1899-ben *Szegeden*, az I. Országos Mezőgazdasági Kiállítás keretében rendezett nagyobb szabású és új rendszerű gazdasági baromfikiállításon, mint a jury elnökét.

1901-ben a II. Országos Mezőgazdasági Kiállítás *Pozsonyban* a grófné a kiállítás elnöke volt, s mint ilyen a kiállítást ép oly fényessé és erkölcsileg teljes sikerűvé képes varázsolni, mint az idén csak a néhány hó előtt lefolyt *miszkolci* országos baromfikiállítást, melynek fényes voltát egyhamar el nem felejthetjük.

Ezenkívül 3 év óta a „*Baromfitenyésztők Országos Egyesülete*”-nek elnöke s ezen minőségében az egyesületet hatalmas társadalmi faktorra s oly tekintélyes tényezővé volt képes fejleszteni, hogy ma az egyesület az állami tevékenykedés nagy részét önállóan végzi, a földművelésügyi kormány messzeható baromfi köztenyésztési akciójának végrehajtója s erős támasza.

A királyi legfelsőbb elismerés tehát oly lelkes vezért ért, aki munkája kezdetén ezen fényes kitüntetésből a továbbiakhoz bizonyára még több erőt és kitartást fog meríteni, hogy azt a tábort, mely vezérlete alatt szerencsés haladni, a biztos sikerhez vezethesse.

Vajha az ő nemes példája, önzetlen lelkesedése és fáradhatatlan ügybuzgó-

sága minél több követőre akadna éppen azon a téren, ahol az annyira elhanyagolt kisgazdák legfontosabb érdekeinek előmozdítására még annyi alkalom kínálkozik. A most nyert legfelsőbb királyi elismerés pedig legyen az ő jövőbeli működésének talizmánja, melynek fénye nemcsak az ő működését sugározza be, hanem munkatársaira is kiterjed, akik a nemes grófné vezetésével és irányításával hazánk népességének boldogításán fáradoznak.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal.
Az OMGE. közleményei	1891
Czukorrépatermesztő gazdák szervezkedése	1897
Szájcz közgazdasága 1903-1904. évben	1903
Teleki Józsefné grófné kitüntetése	1905
Tárcza.	
Az agrogeológia fontosságáról	1892
Állattenyésztés.	
A fejőstehenek állítása az istállóban	1898
Takarmányozás.	
Viszonylagos takarmányérték	1898
Burgonyabesavanyítás	1899
Gazdasági gépészet.	
Mészhomok-tégla- és cserépgyártás, másként műkögyár	1900
Gazdasági építész.	
Takarmány- és trágyaszállító vágányok elhelyezése	1900
Külföldi szemle	1901
Levélszekrény	1902
Vegyesek	1905
Központi Tejesarnok 1903/4-ik üzetéve. — Gözeke-szövetkezetek. — Tőzsei játék erkölcsi és anyagi rombolása. — A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Egyesülete. — A német tőzsetörvény kedvező hatása. — Ifjúsági mozgalmak. — Komlóhírek	1906
Kereskedelem, tőzsde	1907
Szerkesztői üzenetek	1909

Főhívás az OMGE. tagjaihoz.

Az OMGE., valamint a *Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége* folyó évi december hó 8. és 9-én tartják évi rendes közgyűléseit. Értesitem a t. tag urakat, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur. Önagyméltóságának engedélye folytán a m. kir. államvasutak vonalain alsóbbfokú kedvezményes jeggyel utazhatnak és pedig I. osztályban a II. osztályu, II. osztályban III. osztályu jeggyel; akik tehát ezen kedvezményt igénybe venni óhajtják, mielőbb jelentkezzenek az OMGE. titkári hivatalánál a felszálló állomás megjelölése és a jegy elküldésére szolgáló 10 filléres választélyeg csatolása mellett. *Igazgató.*

Központi tejesarnok 1903/4-ik üzetéve.
A központi tejesarnok-szövetkezet e hó 13-án tartja meg XXI. rendes közgyűlését, amelyen előterjesztendő üzleti jelentését kivonatolva az alábbiakban ismertetjük:

A szövetkezet tagjai ez évben 136 millió liter tejet szállítottak be a tavalyi 13 millióval szemben. Ez órási tejmenyiségből a vasúti sztrájk idején beérkezett 37 ezer literen kívül csak 42 ezer liter volt a szabályellenes tej, tehát a termelők becsületesen megfeleltek kötelezettségüknek. A szövetkezet a tejet 18'39 fillérrel értékesítette, úgy, hogy az üzemköltségek levonása után 13'52 fillér maradt a tej literjének tiszta értékesítési áraban, a tavalyi 13'48 fillérrel szemben. Elég baj, hogy a 18 filléres tejet mi 24 fillérrel fizetjük, vagyis

30%-nál többet fizetünk a kezelési költségeket jóval meghaladó közvetítési díjazásra. És ha még ezért tiszta tejet kapnánk! Amiért ugyan nem okolhatjuk kizárólag a tejszövetkezetet, de az is sokat tehetne e visszas állapotok orvoslására. A tejszövetkezet fióküzletei számát ez évben 75-ről 92-re szaporította. Az ideai takarmányszükség kifolyásaképpen a tej eladási árát megdrágította, amely ugyan nem volt szükség-szerű folyamánya a gazdák 4 filléres teli tejáremelésének, de ha már megtörtént, elvárjuk a nyári megfelelő tejármérséklést. A fokozódott palacktejforgalom következtében a kezelő (palackmosogató) helyiséget megnagyobbították. Vég-redményképpen azt konstatálhatjuk, hogy a tejértékesítési árak, amit t. i. a termelőnek fizetnek, sehogyan sem állanak arányban a fogyasztási árakkal, amelyeket t. i. mi, árva budapesti közönség fizetünk. Ez ugyan nemcsak a szövetkezet hibája, de elvárjuk, hogy a jövőben a lehetőséghez képest törekedjenek e visszas állapotok javítására.

Gözeke-szövetkezetek. A Nyitrai megyei Gazdasági Egyesület a f. aszályos év folyamán, különösen azon bebizonyult körülményből indulva ki, hogy az olyan területek birták ki legjobban a szárazságot s nyújtották legkedvezőbb terméseredményeket, amelyek mélyen voltak megművelve, nagy és széleskörű akvizitot indított gözeke-szövetkezetek létesítése érdekében. F. hó 7-én Nagybossány székhelyi az „Első nyitrai megyei gözeke-szövetkezet” már meg is alakult 19 taggal 1727 üzletrészeszel. A tagok nagyobb része kisebb gazdákból áll, akik legnagyobb részt czukorrépat is termesztenek. A gözeke-szövetkezetek iránt megyszerte nagy az érdeklődés és legközelebb Érsekújvár környékén egy újabb gözeke-szövetkezet fog megalakulni. Az Első nyitrai megyei gözeke-szövetkezet ügyvezető elnöke Leidenfroszt Károly lett. Az alakuló közgyűlésen a Nyitrai megyei Gazdasági Egyesületet Velesey József titkár képviselte.

Tőz-dei játék erkölcsi és anyagi rombolása. Tekintetes Szerkesztő Ur! A *Köztelek* 85. számában megjelent cikkemre hivatkozva, felkérem szerkesztő urat, méltóztassék a legközelebbi számban közölni, hogy *Pless Mór* volt aradi bankigazgató ur a gabonátőzsdén soha nem játszott, tehát vagyonát nem is ott vesztette el. Miatán a héten személyesen is meggyőződtem, hogy tévesen informáltak, készséggel teszek eleget a kérésnek és közleményemet fenti értelemben módosítom. Egyben pedig, a sok ferde felfogás és gyanúsítás elkerülése végett, kijelentem, hogy én csupán a tőz-dei játék erkölcsitelen és veszélyes kinövéséi ellen küzdök és eszem ágában sincs a kereskedői osztályt támadni. Buttyn, 1904. november 6. *Fischer M. Adolf.*

A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Egyesülete e hó 8-án *Bujánovics Sándor* udv. tan. előkötete alatt igazgató-választmányi ülést tartott, amelyen tudomásul vették, hogy a pénzügyminiszter az egyesület kérésére megengedte, hogy a szeszgyárosok moslékfeleslegüket a takarmányhiány pótlására eladhassák, továbbá, hogy az idén idegen anyagokat is feldolgozhatnak burgonya helyett, amit szinte átengedhetnek az inség csökkentésére. Több gazdasági egyesület és szövetkezet fordult az egyesülethez azért, hogy a kereskedelmi miniszter a tengerre viteldj-kedvezményt nem engedélyezett, az igazgató-választmány evégből felterjesztést intéz a miniszterhez. Ugyancsak feliratban kéri meg a pénzügyminisztert arra, hogy az élesztőt gyártó mezőgazdasági szeszgyárosok állatállományára a termelt moslék arányában állapítsák meg. *Zórád István* az OMGE. ipari szakosztályának titkára az élesztőhamisítás dolgában tett előterjesztést. A választmány kimondotta, hogy szükségesnek tartja a tőzsetörvény hatályának az élesztőre való kiterjesztését, az élesztőnek keményítővel való keverésének eltiltását. A sörélesztő forgalomba hozatalát nem ellenzi, de csak saját elnevezése alatt. Ugyancsak *Zórád István* tett előterjesztést a

szeszértékesítő központi iroda működéséről, melynek kiemelkedő része a Laplata tengeri importja, amely megakadályozta a tengeri indokolatlan áremelését. Új tagokul felvett a választmány nyolczvan szeszfőzőt és szeszgyárvezetőt, akik külön szakosztályt alakítanak az egyesület kebelében. Bizottságot küldöttek ki egy állandó szeszfőzői és erjesztő-ipari tanfolyam szervezésére. Végül Rubinek Gyula orsz. képvis. indítványára elhatározták, hogy a jövő évre tervezett szeszkiállítás rendezésétől, miután az egyesületnek így nagy kockázatot kívánó vállalkozáshoz vagyona nincs, lemondanak s annak rendezésére felkérendő a földművelésügyi minisztert, de egyuttal felajánlja az egyesület teljes közreműködését.

A német tőzsdetörvény kedvező hatása.
Az a körülmény, melylyel a mult napokban egész komoly orosz-angol összeütközés veszélyének lehetősége merült fel, a berlini tőzsdét erőteljes áremelkedő irányzatban találta. Mindamellett ez alkalommal örvendetes módon nem ismétlődött meg az a pánik, mely a tőzsdét f. évi február havában az orosz-japán háboru kitörésekor oly félelmetesen elfogta. Jóllehet az újabb eset első napjaiban nagyobb eladások eszközöltek, melyek némi árfolyamcsökkenést is előidézték, mindamellett ezek nem öltöttek nagyobb arányokat, minthogy a tőzsde ezuttal nem vesztette el fejét, a magánfelek pedig nem vettek részt az eladásokban. És éppen ebben nyilvánul a német tőzsdetörvény kedvező hatása, amennyiben a spekuláló magánérdekeltek jelentékeny részét a határidőüzlettel és az ezzel járó túlnagy kötelezettségektől távol tartotta. A korábbi időkben, a korlátlan határidőüzletek idején, a hirtelen beálló árkülönbözetek az alapul szolgáló készleteket mihamar felemésztették és az ebből származó kényszereladások az általános válságot még inkább növelték. Jelenleg ez az állapot csakis a tulajdonképeni tőzsdévállalkozókra szorítkozik és ezért nem is hat olyan arányban kedvezőtlenül, mint azelőtt. Ezt a körülményt még azok a lapok is belátják, melyek annak idején a tőzsdetörvény létesítésének legnagyobb ellenzői voltak. Így a „Frankfurter Zeitung” vasárnapi számában ezt írja: „Önkéntelenül is eszünkbe jut, hogy minő erős árhullámzások és minő izgatott üzleti tevékenység szokott jelentkezni, ha husz évvel ezelőtt, amikor a tőzsdeforgalom még virágjában (?) állott, hasonló riasztó hírek érkeztek”. — Egyébként is sokszor emlegették és emlegetik, hogy azokban az időkben a berlini tőzsde a világ legerősebb tőzsdéje volt és hogy a tőzsdetörvény életbelépése óta a helyi piacz nivójára süllyedt. Hanem azt elfelejtik, hogy ez a helyi piacz belsőleg talán egészségesebb, mint a nyolczvanas évek hírhedt tőzsdéje volt. Ma a bankok és bankházak közönsége jobb, mint akkor, mert a vásárolt értékek általánosságban készpénzzel fizetnek és tényleg szállítanak, úgy, hogy a kötelezettségeinek megfelelni nem tudó felek végrehajtása ritkább lett. A tőzsdetörvény tehát a piacz szoliditására feltétlenül kedvezően hatott s immár azt is elismerik, amit korábban annyira vitattak, hogy a tőzsdetörvény hatása alatt az árfolyamingadozások jelentékenyen mérséklődtek!

Ifjúsági mozgalmak. A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet hallgatói Schadt János tanárt, ki 33 éves tanári működés után miniszteri elismeréssel nyugalomba vonult, lelkes ovációban részesítették, amennyiben f. hó 5-én este tiszteletére faklyás menetet rendeztek. A gazdasági tanintézet épületéből indultak ki zene-szó mellett s végig vonultak a Széchenyi- és Kossuth Lajos-utcákon Schadtnek ez utóbbiban levő lakásához, hol már a tanári kar teljes számban és nagy közönség várakoztak. Az ifjúság nevében Büchlbauer Lajos ifjúsági elnök bucsuzott el gyönyörű és hatásos beszédben az ünnepelt tanártól, ki meghatva az ifjúság eme nagy ragaszkodásától, könyezve mondott köszönetet. Később az intézeti zenekar adott szerenádöt. — Ugyanezen intézet kebelében

fennálló „Athletikai Club” újból megalakult olyképpen, hogy minden hallgató köteles az egyesületnek tagja lenni. Elnöknek Ratkovszky Gyula III. és titkárnak Mihályi László III. éves hallgatókat választották meg. Védelnökül Windisch Rikárd dr. tanárt kérték fel, ki azt el is fogadta.

Komlóhírek. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez érkezett tudósítások szerint a komlópiaczokon az októberi nagy vételkedvet általános csend váltotta fel. Az árak 50 kilónként: daubai 240, galicziai 260, kései stájer 230, porosz 260, magyar 250, erdélyi 230 korona. A nemzetközi piaczon szintén nyugodt az irányzat. Az angol kereskedők ma már kevés európai komlót vesznek, úgy, hogy most az amerikai piaczok élénkültek fel.

Nyilttér. *)

Szuperfoszfátot

Stassfurti kainitot

szavatolt 12,4% tiszta káll-23-24% kénsavakáli tartalommal

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káll-74-76% kénsavakáli tartalommal

Kovasavas-kálit

(dehántrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb műtrágyaféléket azonkívül

Rézgaliczot

(98-99%) elismert kítűnő minőségben legolcsóbban szállít a

“HUNGÁRIA”

MŰTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VEGYI IPAR RÉSZV. TÁRSASÁG
BUDAPEST, V., FURDO-UTCZA 8. sz.

1904. évi forgalom: 22,000 bál.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét

A BUDAPESTI GYAPJU-AUKCZIÓKRA

melyek minden évben július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, dunaparti teherpályaud. ar.” címzett gyapjuárverési vállalatnak a M. A. V. összes vonalán tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S TÁRSA
GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

*) Az e rovat alatt közölttekért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

Lapunk mai számához csatolva van *Christofle & Co. cs. és kir. udvari szállító cég erősen ezüstözött evőeszközökről szóló árjegyzéke* (tarifa kivonat). Ezen czég gyártmányai rendkívüli tartósságuk, ugyszinte elegáns formájuknál fogva világhírűek, miért is különösen felhívjuk erre olvasóink b. figyelmét.

Megjelent Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkársjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár

1905. évre.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR” ezen tizedik évfolyama régi köntösben javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz. — A „Köztelek Zsebnaptár” ára az O. M. G. E. tagjai és a „KÖZTELEK” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető a

“KÖZTELEK”
kiadóhivatalában,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Husarak.

1904 november 10-én.

Piacz	É15 suly koronákban métermáza							
	marha-		borju-		sertés-		birka-	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Losonc	60	—	72	—	86	—	40	—
Kaposvár	66	60	80	70	84	78	38	32
Nagyszombat	64	52	64	52	96	68	—	—
Baja	—	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok	70	58	80	72	90	86	44	40
Kecskemét	62	48	88	72	100	90	44	40
Arad	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-A.-Ujhely	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagy-Becskerek	62	—	60	—	88	—	—	—
Nagyvárad	—	—	—	—	104	—	—	—
Moson	72	56	84	76	92	70	—	—
Pápa	72	58	80	60	96	72	56	48
Miskolcz	60	—	64	—	112	—	40	36
Nyitra	—	—	—	—	—	—	—	—
Szatmár	—	—	—	—	—	—	—	—
Békés-Csaba	48	—	60	—	84	—	26	—
Szentes	80	60	—	—	104	96	—	—
Léva	—	60	70	—	78	—	50	—
Érsekújvár	66	54	80	70	88	70	—	—
Pancsova	68	50	54	46	84	78	—	—
Ujvidék	50	48	80	76	78	72	40	—
Eszék	—	—	—	—	—	—	—	—
Győr	72	56	84	80	100	92	—	—
Zenta	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagyszeben	80	52	—	—	84	78	—	—
Versecz	84	72	78	76	100	88	—	—
Sopron	78	70	88	53	104	74	—	—
Kassa	—	—	—	—	—	—	—	—
Pozsony	—	—	—	—	—	—	—	—
Zalaegerszeg	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagykanizsa	68	60	80	70	82	70	60	50

P i

Losonc ...
Nagyszombat ...
Kaposvár ...
Nagykanizsa ...
Baja ...
Szolnok ...
Kecskemét ...
Arad ...
Uj-Arad ...
Nagy-Becskerek ...
Nagyvárad ...
Moson ...
Pápa ...
Miskolcz ...
Nyitra ...
Szatmár ...
Békés-Csaba ...
Szentes ...
Léva ...
Ersekújvár ...
Pancsova ...
Ujvidék ...
Eszék ...
Győr ...
Zenta ...
Nagy-Szeben ...
Versecz ...
Sopron ...
S.-A.-Ujhely ...
Zalaegerszeg

P i a c

Busa ...
Rosa ...
Árpa ...
Teng ...
Zab ...
Decz ...
Ápril ...
Decz ...
Ápril ...
Rosa ...
Decz ...
Ápril ...
Tengeri ...
Decz ...
Ápril ...
Zab ...
Decz ...
Ápril ...

TA
MAGYAR

Magyar vidéki piacok gabonaforgalma és árjegyzése.

Piacz	Magyar vidéki piacok árjegyzése 1904 november hó 9-én (100 kg-ra értendő koronákban.)					Magyar vidéki piacok gabonaforgalma mm-ban 1904 november 2-9-ig				
	Buza	Rozs	Árpa	Tengeri	Zab	Buza	Rozs	Árpa	Tengeri	Zab
Losoncz	18.80	15.00	16.00	16.40	15.40	280	50	40	150	50
Nagyszombat	19.80	15.20	16.50	17.00	15.00	1058	153	2842	322	7
Kaposvár	19.00	14.00	14.60	14.00	12.20	450	150	200	300	100
Nagykanizsa	20.00	15.00	14.50	15.00	13.60	800	160	90	460	120
Baja	19.20	14.30	14.40	15.00	12.50	800	300	40	550	1100
Szolnok	18.20	15.00	14.40	15.00	15.00	1500	100	600	600	200
Kecskemét	19.80	14.00	16.20	16.40	15.80	—	—	—	—	—
Arad	19.20	15.80	14.20	15.80	13.40	1250	20	12	500	5
Új-Arad	18.90	14.20	14.00	15.60	13.50	2400	15	18	350	12
Nagy-Becskerék	18.60	14.80	14.00	14.80	13.00	1000	—	100	800	200
Nagyvárad	18.40	14.60	14.80	15.00	14.00	1400	550	130	1600	200
Moson	20.10	14.60	14.40	15.00	14.00	400	450	200	250	20
Pápa	20.10	14.60	15.60	16.00	15.10	400	300	200	40	60
Miskolc	18.70	15.80	15.15	15.80	16.20	270	85	72	35	17
Nyitra	18.80	14.50	16.00	15.00	14.50	1200	400	1500	200	100
Szatmár	18.20	14.20	14.00	17.40	13.80	800	200	300	700	250
Békés-Csaba	19.20	15.00	14.40	15.60	13.00	400	15	100	300	10
Szentés	18.00	—	15.40	16.00	15.20	—	—	—	—	—
Léva	18.60	14.20	15.40	16.40	15.00	984	144	760	472	66
Ersekújvár	18.70	14.40	14.80	15.00	14.00	300	350	310	150	150
Pancsova	18.40	—	12.00	15.00	12.40	1000	—	50	450	50
Újvidék	19.00	—	13.80	12.60	14.20	4380	—	180	1800	400
Eszék	19.60	14.80	14.00	14.80	13.00	200	50	100	660	100
Győr	19.60	15.00	15.20	15.60	14.20	800	700	160	300	—
Zenta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagy-Szeben	19.50	16.00	15.60	13.00	12.00	165	50	65	280	230
Versecz	18.50	14.00	14.00	15.60	14.00	200	—	—	270	40
Sopron	20.60	16.40	17.00	16.00	15.20	170	120	80	—	70
S.-A.-Újhely	17.60	13.40	14.00	15.40	14.00	231	98	148	65	72
Zalaegerszeg	19.20	14.20	15.00	15.00	13.20	—	—	—	—	—

Nemzetközi gabonapiacz 1904 november hó 8-tól 10-ig.

(Lezárva november hó 11-én déli 12 órakor.)

Piacz:	Budapest	Bécs	Berlin	Páris	London	Liverpool	Braila	New-York	Chicago	Buenos-Ayres
November hó:	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
November hó:	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
E F F E K T I V Á R A K										
Buza:	20.50	21.70	21.30	22.47	20.69	19.40	18.62	22.20	20.93	14.69
Rozs:	15.20	16.10	16.89	15.20	—	—	12.40	—	—	—
Árpa:	15.10	15.50	—	—	—	—	11.31	—	—	—
Tengeri:	15.40	15.90	14.52	—	—	—	15.48	11.66	10.01	8.26
Zab:	14.60	16.00	16.74	14.92	—	—	—	—	—	—
H A T Á R I D Ő S Á R A K										
Buza	December	21.30	22.76	20.69	19.40	—	21.91	20.93	—	—
	Április-május	21.96	23.52	—	19.81	—	21.14	20.81	—	—
Rozs	December	16.89	15.33	—	—	—	—	—	—	—
	Április-május	17.52	16.15	—	—	—	—	—	—	—
Tengeri	December	14.52	—	11.90	12.73	—	11.66	10.01	—	—
	Április-május	14.43	—	—	11.03	—	10.31	9.12	—	—
Zab	December	16.74	15.06	—	—	—	—	—	—	—
	Április-május	16.96	15.77	—	—	—	—	—	—	—

TATAI DARABOS SZÉN | lokomobilnál, gőzekénél teljesen pótolják a porosz szenet, e mellett sokkal olcsóbbak, használatuk nagy megtakarítást eredményez.

TOJÁS és TÉGLA BRIKETT

BÁNYÁK: Tata, Királd, Sajó-Szent-Péter, Dorogh, Tokod, Ebszöny. — **EBSZONYI MÉSZ.**

MAGYAR ÁLTALÁNOS KOSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 19.

Table with columns: Piacz, marha-hus, borju-hus, sertés-hus, birka-hus. Sub-columns I, II for each. Lists various markets and their respective meat prices.

Budapesti heti jegyzés: nagyban, kicsinyben. Lists weekly market prices for various goods like flour, oil, and other commodities.

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Élelmi cikkek nagyban árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte jelentése. 1904 november 11-én.

A piac jegyzései lényegesen nem változtak. Az erősebb kínálat folytán burgonya lanyhult s további árredukció csakhamar bekövetkezhetik.

Mai árak:

Húszemlék: marhahús 1.04-1.20 K., helybeli borjúhús 1.20-1.36 K., vidéki borjúhús 1.12-1.20 K., sertésbél 1.12-1.20 K., szalonna friss 1.40-1.80 K., szalonna, sózott 1.40-1.52 K., szalonna füstölt 1.30-1.60 K., szalonna, olvasztani való 0-0-0-0-0-0 K., hajt 1.40-1.52 K., sertészsír 1.40-1.50 K. Bányai párja: -K. Özhús: -K. korona. Juh: leszurva bőr nélkül -K. Malacz leölt 1.20-1.80 K. kg-kint.

füstölt szalonna 1 kg. 136-144 fillér, 1 q korona, Háj 1 kg. 136-140 fillér, 1 q korona, disznózsír 1 kg. 144-144 fillér, 1 q korona, kocsonyahús 1 kg. 64-80 fillér, 1 q korona, füstölt sonka 1 kg. 140-160 fillér, 1 q korona, kolbász 1 kg. disznósajt 1 kg. hurka 1 drb, töpörtő 1 kg. fillér.

Az Erzsébet-Gőzmalom-Társaság üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. Budapest, 1904. nov. 10-én. Kötelezettség nélküli árak 50 kilónként, zsákostul, összesúlyt tiszta súlynak véve, a budapesti vasúti és hajóállomásokhoz szállítva:

Table with columns: Sz., 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 7 1/2. Lists prices for different quantities of goods.

Hedrich és Strauss „Királymalom” üzleti tudósítása a „Köztelek” részére 1904. nov. 10-én.

Table with columns: Szám, 0, 0/I, I, WR, II, II/B, III. Lists prices for various flour types.

Kukoriczadara: Finom (Polenta) közép, gor. Kor.: 9:50 11:50

Rizstakarmányliszt Királyalmi dereze Takarmánydara Kor.: 6:50 6:50 6:10

Rizskorpa Rozskorpa 5:80

Araink 50 kg-ként, helyben, elegysúly tisztasulynak véve, zsákkal együtt értendők.

Lujza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1904. nov. 10-én. Netto-árak 50 kg-ként, Budapestben, elegysúly tisztasulynak, zsákostul. Kötelezettség nélküli.

Table with columns: Szám, 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. Lists prices for various quantities of goods.

Korpa: F. G. Ar korona: 5.90 6.10

Rozslisztárak: 0 0/I I FR II II/b III Rkorpa K.: 12.50 12.10 11.70 11.30 10.90 10- 8.80 5.90

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1904. november 10.

Table with columns: Főlhajtattott, Árak (drb-kint koronás). Lists prices for horse-related goods.

Eladatlan maradt: 201 drb

Irányzat: élénk.

Budapesti juhvásár.

1904. november hó 7-én.

Table with columns: Főlhajtattott, Árak (kilogrammonként élősúlyban, korona értékben). Lists prices for sheep-related goods.

Irányzat: élénk. Árak változatlanok.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde. (Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Napijelentés a gabonázletről. 1904. november 11.

Készbuza jó kínálat és élénk vételkér mellett ma csendes irányzatú volt. Elkelt körülbelül 30,000 mm. eleinte nébány fillérrel olcsóbb, majd változatlan áron.

Rozs változatlan. Helybeli egyenértékűre azonnal szállítva 14:40-15:10 K.-ig érhető el.

Takarmányárpa tartott, helyben és helybeli egyenértékűre 13:80-15:20 K.-ig fizettek azonnali szállításra.

Zab kellemesebb irányzatú és helyben 13:60-14:50 K.-ig fizetnek.

Tengeri jól tartott. Helyben kocsira rakva 15:10-15:50 koronáig jegyeznek.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mesterutca. 1904. november hó 11-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 30 szekér réti széna, 3 szekér muhar, 30 szekér zsupszalma, 12 szekér alomszalma, - takarmányszalma, 2 szekér tengeriszár, 2 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles, stb.), 500 zsák szécska.

A forgalom lanyha. Árak fillérben g-ként a következők: réti széna 860-1060, muhar 920-960, zsupszalma 400-440, alomszalma 390-320, takarmányszalma - -, 100 kéve tengeriszár 2600-2700, egyéb takarmány zabosbüköny 960-980, lóhere -, luczerna -, köles -, sarju -, szalmaszécska 400-480. Összes kocsiszám 134. Összes súly 160,800 kg.

Szeszüzlet.

A vidéki kartellen kívüli szeszfinomítók nagyobb és olcsóbb árajánlatai folytán a szeszüzletben e héten lanyhább irányzat uralkodott és így eladások csak olcsóbb áron voltak eszközölhetők. A helybeli és vidéki egyesült szeszgyárak jegyzése változatlan és finomított szesz: adózza 156:50-157 K., adózatlanul 57:50-58 K., kartellenkívüli finomított 2 K. olcsóbban ajánlottak tartányvevőknek finomított szeszt nagyban, főleg azonnali szállításra.

Élesztőszesz adózza 156:50-157 K., adózatlanul 57:50-58 K. jegyeznek nagyban.

Denaturált szeszben a kínálat valamivel gyérebb lett és nagyobb vételkérű folyfán hordóval együtt 49 K. kelt nagyban vevők részére. Kicsinyben 50-51 K. a jegyzés.

Mazógazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz olcsóbban volt ajánlva és több tétel 47:50-48 K. fix áron és 107-107:50 K. jegyzésen alól kelt. Exkontingens szesz lanyha.

A kontingens nyersszesz ára Budapestén 51:50-52:50 korona.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon 1904 november hó 11-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 62 árus 12 drb sertést, - árus 5 drb süldőt, 1500 kg. friss húst, 600 kg. füstölt húst, 400 kg. szalonnát, 100 kg. hájat, - kg. zsírt, - kg. kolbászt, - kg. hurkát, - kg. füstölt szalonnát, - kg. kocsonyahúst, - kg. disznósajtot, - kg. (- drb) sonkát, - kg. töpörtőt.

Videkről és pedig összesen: 268 drb sertést. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertésbél 1 kg. 120-124 fillér, 1 q 100-103 kor. süldőhús 1 kg. 136-152 fillér, 1 q 116-120 korona, füstölt sertésbél 1 kg. 144-160 fillér, 1 q korona, szalonna zsírnak 1 kg. 120-128 fillér, 1 q korona, füstölt szalonna 1 kg. 144-160 fillér, 1 q korona, korona, hajt 1 kg. 128-136 fillér, 1 q korona, disznózsír 1 kg. 144-144 fillér, 1 q korona, kocsonyahús 1 kg. 60-68 fillér, 1 q korona, füstölt sonka 1 kg. 160-172 fillér, 1 q korona, kolbász 1 kg. -, disznósajt 1 kg. -, hurka 1 drb -, töpörtő 1 kg. - fillér.

Hideghusvásár az Országy-úti élelmi piacon 1904 november hó 11-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 24 árus 37 drb sertést, - árus - drb süldőt, 3200 kg. friss húst, 700 kg. füstölt húst, 1200 kg. szalonnát, 700 kg. hájat, - kg. zsírt, - kg. kolbászt, - kg. hurkát, - kg. füstölt szalonnát, - kg. kocsonyahúst, - kg. disznósajtot, - kg. (- drb) sonkát, - kg. töpörtőt.

Videkről és pedig: összesen 20 drb sertést. Forgalom középserű. Árak a következők: Friss sertésbél 1 kg. 120-136 fillér, 1 q 100-104 kor. süldőhús 1 kg. - fillér, 1 q - korona, füstölt sertésbél 1 kg. 136-144 fillér, 1 q korona, szalonna zsírnak 1 kg. 120-128 fillér, 1 q korona,

Buda... Magyarországból... Ausztriából élő... Eladatlan... Irányzat: Bud... Főlhajtás... Uj főlhajtás... Mult vásárról visszamaradt... Összeg... Eladatlan maradt... Származási hely... Magyar eredeti... Szerbiai marhák... Horvátországi marhák... Boszniai marhák... Összeg... (100 kilogr.-kint) Magyar hízó... Tarka hízó... Szerbiai ököl... Tehén... Bika... Növendékm... Bivaly... Irányza... Budapest... Heti főlhajtás... november... N a... nov. 3. nov. 10. Árak... Irányza... (Eredeti tudósítás) Bérkoc... Sertésvész... Sertésvész... Árak élő... Irányz... tani való se...

Budapesti szurómarhavásár.

1904. november 10.

Fölhozott:	db	Árak	
		I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borjú	316	70-92	94-96
" szurott "	2	90	
Ausztriából élő borjú	"	"	"
" leszurtt "	"	"	"
Magyarországból élő bárány	"	"	"
" leszurtt "	"	"	"
Ausztriából élő bárány	"	"	"
" szurott "	"	"	"
Összesen	318		

Eladatlan maradt 36 drb élő borjú.

Irányzat: árak változatlanok.

Budapesti vágómarhavásár.

1904. november 10.

Fölhajtás összege:		Minőség szerint:	
Uj fölhajtás	3138 drb	Elsőrendű hizott	55 drb
Mult vásárról visszamaradt	"	Másodrendű	2571 "
Összeg	3138 drb	Alárendelt minőség	212 "
Eladatlan maradt	drb	Növendékmárha	155 "
		Bivaly	145 "
		Összeg	3138 drb
Szarmazási hely szerint:		Nem szerint:	
Magyar eredeti	1099 drb	Bika	166 drb
Magyar tarka	293 "	Ökör	2217 "
Szerbiai marhák	1776 "	Tehén	755 "
Horvátországi marhák	12 "	Bivaly	"
Boszniai marhák	"		
Összeg	3136 drb	Összeg	3138 drb

Árak

(100 kilogr.-kint élőszuliban minden levonás nélkül fillérekben)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	68-78	62-66	52-60
Tarka hizott ökör	70-78	60-68	48-58
Szerbiai ökör	60-67	50-58	42-48
Tehén	60-68	50-58	40-48
Bika	62-68	54-60	46-52
Növendékmárha		46-64	
Bivaly		30-46	

Irányzat: változatlan.

Budapest ferencvárosi sertéskonzumvásár.

1904. november 4-től 10-ig.

Heti fölhajtás összege	Erkezett wagon	Erkezett összesen darab	Sertéskonzumgondnara elszállított	Eladatlanul maradt
november 4-től november 10-ig	117	4509	4405	175

Napi árak fillérekben

N a p	Óreg nehezpáronként 280-350	Páronként 300 kg. feletti	Páronként 220-300 kg.	Könnnyű 220 kg.	Husos fajta
nov. 4.	93-93	90-96	74-88		
nov. 10.	88-90	92-97	85-95	80-90	

Árak élőszuliban levonás nélkül jegyzetnek. Irányzat: vásár közepes.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos (VIII. ker., Bérkocsis-utca 12.) a „Köztelek” részére.)

1904. november 10.

	kilogrammg	fillér
Sertésvészenátment.	60-100	114-112
"	100-120	112-110
"	120-160	110-110
"	160-200	110-108
Sertésvészen át nem ment	60-100	76-80
"	100-120	80-82
"	120-160	82-88
"	160-200	88-90

Árak élőszuliban kilogrammonként 4% engedmény. Irányzat: laányháb, az árak csak nehezebb beállítani való sertéseknek tartottak.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. november 10.

Fölhajtás:	db	Árak:	fillér
Magyarországból	1551	Angol husos ürök	
Galicziából		Elsőr. hizott ürök 48-49(-)	
Osztrák tartományokból		Középm. hizott ürök 38-44	
		Kecske	
Összesen	1551	Bárány	

(Az árak kg.-ként fillérekben, élőszuliban fogyasztási adó nélkül értendők.)

Irányzat: J6; az árak 1-2 fillérrel kg.-ként emelkedtek, silány minőségűek ára változatlan.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. november 10.

Fölhozatal:	db	Árak:	fillér
Élő borjú			
Leölt borjú	3689	-96	128
Leölt bárány	221	drb páronk.	12-26
Élő sertés			
Leölt sertés	2433	-68	112
Leölt juh	1083	-44	-76
Összesen	7428	drb	

Irányzat: elég élénk; az árak kg.-ként 2 fillérrel magasabbak. Juhokban az üzlet lanyha árnyattalással.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. november 8.

Fölhajtás:	db	Szarmazás szerint:	db
Minőség szerint:		Magyarországból	
Hussertés	5478	husos	8537
Zsirsertés	8091	Magyarországból zsirfajta	4896
		Galicziából	
		Osztr. tartományokból	136
Összesen	13569	Összesen	13569

Eladatlan maradt — — — — — Összesen 13569

Árak: (kilogrammonként élőszuliban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű nehéz magyar — — — — — 94-97 kiv. 98
Könnnyű és szedett magyar — — — — — 82-88
Óreg nehéz és közép magyar — — — — — 90-93
Német és lengyel husfajták — — — — — 68-90

Irányzat: igen lanyha, hussertések ára 4-6, zsirsertéseké 7-8 fillérrel hanyattolt. A legközelebbi sertésvásár az ünnepnap miatt már november 14-én fog megtartatni.

Ingtatlanok árverései (40,000 korona becsértéken felül.)

Kivonat a hivatalos lapból.

Nov. 14.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Weinbeer József	138899
Nov. 14.	Rozsnyói kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Rauchbauer Jánosné	123788
Nov. 15.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Ruttkay János	127037
Nov. 15.	Újpesti kir. jbiróság	a tkvi hatóság	ifj. Varga János	88160
Nov. 15.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Nagy Károly	270794
Nov. 16.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Igó János	129360
Nov. 18.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Wilheim Laura	378957
Nov. 19.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Berger Mórcaz Adolfiné	131401
Nov. 19.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Jiraszek Nándor	365834
Nov. 22.	Temesvári kir. tvszék	a tkvi hatóság	Kasimir Erzsébet	80400
Nov. 22.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Borsodi Jakabné	339662
Nov. 23.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Dr. Csuday Jenőné	42242
Nov. 25.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Deutsch Alajos	318331
Nov. 25.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Zirkelbach Antal	208701
Nov. 28.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Horanszky Paula	72793

Nov. 26.	Temesvár kir. tvszék	a tkvi hatóság	Schlichting Ede	50640
Nov. 28.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Farkas Imre	43789
Nov. 28.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Novák Ferencz	180787
Nov. 29.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Schweiger Gyula	505405
Nov. 29.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Wimmenthal Franziska	109448
Nov. 30.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Weiszberger Egon	263640
Decz. 2.	Halmi kir. jbiróság	a tkvi hatóság	ifj. Baranyi Miklós	50272
Decz. 3.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Vogler József	191206
Decz. 5.	Szatmárnémeti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Katona Ágoston	48060
Decz. 7.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Dr. Szabó István	177426

Szerkesztői üzenetek.

Sz. J. urnak *Gyulavári*. Tessék Riegler József Ede papirkereskedésétől (Budapest IV., Kecskeméti-utca) kérni felvilágosítást.

L. Gy. urnak *Budapest*. A békarokkás szénát tessék szecsakázva és fülesztve etetni, ámbátor legjobb lett volna még zöiden zombolyasztani. A békarokka kiirtásának legbiztosabb módja a nedves rét lecsapolása, illetőleg kiszáritása. Jónak bizonyult ezenkívül a láb (konyhasó hulladék) és a Thomassalak-trágyázás is. Kisebb területről lévén szó, mindezeket kipróbálhatja.

K. J. urnak *T. Terébes*. A félévi felmondási határidőn túl csak félévi fizetését és ezenkívül butorainak a legközelebbi vasutállomásra való szállítását követelheti.

Régi tag. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

S. D. urnak *Kistelek*. Hogy kérdésére érdemleges választ adhassunk, tudassa velünk: amerikai alanyokat, illetőleg ojtványiszólót vagy európai fajtaikat székennyel való gyérités alá kíván-e telepíteni? Továbbá: asztali vagy borszólót akar-e és ez utóbbi esetben fehér vagy vörös bort kíván-e termelni?

P. P. S. urnak *Sarud*. Telekkönyvi ügyekben véleményét mondani felelősséggel jár. Laikus embernek levele után elindulva, ezt nem is koczkáztathatjuk meg.

N. J. urnak *Ozega*. Nem-okleveles gazdatisztnak ellenkező megállapodás hiányában a törvény 6 hónap felmondási időt biztosít. Hat havi felmondási időre van tehát joga.

S. K. urnak *K. Csicsó*. Ha be tudja bizonyítani, hogy a csikó elhullása körül az illető mulasztás terheli, akkor — de csak akkor — lehet kártérítési igényét érvényesíteni.

„AGRARIA“
magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resicza mezőgazdasági gépjármű
vezérügynöksége
Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefeje.
Pánczélaczél-kormánylemezek.
Magasított aczél-ekefeje.
Porvédő kerekék.
Aczél gerendely.

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú magyar gyártmányok felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

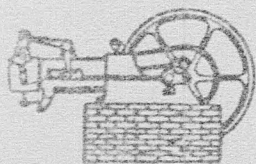
Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmívelőgépeket terjedelmes ismereti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

Rövidített levélcím:
„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Stürgöycím: „AGRARIA“ Budapest.

Legkitünőbb egyszerű szerkezetű
benzin és gázmotorok

jótállás mellett kaphatók:

BECK és GERGELY cégénél

BUDAPEST, V. ker.
Váci-ut 12. szám.
Tessék árjegyzéket
és ajánlatot kérni.

Őszi trágyázáshoz a
THOMAS-SALAKLISZT

csillag védjeggyel helyesen alkalmazva, minden növénynek
legjobb és legolcsóbb foszforsavas mű-
trágyája. — Kivánatra szakmunkákkal
és árajánlattal készségesen szolgál:

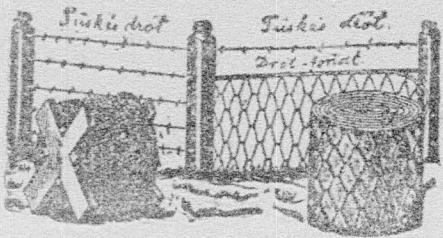
Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Teréz-körut 3.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin
magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a véd-
jegyre! — Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

Olcsó

Felten & Guillaume
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Bruck a. d. Mähr vas, aczélárúk és sodronyipar

Kerítésdrótok és fonatok, ezinkedett aczél táska-
kerítésdrótok mint újdonság.
Aczél egyszerű táska-kerítés drót.

Tartós.

Bérlet.

Vág sopronmegyei községben a termékeny Rábaközben több
vasuti állomás közelében 520 m. holdnyi jó karban levő birtok,
kitűnő gazdasági épületekkel, 1905. okt. 1-től bérbeadó. A
faluban jól jövedelmező tejszövetkezet áll fenn. Czukorrépatermé-
tis is indikált. Ugyanott egy 360 holdas birtok kényelmes lakó-
házzal, kerttel stb. szintén kibérelhető. Fevilágosítást ad

Hógyész István földbirtokos, Szil-Sárkányban.

Acetylen-lámpák

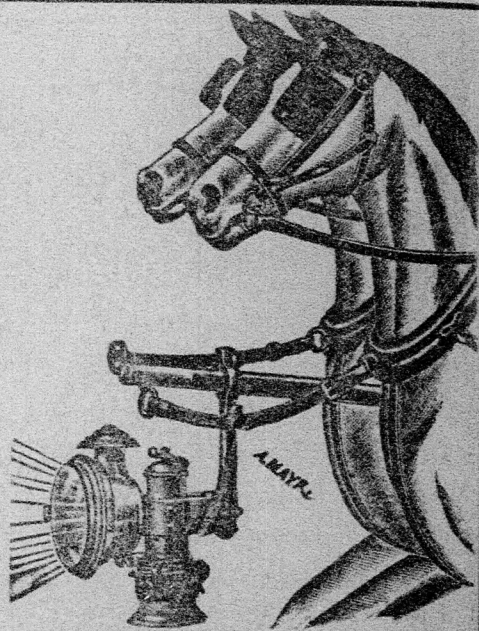
kézi-, kocs-, spritzbogen,
pózna-, asztali-, udvari-, kerti-,
istálló-

**Acetylen-lámpák,
Automobil-lámpák.**

Éjjeli szántásoknál gézekékre
különösen alkalmasak, mert
nappali fényt adnak.

BÁRDI JÓZSEF

Budapest, VI., Gyár-utca 10.
Andrássy-ut és Király-utca között.
Árjegyzék ingyen.

**Takarmánycikkek legolcsóbb
beszerzési forrása!**

Dukes és Herczog, Galgóczi
erőtakarmány- és műtrágyanagykereskedés.

ALAPITTATOTT 1873.

TAKARMÁNYNEMŰEK:

Malátacsira.
Melasse.
Finom és durva buzakorpa.
Rozskorpa.
Olajpogácsa.
Szárított sörtrököly.
Szárított répaszelet.
Szárított szeszmoslák.

MŰTRÁGYAFÉLÉK:

Chilisalétrom.
Kainit.
Kálisó 20, 30 és 40%-os.
Superphosphat.
Szárított marhatrágya.
Thomassalak.
Trágyafosz (gyps).

Mintázott előnyajánlatokkal kivánatra készséggel szolgálunk. —
Közvetlen bevitel chilisalétromban 1905. tavaszi szállításra.

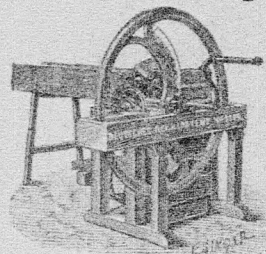
H. J. Merk & Co. chilisalétrom-export cég Hamburg,
magyarországi vezérképviselője.

SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon

PROPPER SAMU

BUDAPEST, Váci-körut 52. szám.

Előre becsátva, hogy **SACK RUDOLF** világhírű gyártmányai
eredeti minőségben csak nálam kaphatók.

Ajánlom közkedvelt-
ségű egytetemes
és többvasu eké-
imen kívül sik és
dombos talajra egy-
aránt kitűnően alkal-
mas sorba- és
szórva vetőgépeimet,

legújabb szerkezetű
szalmakötél fonó-gépeimet,

szecskaavágó-, répaavágó gépeimet

kézi-, járgány- és gőzhajtásra és a jelenkor legjobb szerkezetű
járgányaimat és takarmánypároló készülékeimet

s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.
Minderről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

Alfa

Iroda

Alfa-La

(tej)

kézi-

Alfa-Sepa

mint 560

Évi gyár

Az A

legtöké

A bud

I

CS

mint az C

Józse

a Béváros

bővitse, a

ajánlja kö

berendezés

kivánatra

Páris

KWIZ

restitú

cs. és kir.

fovak

— Egy üv

III

Pneumat

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

III

Alfa-Separator Részvény-Társaság, Budapesten.

Tejgazdasági gépgyár.

Iroda, raktár és gyártelep: Budapest, VI., Lomb-utcza 11.

Alfa-Laval Separatorok
(tejfőlöző gépek)

kézi- és erőhajtásra.

Alfa-Separatoraink eddig több mint 560 első díjat nyertek. Évi gyártás kb. 60.000 darab.

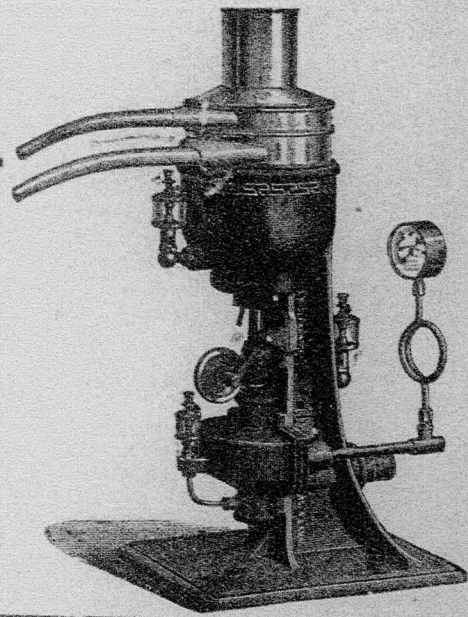
Az Alfa-Separator a legtökéletesebb fölözőgép.

Tejszállító kannák, Fejőedények, Tejhűtők, Előmelegítők és pasztörizáló készülékek, Vajköpülő és vajgyártó gépek, A sajtgyártás eszközei, Tejvizsgáló készülékek, Mindennemű tejgazdasági eszközök és gépek legjobb kivitelben.

Tejszővetkezetek s tejfeldolgozó telepek berendezése s ujjá alakítása.

Díjtalan tanácskozás minden tejgazdasági kérdésben!

Árjegyzékek, tervek és költségvetések bérmentve

A budapesti asztalos-ipartestület védnöksége alatt álló

BUTOR-

csarnok és hitelszövetkezet.

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, 8 évi sikeres működése folytán szükségét látta annak, hogy a

József-körút 28. szám alatti üzletét

a Belváros, Ferenczyek-tere 1. sz. alatt (királyi bérpalotában) lévő üzlettel kibővítsé, a melyre a nagyérdemű közönség figyelmét és pártfogását kérve, ajánlja közvetlen a tagjai által figyelemmel készített nagy választéku lakberendezéseit jutányos áron, jótállás mellett. Költségvetések és tervezetek kívánatra gyorsan és pontosan elkészíttetnek. Minden egyes butordarab felülbíralva.

Magyar királyi államvasutak

185153/904. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága egyes szerződésben az 1905. évben összegyűlt és feleslegként rendelkezésre álló mintegy 3600 db kátrányos és egyéb tisztátalan hordót óhajtván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A fent kitüntetett mennyiségekre nézve a magyar királyi államvasutak semmiféle kötelezettséget nem vállalnak; ezek tehát a tényleges vissznyereményhez képest nagyobbak vagy kisebbek is lehetnek, ennél fogva köteles leendő a vevő az 1905. évben tényleg összegyűlt és eladásra kerülő egész mennyiségét az általa felajánlott egységár mellett átvenni.

Az összegyűlt hordók esetéről-eletré, az 1905. évi december hó végéig összegyűltök pedig a reá következő hónap 25-ig fognak a gyűjtőszertárak által az illető vevő rendelkezésére bocsátatni és tartozik a vevő ezen hordókat a felszólítás vételétől számított nyolcz napon belül átvenni és a szerződésből eltávolítani.

Határozottan kikötöttük, hogy a hordók azon szerződésben veendőek át, amelyekben azok összegyűltök; vasuti kocskiba való felrakásukról és tovább szállításukról a vevő saját költségén tartozik gondoskodni; ennél fogva tehát olyan ajánlatok amelyek az egyes szerződésben összegyűlt hordóknak más szerződésben való átadását vagy más állomásra való bérmentes szállítását kötik ki — figyelembe nem vehetők.

A hordók eladása kötelezettség nélkül azok állapotára történik; miért is határozottan kikötöttük, hogy az ajánlatban világosan kitüntendő, hogy a felajánlott egységárak a bármely állapotban levő oly hordókért értetnek, amelyeknek minden bár sérült alkatrészei, u. m.: dongái, fenekei és arbronsai megvannak.

Kikötöttük továbbá, hogy minden ajánlattevő ajánlatával az a felett hozandó határozatig visszavonhatlan kötelezettségben marad.

Az ajánlat részmenyiségre is tehető. Az ajánló a jelen hirdetésben fel nem sorolt feltételekre nézve a magyar királyi államvasutaknál az oca anyagok eladása iránt 122291/96 szám alatt fenálló általános feltételeket kötelezőeknek ismeri el melyek 30 filléért a nyomtatványtárolt megszerezhetők és melyek 60 filléres magyar bélyeg jeggyel, az ajánlattevő saját és két tanu aláírásával ellátva okvetlenül ajánlatához csatolandók. Ezen feltételek az érték járó 30 fillér és 20 fillér postaköltségnek (összesen tehát 50 fillér) a főpénztárnak való beküldése ellenében, kívánatra postával is megküldetnek.

Az ajánlatok kizárólag ezen czélra rendelt s anyag és leltár beszerzési szakosztályunkban egy példányban ingyen kapható úrlapon ennek rovatainak portos kitételese mellett állítandók ki.

Az ajánlatokban az ajánlati árak számokkal és szóval végre a fenti feltételek elfogadása világosan kitéendő. Javítások és vakarásoknak az ajánlatokban előfordulniok nem szabad.

A pályázati szándékozók felhivatnak, hogy ide vonatkozó lepecsételt és (egy) 1 koronás magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: „Ajánlat üres hordók megvételére 185153/904. számhoz” 1904. évi november hó 22-ének déli 12 óráig anyag és leltár beszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 43/a) benyújtani sziveskedjenek.

Bánatpénzképen az ajánlott egységárak szerint kiszámított érték összegnek 5/10-á az ajánlat benyújtását megelőző napon déli 12 óráig a főpénztárnál készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban letendő.

Bánatpénz vagy aláírt feltételek nélkül, továbbá elégtelen bánatpénzzel, a kitűzött határidőn túl, vagy nem az előírt ajánlati úrlapon tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pótajánlatok semmi körülmények között nem bocsáthatók tárgyalás alá.

Egyébként a magyar királyi államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok körül — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, továbbá, hogy amennyiben ennek ellenkezője az ajánlatban ki nem kötetett volna tetszés szerinti részmenyiségeket engedhessen át, mely esetben az ajánlattevő az átengedett készmenyiséget is köteles átvenni; és végre, hogy a czél elérésére más intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1904 október hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Páris 1900. világkiállítás: "GRAND PRIX."

KWIZDA-féle

restitutions fluid

ca. és kir. szab. mosóvíz lovak részére.

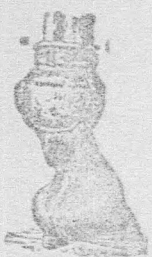
— Egy üveg K. 2.00. —

40 év óta az udvari istállóokban, a katonai és polgari nagyobb istállóokban használatban, nagyobb megerőltetés előtt és után erősítőül, inak merevedése ellen stb. s a trainingnél nagyobb munkára képesíti lovat.

KWIZDA szabadalma.

Pneumatic. bokavédő szalagléppárnával Bokavédő szalagok

szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 anyagban állítanak elő és pedig a bal és jobb lábra.

A bokára, a-b-ig mérve, melynek körülete 31-32 cm. megfelel az 1. sz. | 24-27 cm. megfelel a 3. sz. 22-24 cm. " " 2. sz. | 27-30 cm. " " 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben dróknélkül | Fekete, barna v. fehér színben. 1. sz. K. 5.50. 2. sz. K. 6.50. | 1. sz. K. 5.90. 2. sz. K. 6.90. 3. sz. K. 6.40. 4. sz. K. 7.20. | 3. sz. K. 6.80. 4. sz. K. 7.70.

Főirodánk:

Kwizda János Ferencz os. és kir. osztály. magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udv. szállító, kerületi gyógyszerész. Kornenburg, bei WIEN.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete

hordóborértékesítő osztályában a Leszámitolóbank közraktárainak I. számú raktárában (IX., Fővám-tér)

kitünő, fajtiszta fehér s vörös asztali és pecsenye-borok hordókban, valamint a m. kir. pinczemeszteri tanfolyam pinczében kezelt elismert jó minőségű palaezkborok előnyös árban kerülnek eladásra.

Elfogad értékesítésre bármely fajú magyar borokat; felvilágosítást nyújt vevőknek és bortermelőknek

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete igazgatósága, Budapest, IX., Csarnok-tér 5

Közeli 5000 motor 60.000 hajtóerő a legújabb módok szerint szabvány.

Dresdai motorgyár r.t.
(exalótt Hille)
Főkötelepe és műhelye
GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSÁ-nál
Budapest, VI., Teréz-körút 41.
Telefon 12-51.

Ajándék az elsőre legjobb, legtekélyesebb, legtartósabb gyártású, legegyszerűbb kezelésű és legolcsóbb üzemű dresdai benzín-motort, lokomobilokat és dresdai gázfejlesztős (generátor) motorokat.

Darabokra, malomüzemre, takarmánykamrába, tejgazdaságoknak, fagyasztó, vízemelésre, csépléshez és minden más munkára a legolcsóbb üzemű gépek.

Referenciák: a legelőkelőbb családok, malom-üzemek és legkülönbözőbb iparvállalatok.

A dresdai motor minden kiállításán és munkaversenyen a legelső díjakkal lett kitüntetve.

1942

»»»» 61 kiállítás és 4 állami érem. ««««

Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900. BIZTOSÍTÉKI ALAP: Alakult 1900.

Alapítványok: { Kormány hozzájárulással } elemi ágazatban	400.000— kor.
{ Alapítók }	1.270.000— "
{ Alapítók }	200.000— "
Tartalékok	255.200.03 "
Összesen:	2.125.200.03 kor.

1901. évi fölösleg ————— 90.349— kor.
1902. " " ————— 59.782.26 "
1903. " " ————— 109.331.73 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

EGY- ÉS TÖBBVASU ACZÉLEKÉK kifizető anyagból és elismert kivitelben.

Minifélenemű talajmívelő eszközök minden választékban készülnék.

KÜHNE E. MOSON

KÜHNE E.
hazánk legrégebb gazdasági gépgyárában

Alakult 1856. **MOSONBAN** Alakult 1856.

Rosták, konkolyválasztók, takarmánygépek
„MOSONI DRILL” tolokerekes szab. sorvetőgépek
Különböző szerkezeű talajmívelő hengerek.

Főiroda: BUDAPEST VI., Váci-körút 57/a. sz.

TELJES TEJSZÖVETKEZETI BERENDEZÉSEKET
kézi- és turbina-hajtásra, ugyancsak mindenféle tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszközugyár
Fuchs és Schlichter,
Budapest, VI., Jász-u. 7.
KÜLÖNLEGESSÉG:
„Svéd Globe Separator”
VAJKIVITEL! Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vaját és túrót évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon veszünk át.

Árjegyzékek költségvetések, tervek ingyen esbérmentve.

Magy. kir. államvasutak. Budapest-jobbparti üzletvezetőség
40074/904.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY
kő- és földmű anyagokra.

A magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége az 1905. évben szükséges alábbi anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállítandó anyagok következők: 15.000 m³ darabolt kavics, 39.000 darab különféle kockák 40 m³ különféle méretű tisztán kidolgozott mész, 1000 m³ terméskő, 40 m³ tisztán kidolgozott, faragott vagy hasított kő, 3500 db kövezetlemez ezementből, 22.000 db különféle méretű fedőpala, 338.000 db fali- és cseréptégla, 2000 g oltatlan fali mész.

Ezen mennyiségek nem fix mennyiségek, hanem csak tájékoztul szolgál és tartozik szállító a tényleges szükségletet, mely a fenti mennyiségeknek lehet korlátlanul több vagy kevesebb, szállítani és pedig az időnkint kiadandó megrendelési levelekben kitűzendő határidő alatt.

Az anyagokra vonatkozó részletes kimutatás, mely egyszersmind ajánlati mintául is használható, az üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályánál (I d) Budapest, Külső-Kerepesi-ut 2-ik házszámjában kapható.

Ugyanezen kimutatásban fel vannak sorolva az egyéb pályázati és szállítási feltételek. Az ajánlat 1 koronás magyar bélyeggel ellátva, lepecsételve s a borítékban „ajánlat a 40074/904 sz.-hoz” felirattal megjelölve legkésőbb 1904. évi december hó 10-én déli 12 óráig nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályahoz beérkezendő. Elkésve beadott, vagy táviratilag tett, valamint pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott értéknek 5%-a teendő le készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban, a pályázati határidőt megelőző nap déli 12 óráig a bpest-jobbparti üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál.

Budapest, 1904. évi november hó 7-én.

(Utánnymomat nem díjaztatik.) Az üzletvezetőség.

Kocsi-gyártás.
Budapesti kovács- és kocsi gyártó-ipar-
testületi védnöksége alatt álló

Kocsi
Arucarnok-
Szövetkezet
BUDAPEST, VIII., Kerepesi-ut 72. szám.
Ajánl mindennemű hintőkocsit.

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előirt % mellett. Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-elszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK
ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE
HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ
Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: Husmúket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és felett állapotban, tojást, vaját, halat, burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb.

90 SZ

M

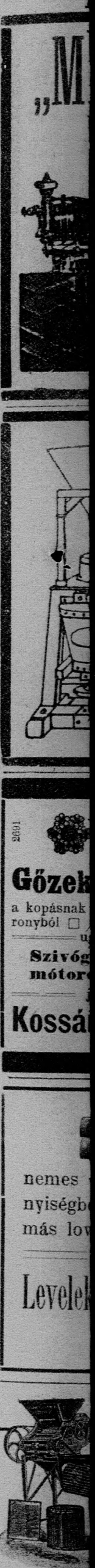
Gőzek a kopásnak ronyból

Szívógató motor

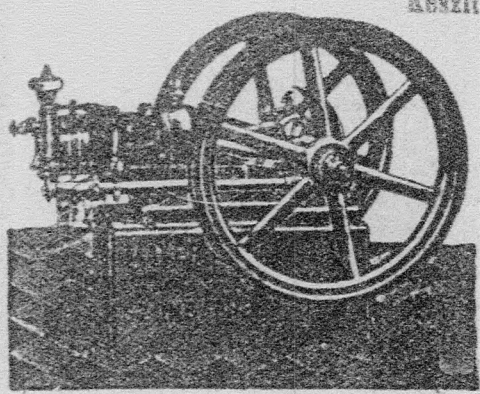
Kossák

nemes nyiségben más lov

Levelek

„MAYER“ gépgyár vas- és fémöntőde részvénytársaság, Szombathely

Készít: **Benzinmótorokat** 2-50 lóerig, stabil és locomobil alakban egyszerű könnyen kezelhető szerkezettel. Megbízható és legolcsóbb üzemi gazdaság és kisipar részére!

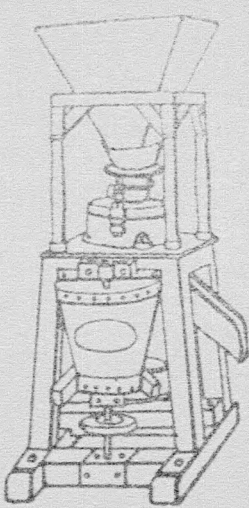
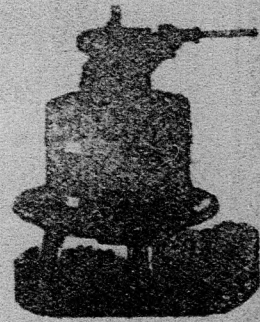
Benzin-mótoros (locomobil) cséplőkészleteket 560 mm.-től 1250 mm. dobszélességig! Mindennemű gazdasági gépet mint különlegességet! Kötő szerkezetű borsajtókat minden nagyságban, kivált legjobb szerkezetű szabad. víznyomású (hydraulikus) borsajtókat.

Malomépítéssel: Uj hengerek, használt hengerek rovátkoása. Minden e szakmába vágó gép gyártása.

Osborne D. M.-féle amerikai arató- és kaszáló-gépek magyarországi kizárólagos képviselőisége.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

„Perfect“

szab. daráló- és sima-örlőgépek kézi-, járgány- és géphajtásra

LÖW ALFRÉD

okl. gépészmérnök gépgyárában BUDAPEST, VII., Csengery-utca 11.

(Dob-utca sarkán)

mindenkor üzemben megtekinthetők.

Magyar királyi államvasutak.
17922/904. CII.

HIRDETMÉNY.

(A közvetlen visszatérítési díjtételek című díjszabás kiegészítése.)
Az 1900. évi június hó 15-től érvényes közvetlen vissza térítési díjtételek című díjszabáshoz 1904. évi szeptember hó 1-vel életbelépett III. pótlékban magnetit foglalt díjtételek az ezen díjszabás alapján szállítandó magnetitgátra is kiterjesztettek.

Ennek megfelelően ezen pótlék 6. illetve 16-ik oldalán foglalt 8-ik díjtáblázatban, „magnetit (keserű-pál)” szavak után „és magnetitgátra” szavak irandók be. Budapest, 1904. október hóban.

Magy. kir. államvasutak a többi részes szállítási vállalat nevében is.
(Utányomás nem díjaztatik.)

2601

Gőzeke-Sodronyköteleket

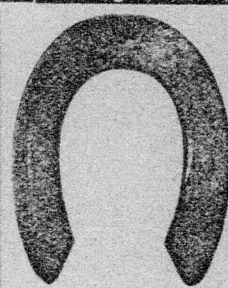
a kopásnak ellentálló, szívós szabadalm. aczélsodronyból □^{1/2} ként 200 kg. szakítási szilárdsággal, ugyanint egyéb sodronyköteleket.

Szívógázgenerátorokat, Benzinmótorokat és Locomobilokat jutányos áron gyorsan szállít

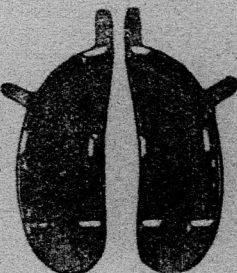
Kossányi István BUDAPEST V., Váci-körút 56

Ajánlok elsőrendű vöröstarka 1-2 éves tinó- és üszörjüket továbbá lekötni vagy járomba való tarka ökröket bármilyen mennyiség szállítására vállalkozom. 2945

Weiler Gáspár Ó-híd (Zalamegye)

Ajánlják nagyraktárakat minden patkolási cikkből és ezen szakmába vágó különlegességekből. - Továbbá ajánlják szabalmazott, kiváló szakfűtők által legjobban ajánlott patkólt igazslovak és paripák, úgyszintén

ökrökvasalására.

Különösen kiemeljük cégünknek legujabban szabadalmazott rudvasalásait és kengyeleket.

M. HANN'S SÖHNE

cs. és kir. udvari patkolási eszköz-szállítók
WIEN, I., RENN GASSE 6. SZÁM.

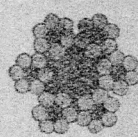
VESZEK

nemes és vad kosárfonásra alkalmas fűzet bármily mennyiségben. Egy 16 markos kitűnő menő pejderes vagy más lovat. Egy 24-30 czollos kövü malmot, de jó karban. Eladok egy kitűnő nagy Excelsior-darálót.

Levelek: Sármezey Árpád, Temes-Szépfalu

intézendők.

2686

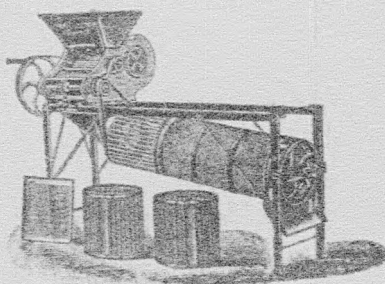
Gőzeke-Sodronyköteleket

igen szívós, kopásnak ellentálló aczélsodronyból, valamint mindenféle sodronyköteleket szállít jutányos áron és gyorsan:

2584

KRAUL L.

Budapest, V. kerület, Lipót-körút 20. szám.

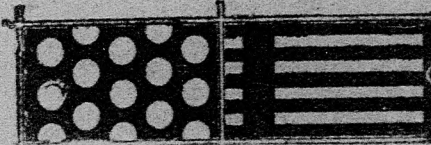

Stahel és Lenner

Zrieur- és lemezlyukasztó gyár BUDAPEST.

Ajánljuk TRIEURJEINKET és OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden fajta LEMEZROSTA gőzcséplő-gépek számára.

Könyvárleszállítás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiadásában megjelent alanti könyveket az O. M. G. E. tagjai és a „Köztelek” előfizetői leszállított áron rendelhetik meg.

Egyszerű gazdasági számvitel.

Gyakorlati alapon írta: *Suschka Richárd*, a magyar-óvári gazdasági akadémia intézője, a gazdasági számviteli előadója az akadémián.

Régi szükségletét képezi a magyar gazdaközönségnek, hogy egy minden körülmények között használható egyszerű gazdasági számviteli munka álljon rendelkezésére, a melynek utmutatásai nyomán a mezőgazdasági üzemben levő tőkék jövedelmezősége pontosan kimutatható és állandóan ellenőrizhető, ezzel együtt a gazdálkodás mikéntje megbíráható legyen. Az OMGE. irodalmi szakosztálya pályadíjat tűzött ki e kérdésre és ennek eredményeként bizta meg a szerzőt, a ki nemcsak mint előadó a számviteli elméletekkel, hanem mint számadóist a számvitelről gyakorlatilag is állandóan foglalkozik e mű megírásával.

Hogy milyen kedvezően fogadta a könyvet a magyar gazdaközönség, bizonyítja az a körülmény, hogy immár második kiadásban forog közkezen.

Ára vászonkötésben 6 korona.

Házi és udvarkertek berendezése.

Írta: *Kardos Árpád*, a „Kertészeti Lapok” szerkesztője.

Ezen a magyar kertészeti irodalomban hízagypótló mű nagy fontossággal bír úgy a szakember, mint a kertkedvelő részére. Számos tanácsot meríthet belőle arra nézve, hogy évente váltakozva hogyan diszitheti kertjét csinos növényekkel. Fövilágosítást talál benne a mi jó gyümölcsfajtáink és konyhakerti növényeinkre nézve, valamint igen hasznos utbagazítást kertenek jókarban tartására, gondozására.

Ára csinos vászonkötésben 2 kor. 50 fillér.

Az okszerű talajművelés alapelvei.

Írta: *Cserháti Sándor*.

A mezőgazdaság körében évente előforduló számos teendőnek igen jelentékeny részét képezi a talaj művelése. A fagyos idő kivételével ugyszólyan egész éven keresztül van munka a talajjal. A vetés előtt elő kell azt készíteni, a vetés után megfelelő állapotban tartani.

A talaj okszerű megmunkálásával a gazda nagy mértékben fokozhatja jövedelmét és mégis ha körülnézünk az országban, azt fogjuk tapasztalni, hogy igen sok gazdaságban a talaj megmunkálása mindennek, csak okszerűnek nem mondható. Szükséges ezért, hogy a gazdaközönség figyelme az okszerű talajművelés fontosságára minél gyakrabban felhívassék, az előforduló hibák kiküszöbölésére, az egyes munkák megfelelő időben és módon való végzésére serkentsek.

Fenti munkának is az a célja.

Ára 4 korona.

Takarmányozástan.

Írták: *Cselko István és Dr. Kosutány Tamás*.

A számítógazdának elsődrendű feladatai közé tartozik: állatai etetését oly módon intézni, hogy azok egyrésztől megkapják azon tápanyagmennyiséget, melyre a produkció szempontjából szükségük van; másrészt az egyes tápanyagokból ne kapjanak többet, mint a mennyit az elérendő haszoncél megkövetel, mert ez a legszemmeláthatóbb pazarlás volna.

Ezen irányban ad kimerítő utmutatást a jelen munka, mely tárgyai tekintetben két részre oszlik, és pedig.

1. *Általános takarmányozástanra*, mely főleg a takarmányfélék ismertetésével, emészthetőségi viszonyaival, előkészítésével stb. foglalkozik.

2. *Különleges takarmányozástanra*, mely a szarvasmarha, juh, sertés, ló stb. etetésénél szem előtt tartandókat, továbbá a hizó, legelő, igavonó, növendék stb. stb. állatok takarmányozását tárgyalja.

Ára vászonkötésben 4 korona.

Gazdasági építészet.

Írta: *Száhlender Gyula*.

Ez idő szerint már csak e mű III-IV-ik része kapható, mely a következőket tartalmazza:

A gazdasági épületek leírása: I. Lakóházak. II. Istállókról. Takarmányos kamrák. Ló-istállók. III. Juh-istállók. IV. Sertésólak és telepek. V. Istállók szellőztetése és szükséges hőfoka. Trágyatelepek. Jégvermek és jégházak. Tejes házak. Termények és eszközök tartására szolgáló épületek. Kutak, vízreszervoirek és vízvezetékek. A major. Gazdasági épületek költsége, felépítése és fentartása.

Ára 3 korona.

Mezőgazdasági becsléstan.

Írta: *Szűts Mihály*.

E munkának az a célja, hogy benne a gazda világosan tájékozható utmutatást kapjon a becslési eljárás körül való teendőknél.

Szerző azoknak az ismereteknek a javarészt szedte össze, melyekre a gazdának hazai viszonyainak közt a becslési eljárás körül multhatatlanul szüksége van.

Ára 3 korona.

A papirosbuza hatása a gabonaárakra.

Írta: *Ruhland Gusztáv dr.* Fordította: *Árkövy Richárd dr.* Előszót irt hozzá: *Zselénski Róbert gróf*.

Szerző ezen könyvében röviden és világosan mutat rá a fedezetlen határidőűlet káros voltára és teljes világításban tárja föl a gabonaárképződés szövevényes kérdését. Ez okból figyelmébe ajánljuk minden magyar gazdának.

Ára 2 korona.

A mezőgazdasági ut-, vasut- és hidépítés.

Írta: *Acsády Jenő*, kir. főmérnök.

A mezőgazdasági utak és vasutak szolgálnak a gazdálkodás területén belül a forgalom eszközésére s fenti munkának az a célja, hogy felhívja a gazda figyelmét a tökéletesebb gazdasági közlekedés előnyeire s megismertesse vele a műszaki munkálatokat, melyek a közlekedési eszközök czéltudatos javításánál és berendezésénél előfordulnak. Szerző kiterjeszkedik a jövedelmezőség kiszámítására is, melynek segítségével minden egyes esetben elbíráható, hogy a gazdasági ut vagy vasut megépítésébe fektetett tőkét kamatoztathatja-e kellően a megtakarítás a szállítási költségekben, mely a jobb közlekedéstől várható. Ezenkívül a közlekedési eszközök közigazgatását is ismerteti, mert nemcsak a közforgalomra, hanem a magánforgalomra való berendezések is részben hatósági engedélyezés alá tartoznak.

Ára 3 korona.

A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és értékesítés.

Írta: *Molnár István* kir. tanácsos, orsz. gyümölcsészeti és tenyésztési miniszteri biztos.

E munka megírására a szerzőt a gyümölcsstermelés és értékesítésnek hazánkban az utóbbi időben tapasztalt erős fellendülése indította, mely elodázhatatlanná tette egy mindenben megbízható és hazai igényeinkhez alkalmazott vezérfontal megjelentetését, amelyből gyümölcsstermeléssel mindjebban foglalkozó gazdaközönségünk teljes megnyugvással merithessen tanácsot.

Szerző becses tanácsokat ad a gazdának arra, hogy miként értékesítheti a viszonyai közé illő néhány gyümölcsnek nagyban való termelése által, különösen a más nyelésre kevésbé alkalmas területeket, közli a nagyban termelésre alkalmas gyümölcsstermelésnek és fajtáknak leírását, tenyésztési igényeit és értékesítési viszonyait könnyen áttekinthetően és világosan csoportosítva, tömör leírásban.

Ezenkívül az értékesítéssel, illetve annak főbb eljárásaival is foglalkozik; azzal a fontos részével a gyümölcsstermelésnek, melytől leginkább függ, vajjon ezt vagy amazt a gyümölcsstermet és fajtát érdemes-e hazai viszonyaink közt nagyban termelni. Végül pedig a gyümölcs értékesítését földolgozás útján ismerleti; így az aszalás, gyümölcsborkészítés, izfőzés és szeszizfőzés eljárásait találjuk meg a könyvben.

E rövid ismertetésből is kitűnik, hogy e jeles munkának megszerzése a gyümölcsstermeléssel foglalkozóknak valóságos nélkülözhetetlen; ezért melegen ajánljuk annak megszerzését.

Ára 3 korona.

A szikes talajok öntözése és alagsóvezése.

Írta: *Hlgard E. W.* Fordította: *reitz Péter* magy. kir. agrárgeológus.

Magyarország nagy kiterjedésű sziktalajainak meliorációja nagyon indokoltá tesz, hogy a könyvkiadó vállalat oly kitűnő amerikai munkát, mint a szóban forgó lefordított és kiadott. E műben számos hasznos adat van, melyet idehaza is felhasználhatunk. Emeli a munka értékét a függelékben Kvassay, Landau és Tomka hazai tapasztalatainak közlése.

Ára 1 korona 50 fillér.

Megrendeléseknél a könyvek ára, valamint 20 fill. postadíjra előre küldendő be az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Könyvkiadó-vállalatának kezelőségéhez: „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25.

GA

Részletes

A „Tiro

Slavo

elsőrendű ny
rendű fűrtő
csiraképesse
világhírű vi
JAKOB S

Dr. WA

— Egyesült
BUDAPEST

Ajánlják:
Staniolek pakol
nevezetesen a
czikkek. — S
telepeket. —
lyából ingyen.

A Jurán

a jelen

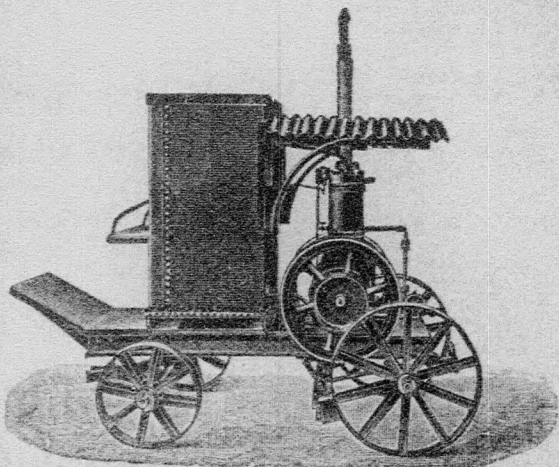
1901-ben az
valamennyi
Kapható 12
40—2

KORONA

— czélszer

GANZ és TÁRSA vasöntőde és gépgyár r.-társ. BUDAPESTEN.

Részletes árjegyzékeinket kivanatra megküldjük.

Petroleummal és adómentes benzinnel hajtott motorok gazdaság céljaira
(BÁNKI szab. rendszere).

Mechwart-féle gőzekék és petroleumekék.

Hengerek, kőjáratok és teljes malom-berendezések.

Turbinák. — Villamos világítási és erőátviteli berendezések. Mag. 667

A „Tiroli szabad. szivattyú“

vége egy tökéletes trágyalészivattyú. Nem dugul el sohasem. Bár mely gödörre ráül. Igen könnyű átvinni. Határtalan tartóssága. Leyszerű kezelés. Kicsi súly. Utólagos munkaképessége. 3 percz alatt 1000 liter.

Kérjen ingyen árjegyzéket.

Övegyes képviselek kerestettek.

MASCHINENFABRIK KUFSTEIN

Julius Kinz
Kufstein (Tirol).

Slavoniai vetőmakkot

elsőrendű nyeles makkot Querc. pedunculata, elsőrendű fürtös makkot Querc. sessiliflora szavatolt csiraképességgel, szállít az őszi és tavaszi idényre a világjárú vinkovci erdőkerület slavonai erdeiből
JAKOB SPITZER, Vinkovce, Slavonia. 2561

Dr. WAGNER és TÁRSAI

— Egyesült gyárak, mint betéti társaság. —
BUDAPEST, IX. ker., Tinódy-utca 3. sz.

Ajánlják: Jégsekreányok és Diadal hűtőházak. — Staniók pakok. — Phylloxera-feeskendők. — Fémárak, nevezetesen a pincofelferelési szakmába vágó összes cikkek. — Szénsavas rendszerű jéggyártó és hűtőtelepeket. — Képes árjegyzék a gyár minden osztályából ingyen és bérmentve kapható. 2499

A Jurány-féle „Korona Separator“

a jelenkor legjobb lefölöző-gépe, 1901-ben az államiléfolozó-versenyénél Budapesten, valamennyi gép között **legelősebben fölözött.** Kapható 12 különböző nagyságban, óránkénti 40—2300 liternyi munkaképességgel.
KORONA-VAJKÖPÜLŐK. Legújabb és legcélszerűbb gép kisebb üzemek részére.

JURÁNY és WOLFRUM
BUDAPEST, VI., Váci-körút 33.
Tejgazdasági gépgyár és tejgazdasági technikai iroda.
Berendez teljes tejgazdaságokat ház- és erdőházakra.

Daczára az idei nagy szárazságnak **ŐSZI TELEPÍTÉSRE** Nemesfűz dugványait a régi jutányos áron ajánlja árjegyzéket kivanatra küld: Irma nemesfűztelep **GALGÓCZON (Nyitra megye).**

Törlesztéses Jelzálogkölcönt földbirtokokra.

A legelőnyösebb feltételek mellett és a leggyorsabban szerzünk az érték legmagasabb arányáig. Felvilágosítással **díjtalanul** szolgálunk.

Hecht Bankház Részvénytársaság
BUDAPEST, Ferenciek-tere 6. szám.

Csak elsősorú vidéki képviselők kerestettek.

Oberinntali tenyésztés- és fejőtehenek

áráról és vásári viszonyokról felvilágosítással szolgál ingyen
Viehuztgenossenschaft in Imst, Oberinntal. 2126

A Budapesti fogyasztók szövetsége, mint szövetkezeti felkéri 2692

a tejgazdaság birtokosait,

hogy nagyobb mennyiségű tejnek szállítására ajánlatukat a szövetség igazgatóságához (Budapest, VI., Mózsa-utca 9.) mielőbb benyújtani sziveskedjenek.

Szepességi kárpáti fenyőborovicska,

valódi, legfinomabb, régi, 5 kilós befonott postapala-czk bérmentve, utánvét mellett 8 kor 50 fill. Ganovszky Gusztáv, fenyőborovicska-telep, Szepes-Szombat (Szepes megye). 6617

Nékülözhetetlen a foszforsavas csontmész,

tehenek, ökrök, borjak, malacok, lovak, csikók, szarvasok, őcsk és a baromfiak takarmányozásánál, kapható: **NEUBAUER ADOLF** műtrágya és vegyi-ipar gyárak meghatalmazottjánál **GYÖR.**

Hirdetéseket a kiadóhivatal felvesz.

Használt és új **tűzmentes okmány-és pénzszekrények,**

valamint eredeti **WIESE FRIGYES és WERTHEIM F. és TÁRSA**-félt keveset használva, ajánl legelősebben a „Budapesti pénzszekrény-raktár“, Budapest, V., Báivány-u. 6/a. 2911

A legjobb új és egyszer használt

ZSÁK,

vizhatlan PONYVA a legelősebben kapható

FISCHER J.

ponyva- és zsákaruházában Budapest, V., Náder-u. 31-33.

Csomagolóvászson,

gyümölcskosarak fedésére minden méretben olcsón kapható.

Ponyvakülesző-Intézet. Legszolidabb Kiszolgálás.

Lenmagot

minden vidéki állomáson, legmagasabb árák mellett **vásárol** 5953

Krausz Hugó

terménykivitel irodája

Budapest V. Szabadság-tér 6

Gazdák figyelmébe **50% olcsóbb**

m. kfr. szá. mint bármely 12321. 900. más világító A. 906.

pyroleum

világítás.

A pyroleum szagtalan, nem fűtől, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezetett.**

Számos elismerő levél nálam betekinthető. Próbá küldemények 2 korona utánvét mellett. Kivanatra prospectus ingyen és bérmentve. 1407

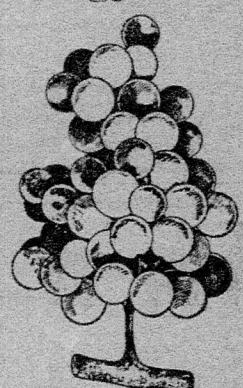
Degen Jakab

Budapest, IX. ker., Közraktár-utca 28.

őreg.

de jó karban levő, 8 lóerős Shuttleworth-féle cséplőkészlet, elvátartva, fűrészes eladó az alsó-farkosi gazdaságban, posta Felső-Hahót. Ára 1200 korona. 6530

Millenium-telep Nagyosz.

Szép és tartós szőlője csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzéket, amely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült. **Legelősebben árák.**

Gazdák figyelmébe!

Nincs takarmányhiány!

ha szalma és törekfélével rendelkeznek, forduljanak alulírottához, hol mindenemű

Erőtakarmányok és Derbymelasse

is mindenkor, sőt deczember—májusi szállításra is legjutányosabb árban beszereshetők.

Tejgazdaságoknak a havi tejpenzéből való havi törlesztésre szállított erőtakarmányokat. Arjegyzékkel készséggel szolgál a

Köz- és mezőgazdasági szakbizományi iroda

Jaulusz I. János

Budapest, VI., Kemnitzer-u. 21.

Keresünk 5 HP Hofherr és Schrantz használt cséplőkészletet és 8 HP. locomobilt megvételre esetleg új gépekre átcserelték. Szives ajánlatokat kér Kohn és Társa Szombathely. 6538

Alig használt, csaknem új

szélmotor

kerékátméret 9 méter, toronymagasság 25 m., **olcsón eladó.**

Tudakozódást K. B. jellege alatt a kiadóhivatal továbbít. 2939

Takarmány-kínálat

Takarmányburgonya nagyobb mennyiségben eladó. Hővebb felvilágosítás, Upadalmi intézkedés Mikosd, per Zalabér. 6533

Préselt buza, rozs és zabeszalma bármely mennyiségben kapható Ehrenreich Béniánál, Bajmök, Bács megye. 6377

Eladó szalma. Buza, rozs és zabeszalma eladó. Fűszinger Ferenczónál, Atkár, v. Áll. Vámosgyörk, Heves megye. 6545

Takarmánykiviteli tilalom

folytán külföldi kötészekből visszamaradt

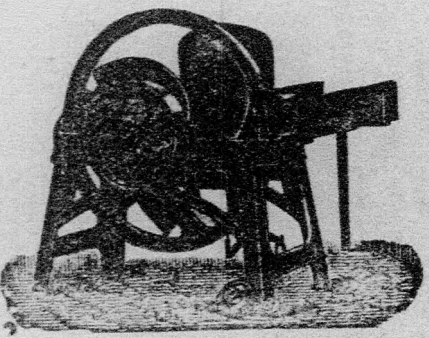
lenmagpogácsát

elsőrendű minőségben, a téli hónapokra legelősebben szállít:

KRAUSZ HUGÓ,

erőtakarmány- és takarmánykiviteli irodája
2610 BUDAPEST, V. ker., Szabadság-tér 6

Balesetek

Kizárva!

Szeceksavágók szab. önműk kiemelővel, répavágók, darálómalmok.

Gőzfűllesztő-készülékek! legujabb, legkényelmesebb szerkezetben

UMRATH és TÁRSA mezőgazdasági gépgyárosoknál

BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 10 lóerőig. Ipari mozdonyok 100 lóerőig.

Posnansky és Strelitz Budapest, VI. Podmaniczky-u. 27. Gyár: Erzsébetfalva. Ajánlatok:

Aszfalt, Fedőpapirlemez, Kátrány, Carbolineum, Carbolsav, Creolin-t stb. legjobb minőségben, jutányos árak mellett.

AVANCE KÉZMŰMUNKÁSOK MOTOROK ÉS LOKOMOBILOK ÜZEMKÖLTÉSÉK NAGYSÁGSZERINT 1 1/2-2 FILLÉR ÓRÁNKÉNT ÉS LÓERŐNKÉNT. NINCS ROBBANÓ-ÉS TŰZ-VEZÉLY. MINDEN PÉNZÜGYI ELLENŐRZÉS ÉS ENGEDÉLY NÉLKŰL. WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST V. VÁCI-KÖRÚT 76.

TARJÁN A. angol posztó-áruháza Budapest, IV., Deák Ferencz-utca 23/5. Ujdonságok valódi angol uri ruhakelmékben lóden- és lovaglónadrag szöveteiben olcsó szabott árak mellett. Minták ingyen és bérmentve. Teljes mintagyűjteményeim minden jobb uriszabónál rendelkezésre állanak.

Főgépész ki jelenleg is nagyobb uradalomban mint főgépész működik, kitértő bizonyítványokkal rendelkezik, az összes gazdasági gépek, ugymint gézke, cséplő, malom, szesz- és keményítőgyárak minden ágában jártas, hasonló állást keres. Megkeresések L. L. 123 alatti Haasenstein és Voglerhez, Budapest, Dorottya-utca 9. kéretnek. 2690

Eladó mén szőcsárfa, jegytelen, 163 cm. magas, 4 éves lesz márciusban, erős, szép, küllemű. Apja Vajda angol felvér, anyja Buzgó angol felvér, ára 200 korona. Czim: Baghy Imre gazdasági intézősége Kenygel, vasúttállomás: Baghy-major. 6618

Egy 4 hónapos sárga rövidszőrű német vizsla, parforce idomításban némleg részestül, tisztaság szerető és szótfogadó, azonnal eladó: Portacher Károly tulajdonosnál Perjámoson. 6655

Bonyhádi faj, tenyész- és beállítani való vagy használati állatok beszerzésére megbízásokat elfogad, felelőség mellett szállít és direkt forrásokból közvetít, ugyiszint birtokán állandóan tart különféle jószágot eladásra

Klein Pál Baranya-Mágocs. 1052

Növendék és lekötő, vöröstarka ökröket, tinókat és üszőborjakat 1, 2, 3 és 4 évesek, elsőrendű Baranya, Tolna, azaz Bonyhádi, és jármos ökröket bármikori szállításra ajánl Neizer Antal Dombóvár, Tolna. 2571

Spitzer testvérek Kis-Czell (Vasmege), ajánlanak elsőrendű 1-2 éves tarka borjukat továbbá lekötő, vöröstarka ökröket 3-4-5 éveseket és kitűnő friss fejős tehénke tálka tehenekkel

Simmenthali telvér 1 1/2-2 éves növendék-bikát vennék. Leírását kérem Blayer Béla Dévaványára. 6593

Baromfityesztési összes tudnivalókat kitértően ismerteti Hreblaynak 33 baromfifrás munkája. Kapható Baromfityesztési helyi-szakszabvány szerkesztésében Rákosszigeten I. koronáért. 6274

Jármos ökrök, tinók, lovak, sertések és juhok. tenyész- vagy használati állatok beszerzésére megbízásokat elfogad és azokat felelőség mellett gyorsan és jutányosan, direkt forrásokból közvetíti az Erdélyi Gazdasági Egylet védnöksége alatt álló Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvárt. Szentegyház-utca 2. sz. Telefon 311.

Somogyenyében fekvő kisfakos bértelek (u. p. Nagy-Kanizsa) folyó év december hó 1-én lejár és az összes marhaszármányt, lovakat és disznókat, továbbá felszerelést (összes gazdasági eszközöket és gépeket) szabad kézből jutányos ár mellett készpénzfizetés mellett eladom. Bergr János bérő Kis-Fakos. 6667

Birtok-bérlés. Jász-Nagy-Kun-Szolnok-megyében, egy 1000 holdas (a 1200-61) birtok bérbeadó és azonnal átvehető. Czim a kiadó hivatalban. 6629

Megvételre kerestetik bármily mennyiségű szállítható mezőgazdasági állatokat, legelővel együtt. Lehet használni is, de jókban levő. Az ár megjelölésével kör szives értesítéseket Horváth Gusztáv intéző Horgos, Csongrád. 6652

Birtokbérlet azonnali átveleire kerestetik. 600-1000 holdig; lehetőleg közel vasúthoz, vagy nagyobb városokhoz, csak tulajdonosok ajánlatát kérem. Forrást: cimen a kiadóhivatalba. 6644

Eladók. Nagyságos dr. Gorove László felsővársányi kerteszetében (u. post a Rákóczi-falva) kisebb-nagyobb mennyiségben jutányos áron rendszeresen felszerelt kitértő nemes gyümölcsfák, u. m. alma, körte, cseresznye, szilva, stb. fajók, ugyiszint díszfák és díszbokrok. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 6671

Burgonya 8-12 waggon, elsőrendű étkezési burgonya eladó, Märker, Pritz és Welturunder fajokból. Előrebb értesítést nyomatós az intézőségénel, Rohonoz, Vasmege. 6620

Somogyenyében 1500 holdas birtok 30, korona holdja, bérbe adandó. Eddig házilag kezelve. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Jó bérlet” alatt. 6564

Jó birtokot keresek jutányos áron, készpénzfizetés mellett megvételre, 1905. év október 1-ére való átveleire. A birtok holdja 500-600 holdas (1200-1300-1400-1500) kényelmes uralakkal és elegendő jókban levő gazdasági épületekkel felszerelve, lehetőleg fővártól vagy közvártól nem messze, magyar vagy német, esetleg magyar-tól vidéken, ahol a munkásszerzőnyok elég jók. Csak tulajdonosoktól fogadok el részletes ajánlatokat, közvetítő, teljes kizárásával. Értesítést vár: Gazdálkodó, Farad, Sopron-megye. 6628

Budapesttől 23 kilométernyire, honnan naponta kitértő lehet a fővárosba menni, ugyanannyiszor vissza, közvetlen az Állomás mellett, egy csinos derékszögű épült, cserépsindelyes, folyóval, 8 helyiséggel bíró, mindenkor lakható ház, tágas, árnyékos udvarban, kitértő kerttel, kertből, kedvező feltételek mellett 900 K-ért eladó, esetleg kisebb birtokra becsereendő. Ajánlom azoknak, kik a falusi csendet, de a főváros közelségét szeretik. Maglódról a gyermekek naponta járnak iskolába Budapestre. Czim: Rédel, Maglód. 6670

Kovács és Steiner első magyar burgonyaszütyő és burgonyagyártóskedők Budapest, VIII., Szegény-u. 25. Vesznek és eladnak mindenkor minden fajta burgonyát minden mennyiségben. Kitűnő fajú vetőburgonyát legjobban ajánlják. 2121

Egy 6 lóerejű számafűtési lokomobil, hat légkörnyómásra, Hofner és Scharitz gyártmány, 7 éves, teljesen kifogástalan állapotban eladó. Karner Edénél, Temevárott. 6627

Gyümölcskosarak fedésére tiszta, egyszerű használt, sűrű és könnyű jutaszövet, darabokra vágva kilója 26 fillér Nagel Adolf, zsák és ponyva nagyraktárban.

Legjobb és legolcsóbb egyszerű használt vízmentes ponyvák, Gyümölcs- és dió-

Zsákok, Kőcsönponyvák, Kőcsönzsákok, Budapest, V., Arany János-u. 10.

Gépolajokat és kenőanyagokat, Kocsikenőcsőt, Disznósirt, szalonnát, Zsákot, ponyvát, Kátránytermékeket, Kötözőhancsot

és minden e szakba vágó gazdasági szükségleti cikket, legjobb minőségben és legjutányosabban ajánl Kramer Lipót BUDAPEST, V., Kálmán-utca 3. Sürgőnyomat: „Ceres” Budapest TELEFON: 38-11. Árjegyzéket és részletes ajánlatot kívánára díjmentesen küldök.

Szenaprés gőzerőre berendezve kerestetik előszörre vagy megvételre. Részletes ajánlatokat kér Szabó Gyula udv. tanácsos Budapest, Eötvös-utca 14. 6669

Gazdák figyelmébe! KÉSZPENZ! (Hírliszt.) JELZÁLOGKÖLCSÖNT SZERZÉ

a birtok költségmentes értékelés, több tételű törököt konvertálás, a legelőnyösebb feltételek és gyors lebonyolítás mellett, minden előleg nélkül, mérsékelt díjazással! Mielőtt a t. gazdálkodóknak bármiféle tranzakcióba belemerg, saját érdeklődésben forduljon a Köz-, Mezőgazdasági, Szak-, Bismányi Iroda és Bank képviselő-hoz, (Budapest, VI. kerület, Kemnitzer-utca 21. sz.) mely csak előrangú bel- és külföldi pénzügyesekkel áll állandóan összeköttetésben.

BIRTOKOKAT bérbead, vesz és elad! Állandóan több vető és bérő előjegyzésben. Értékeit, beszeres mindenemű a gazdaság keretébe vágó cikketeket, anyagokat, állatokat, hizókat, terményeket és termékeket a szokás elötegeket is kiteszkészi! Prospektusait és teljes díjmentes felvilágosítással szolgál: JAULUSZ I. JÁNOS Budapest, VI., Kemnitzer-u. l.

Hirdetési ár 25 minden szó 4 den szó 4 A legkisebb

Betöltendő

Betöltendő

Betöltendő

Gazdasági k és 1 tehén... Ugránót alkalmas... kerestetik... Feltérhgyi bértelek... Vécse, Budapest me... mére küldendők, bemutatkozás ugyan

Kereset... Működés... Mészhomok, műkögy... malom, kondenzat... kezeléséhez értenie... ken részestül, kité... műhely szerelmény... Ugránót alkalmas... szakképzett molná... nek felmázas úrle... szabb gyakorlata... nyitványtisáolatok... vissza nem küldetne... tési igényekkel, ho... dendők be. Horvá... táv intéző, Horgos, megye.

Fizetése... Metternich Sándor... fömeltóságának baj... dalmában egy fizet... sági gyakoronoki áll... sedésbe. Javadalmaz... korona és 12 urm... rozott szoba a ellát... korona megtérítés... évi megféléis szől... segédizeti állásra... és 240 kor. évi fiz... léssel helyeztetik... Pályázatra hajland... egészleges magyar... rok, kik egy felsőbb... tanfolyamot jó siker... tek, küldjék bizonyít... latokkal a életleírás... reit, nyelvismeretük... kötelezettségeiket... lyamodványukat, lé... zett ezim alatt be... von Metternich-Sán... Gtler-Central-Direct... III., Ungargasse 65.

Irnök... kerestetik belterje... ságra; csakis a m... met és tót nyelvet... írásban bíró a has... ségben már működ... emberek nyulják... zánkat bizonyítvá... tokkal, Sebő Imre ur... pest, V., Wurm-udv... let 8.

Külön... kerestetik, a som... gálofal gazdaság... hatnak felsőbb... végzett hosszabb... birtó nélen vagy... tisztak. Elsőbbség... nak, kik hegyvidé... vebb gazdaságokb... tak. Kunfy Károly... Somogy megye.

Betöltendő... Tiszvártói állás, java... Hatiszkoronával... szerkesztés korom... ventió. Megkiván... és borkészlembent... ispáni állás, ja... négyezásvolyczvan... conventio. Előnybe... ki lovakhoz is... állásra csak értele... egészégre, teljese... románai is beszer... passzionatus gazdái... bizonyítványak m... küldeni. Csiktarlo... László uradama... u. p. Hunyaddob...

Betöltendő

Betöltendő

Betöltendő

Betöltendő

Betöltendő

Betöltendő

Betöltendő

Betöltendő

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

és
GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasútdíjmentességi szabvány

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

Burgonya-szárító! Burgonya-liszt!

Az ezekhez szükséges gépeket szállítja

Drössler Károly

csász. kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár
BUDAPEST, Váci-körút 59.

Szállít továbbá a legjutányosabb áron legújabb rendszerű lokomobilokat, szab. gőzseplőgépeket, szalmakazalozókat, járgányos cséplőkészleteket, gabonatisztító rostákat, fűkaszázó- és aratógépeket, szab. tolókerekű vetőgépeket, szecskavágókat, répvágókat, kukoriczamorzsolókat, egytemes ekéket, 2- és 3-vasu ekéket, szab. burgonyaarató (kiemelő) és minden a gazdasági szakmába vágó gépeket.

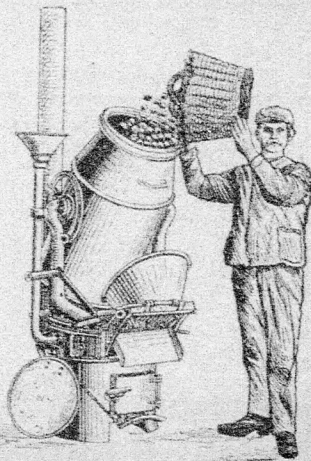
Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviselek és ügynökök felvételnek.

2396

Hirdetések felvételnek a „Köztelek”
Budapest, Üllői-ut 25
kiadóhivatalában

TAKARMÁNYFÜLLESZTŐK

legcélyszerűbb
szerkezettel
jutányos áron

SZÜCS ZSIGMOND-NAL
BUDAPEST,
VI., Nagymező-u. 68.

Eredeti „Melotte“ tejcentrifugák

világ legrégibb és legjobb tejfőlözögépei!
Átszi könnyű kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legélesebb lefőlözés.
Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható.
Nincs javítás. Több mint 125.000 darab van napi használatban az
egész világon. Óránkénti munkaképesség 125-500 liter készí-
hajtásra.

Magyarországi képviselő:

Geittner és Rausch, Budapest
VI. ker., Andrásy-ut 8. szám.

Nagy yorkshirei fajtájú

tenyészképes kanok

eladók

Báró STUMMER SÁNDOR

jószágigazgatóságánál

2084

NAGYBODOKON, u. posta: Nyitra-Ludány.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR r.-t.

BUDAPEST, (Külső-váci-út) Csáklya-utca 3. sz.

Vasöntőde, gép- és rézműgyár.

SPECIÁL GÉPGYÁR

Szeszgyárak berendezésére.

Elvállalja mindenfajta szeszfőzde, szeszűnömítő és élesztőgyár teljes gép-
szeti berendezését a legnagyobb méretkig. Átalakít meglévő gyártelepeket
és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.

Czeferézó eljárás a Somló-féle szabadalom szerint, melylyel a legmagasabb szesznyeredék érhető el.

(Kukoriczánál 38 liter %o-ig.)

TERVEKKEL ÉS KÖLTSÉGVETÉSSSEL KÉSZSÉGESEN SZOLGÁLUNK.

Nemzetközi szeszértékesítő és erjesztő iparkiallítás. Bécs, 1904. Nagy állami érem. Legmagasabb kitüntetés.

ŐSZI SZÁNTÁSHOZ!!

feltűnően könnyű és biztos járásu s legtökéletesebb munkateljesítésü

teljesen új szerkezetű „KETTŐS EKÉKET”

hozok forgalomba, melyekből megkeresésre készsággel küldök próbára megtartási kötelezettség nélkül mintadarabot.

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyár.

VEZÉRKÉPVISELŐ: SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

„Patria” nyomdai részvénytársaság nyomása, az Első magyar Papiripar r.-t. papirosán, Budapest IX., Üllői-ut 25 sz. (Köztelek.)